

USTAWA
z dnia.....2010 r.

o kierujących pojazdami^{1), 2)}

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa:

- 1) osoby uprawnione do kierowania pojazdami na drogach publicznych oraz na drogach położonych w strefach zamieszkania;
  - 2) wymagania w stosunku do osób, o których mowa w pkt 1;
  - 3) zasady uzyskiwania i cofania uprawnień do kierowania pojazdami oraz zatrzymywania dokumentów stwierdzających posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdami;
  - 4) zasady prowadzenia działalności w zakresie uzyskiwania uprawnień i badań psychologicznych, związanych z kierowaniem pojazdami;
  - 5) zasady wykonywania badań lekarskich i psychologicznych kierowców, instruktorów i egzaminatorów oraz kandydatów na kierowców, instruktorów i egzaminatorów.
2. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 10 ust. 3, art. 18 ust. 3, art. 57 ust. 2, art. 64 ust. 1, art. 66 ust. 1, art. 67 ust. 1, art. 68 ust. 1 i 2, art. 69 ust. 1 i 2, art. 74 ust. 2, art. 77 ust. 1 i 4, art. 82 ust. 3 i 8, art. 83 ust. 4, 5 i 7, art. 84 ust. 3, art. 85 ust. 1, 4, 6, 7 i 9, art. 90 ust. 3, art. 91 ust. 2, art. 93 ust. 5 i art. 97 ust. 6, stanowią zadania z zakresu administracji rządowej.

Art. 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) kierowcy, kierującym lub o pojeździe określonego rodzaju – należy przez to rozumieć odpowiednio kierowcę, kierującego lub pojazd w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.³⁾);

---

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy nr 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (przekształcenie) (Dz. Urz. UE L 403 z 30.12.2006, str. 18) oraz częściowo dyrektywy 2003/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie wstępnej kwalifikacji i okresowego szkolenia kierowców niektórych pojazdów drogowych do przewozu rzeczy lub osób, zmieniającej rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 oraz dyrektywę Rady 91/439/EWG i uchylającą dyrektywę Rady 76/914/EWG (Dz. Urz. UE L 226 z 10.09.2003, str. 4, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 7, t. 7, str. 441, z późn. zm.).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, ustawę z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym i ustawę z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802 i 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323.

- 2) opłacie ewidencyjnej – należy przez to rozumieć opłatę stanowiącą przychód Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców, o którym mowa w art. 80d ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

Rozdział 2

Osoby uprawnione do kierowania pojazdami

Art. 3. 1. Kierującym pojazdem może być osoba, która osiągnęła wymagany wiek i jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym oraz spełnia jeden z następujących warunków:

- 1) posiada umiejętność kierowania pojazdem w sposób niezagrażający bezpieczeństwu, nieutrudniający ruchu drogowego i nienarażający kogokolwiek na szkodę oraz odpowiedni dokument stwierdzający posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdem;
  - 2) odbywa w ramach szkolenia naukę jazdy;
  - 3) zdaje egzamin państwowy.
2. Kierującym pojazdem może być również osoba, która odbywa szkolenie w ramach kwalifikacji wstępnej lub kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, o których mowa w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.⁴⁾) i jest sprawna pod względem fizycznym i psychicznym.
  3. Osoba niepełnosprawna pod względem fizycznym może być kierującym, jeżeli uzyskała orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem.
  4. Osoba, która ukończyła 18 lat, nie jest obowiązana do posiadania dokumentu stwierdzającego posiadanie uprawnienia do kierowania rowerem lub pojazdem zaprzęgowym.

Art. 4. 1. Dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z pojazdu silnikowego i przyczepy lub naczepy jest odpowiednio:

- 1) wydane w kraju:
    - a) prawo jazdy,
    - b) pozwolenie wojskowe,
    - c) międzynarodowe prawo jazdy;
  - 2) wydane za granicą:
    - a) międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, podpisanej w Genewie dnia 19 września 1949 r. (Dz. U. z 1959 r. Nr 54, poz. 321 i 322),
    - b) krajowe lub międzynarodowe prawo jazdy, określone w Konwencji o ruchu drogowym, sporządzonej w Wiedniu dnia 8 listopada 1968 r. (Dz. U. z 1988 r. Nr 5, poz. 40 i 44),
    - c) krajowe prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
  - 3) zagraniczny dokument wojskowy, określony w umowach międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.
2. Kierowca może posiadać tylko jedno ważne prawo jazdy. Przepis ten nie dotyczy międzynarodowego prawa jazdy oraz krajowego prawa jazdy osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3.
  3. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie jest uznawane za ważne prawo jazdy wydane w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o

---

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817.

Europejskim Obszarze Gospodarczym, jeżeli na terytorium któregośkolwiek z tych państw to prawo jazdy zostało zatrzymane lub czasowo albo na stałe cofnięto posiadane uprawnienie do kierowania pojazdem.

Art. 5. 1. Prawo jazdy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. a, stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów:

- 1) na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) w ruchu międzynarodowym na terytorium:
  - a) państwa – strony Konwencji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. b - z wyjątkiem kierowania ciągnikiem rolniczym,
  - b) państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – z wyjątkiem kierowania ciągnikiem rolniczym.
2. Pozwolenie wojskowe stwierdza posiadanie przez żołnierza zasadniczej służby wojskowej i żołnierza służby kandydackiej uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub pobranym w ramach świadczeń na rzecz obrony.
3. Międzynarodowe prawo jazdy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1 lit. c, stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów w ruchu międzynarodowym na terytorium państw – stron Konwencji, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, z wyjątkiem kierowania ciągnikiem rolniczym. Międzynarodowe prawo jazdy jest ważne łącznie z krajowym prawem jazdy.
4. Prawo jazdy, o którym mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie 6 miesięcy od dnia rozpoczęcia stałego lub czasowego pobytu.
5. Zagraniczny dokument wojskowy stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdami na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie określonym w umowach międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.
6. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednim pojazdem silnikowym może kierować osoba posiadająca ważne zagraniczne prawo jazdy wydane przez państwo członkowskie Unii Europejskiej, Konfederację Szwajcarską lub państwo członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym – w okresie ważności prawa jazdy.

Art. 6. 1. Prawo jazdy stwierdza posiadanie uprawnienia do kierowania:

- 1) kategorii AM:
  - a) motorowerem,
  - b) czterokołowcem lekkim;
- 2) kategorii A1:
  - a) motocyklem o pojemności skokowej silnika nieprzekraczającej 125 cm³, mocy nieprzekraczającej 11 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającej 0,1 kW/kg,
  - b) motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 3) kategorii A2:
  - a) motocyklem o mocy nieprzekraczającej 35 kW i stosunku mocy do masy własnej nieprzekraczającej 0,2 kW/kg, z zastrzeżeniem ust. 2,
  - b) motocyklem trójkołowym o mocy nieprzekraczającej 15 kW,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;

- 4) kategorii A:
  - a) motocyklem, z zastrzeżeniem ust. 3,
  - b) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 5) kategorii B1:
  - a) czterokołowcem,
  - b) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 6) kategorii B:
  - a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu i motocykla,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,
  - c) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy innej niż lekka, o ile łączna dopuszczalna masa całkowita zespołu tych pojazdów nie przekracza 4250 kg, z zastrzeżeniem ust. 4,
  - d) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 7) kategorii C1:
  - a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t i nieprzekraczającej 7,5 t, z wyjątkiem autobusu,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 8) kategorii C:
  - a) pojazdem samochodowym o dopuszczalnej masie całkowitej przekraczającej 3,5 t, z wyjątkiem autobusu,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 9) kategorii D1:
  - a) autobusem przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu nie więcej niż 17 osób łącznie z kierowcą, o długości nieprzekraczającej 8 m,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 10) kategorii D:
  - a) autobusem,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z pojazdu, o którym mowa w lit. a, oraz z przyczepy lekkiej,
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 11) kategorii T:
  - a) ciągnikiem rolniczym lub pojazdem wolnobieżnym,
  - b) zespołem pojazdów złożonym z ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami) lub pojazdem wolnobieżnym z przyczepą (przyczepami),
  - c) pojazdami określonymi dla prawa jazdy kategorii AM;
- 12) kategorii B+E, C+E lub D+E – pojazdem określonym odpowiednio w prawie jazdy kategorii B, C lub D, łącznie z przyczepą (z przyczepami), przy czym w zakresie kategorii B+E dopuszczalna masa całkowita ciągniętej przyczepy nie może przekraczać 3,5 t;
- 13) kategorii C1+E – zespołem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 12 t, składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii C1 i przyczepy;

- 14) kategorii D1+E – zespołem pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 12 t, składającym się z pojazdu ciągnącego określonego w prawie jazdy kategorii D1 i przyczepy;
  - 15) kategorii B i C1+E, B i D1+E, B i C+E lub B i D+E – zespołem pojazdów określonym w prawie jazdy kategorii B+E;
  - 16) kategorii C+E i D – zespołem pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii D+E.
2. Motocykl, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 lit. a, nie może pochodzić od motocykla o mocy przekraczającej dwukrotność mocy tego motocykla.
  3. Motocyklem trójkołowym o mocy przekraczającej 15 kW może kierować osoba posiadająca prawo jazdy kategorii A, która ukończyła 21 lat.
  4. Zespołem pojazdów, o którym mowa w ust. 1 pkt 6 lit. c, którego dopuszczalna masa całkowita przekracza 3,5 t, może kierować osoba, która zdała część praktyczną egzaminu państwowego, potwierdzoną wpisem do prawa jazdy.
  5. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawo jazdy:
    - 1) kategorii B, C1, C, D1 i D uprawnia do kierowania ciągnikiem rolniczym, pojazdem wolnobieżnym oraz zespołem złożonym z tego pojazdu i przyczepy lekkiej;
    - 2) kategorii B+E, C1+E, C+E, D1+E i D+E uprawnia do kierowania zespołem pojazdów złożonym z ciągnika rolniczego z przyczepą (przyczepami) lub pojazdu wolnobieżnego z przyczepą (przyczepami);
    - 3) kategorii AM, A1, A2 i A uprawnia do kierowania zespołem pojazdów złożonym z pojazdu określonego dla tej kategorii wraz z przyczepą.
  6. Kolejką turystyczną może kierować osoba, która ukończyła 21 lat oraz posiada prawo jazdy odpowiedniej kategorii od co najmniej 2 lat.
  7. Minister Obrony Narodowej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia, w sposób odmienny od przepisów ust. 1, uprawnienia osób kierujących pojazdami specjalnymi i pojazdami przeznaczonymi do celów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub pobranymi w ramach świadczeń na rzecz obrony, a także dodatkowe wymagania w stosunku do tych osób.
  8. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 7, uwzględnia się odpowiednio:
    - 1) potrzebę posiadania szczególnych kwalifikacji przez osoby wykonujące zadania związane z obronnością państwa;
    - 2) wymagania w stosunku do uprawnień żołnierzy pełniących służbę poza granicami kraju;
    - 3) potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Art. 7. 1. Dokumentem stwierdzającym posiadanie uprawnienia do kierowania:

- 1) tramwajem – jest pozwolenie na kierowanie tramwajem;
  - 2) rowerem – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T – w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat;
  - 3) pojazdem zaprzęgowym – jest karta rowerowa lub prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T – w przypadku osób, które nie ukończyły 18 lat.
2. Kierujący tramwajem może posiadać tylko jedno ważne pozwolenie na kierowanie tramwajem.

Art. 8. 1. Wymagany minimalny wiek do kierowania wynosi:

- 1) 14 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii AM;
- 2) 16 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A1, B1 i T;
- 3) 18 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A2, B, B+E, C1 i C1+E;
- 4) 20 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A, jeżeli osoba od co najmniej 2 lat posiada prawo jazdy kategorii A2;
- 5) 21 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii C, C+E, D1 i D1+E, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1, ust. 3 pkt 1 oraz art. 9;

- 6) 24 lata – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii:
    - a) A – jeżeli osoba nie posiadała przez co najmniej 2 lata prawa jazdy kategorii A2,
    - b) D i D+E, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 2, ust. 3 pkt 2 oraz art. 9;
  - 7) 21 lat – dla tramwaju;
  - 8) 15 lat – dla pojazdu zaprzęgowego;
  - 9) 10 lat – dla roweru;
  - 10) 17 lat – dla roweru wieloosobowego lub przewożącego inną osobę.
2. Wymagany minimalny wiek do kierowania, dla żołnierzy kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej wynosi:
    - 1) 18 lat – dla pojazdów określonych w pozwoleniu wojskowym kategorii A, C i C+E;
    - 2) 19 lat – dla pojazdów określonych w pozwoleniu wojskowym kategorii D.
  3. Dla funkcjonariuszy kierujących pojazdami Państwowej Straży Pożarnej, Policji oraz Straży Granicznej minimalny wiek do kierowania wynosi:
    - 1) 18 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii A i C;
    - 2) 21 lat – dla pojazdów określonych w prawie jazdy kategorii D.

Art. 9. 1. Dla osób, które uzyskały kwalifikację wstępną określoną w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, minimalny wiek do kierowania pojazdami określonymi w prawie jazdy kategorii:

- 1) C i C+E wynosi 18 lat;
  - 2) D i D+E wynosi 21 lat.
2. Dla osób, które uzyskały kwalifikację wstępną przyspieszoną określoną w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, minimalny wiek do kierowania pojazdami określonymi w prawie jazdy kategorii D i D+E wynosi:
    - 1) 23 lata lub
    - 2) 21 lat, z tym że taka osoba może kierować wyłącznie pojazdami wykonującymi regularne przewozy osób na liniach komunikacyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, na trasie nieprzekraczającej 50 km.

Rozdział 3

Wydawanie praw jazdy

- Art. 10. 1.** Prawo jazdy jest wydawane, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, przez starostę.
2. Międzynarodowe prawo jazdy jest wydawane za opłatą przez każdego starostę na podstawie krajowego prawa jazdy. Międzynarodowe prawo jazdy jest wydawane na okres 3 lat, nie dłużej niż na okres ważności krajowego prawa jazdy.
  3. Szefom i cudzoziemskiemu personelowi przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i misji specjalnych państw obcych oraz organizacji międzynarodowych, korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych na mocy ustaw, umów międzynarodowych bądź powszechnie uznanych zwyczajów międzynarodowych lub na zasadzie wzajemności, oraz innym osobom korzystającym z tych przywilejów i immunitetów, uprawnienie do kierowania pojazdem wydaje nieodpłatnie – nie zatrzymując prawa jazdy wydanego w państwie wysyłającym – marszałek województwa mazowieckiego, na wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych.
  4. Pozwolenie wojskowe jest wydawane żołnierzom zasadniczej służby wojskowej i żołnierzom służby kandydackiej na czas pełnienia tej służby, przez dowódcę jednostki wojskowej prowadzącej szkolenie kierowców.
  5. Pozwolenie wojskowe jest wymieniane przez starostę, o którym mowa w ust. 1, na prawo jazdy tej samej kategorii. Osoba niespełniająca wymagań w zakresie wieku, o których mowa odpowiednio

w art. 8 ust. 1 pkt 5 i 6, może otrzymać prawo jazdy z ograniczeniem do kierowania określonymi pojazdami.

6. Opłata, o której mowa w ust. 1 i 2, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

Art. 11. 1. Prawo jazdy jest wydawane osobie, która:

- 1) osiągnęła minimalny wiek wymagany do kierowania pojazdami odpowiedniej kategorii;
  - 2) uzyskała orzeczenie:
    - a) lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
    - b) psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem – nie dotyczy prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E lub T;
  - 3) odbyła szkolenie wymagane do uzyskania prawa jazdy danej kategorii;
  - 4) zdała egzamin państwowy wymagany do uzyskania prawa jazdy odpowiedniej kategorii;
  - 5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez co najmniej 185 dni w każdym roku kalendarzowym ze względu na swoje więzi osobiste lub zawodowe albo przedstawi zaświadczenie, że studiuje od co najmniej sześciu miesięcy.
2. Osoba, która nie ukończyła 18 lat, może uzyskać prawo jazdy kategorii AM, A1, B1 lub T za pisemną zgodą rodzica lub opiekuna.
3. Osoby, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 3, do czasu osiągnięcia wymaganego minimalnego wieku do kierowania pojazdami określonych kategorii, o którym mowa w art. 8 ust. 1, mogą otrzymać prawo jazdy z ograniczeniem wynikającym z możliwości prowadzenia określonego pojazdu.
4. Dodatkowym warunkiem wymaganym do wydania prawa jazdy:
- 1) kategorii C1, C, D1 lub D – jest spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, określonych dla prawa jazdy kategorii B;
  - 2) kategorii B+E, C1+E, C+E, D1+E lub D+E – jest spełnienie wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, określonych odpowiednio dla prawa jazdy kategorii B, C1, C, D1 lub D.
5. Osoby, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 2, w okresie między 21 a 23 rokiem życia otrzymują prawo jazdy kategorii D i D+E z ograniczeniem do wykonywania regularnych przewozów osób na liniach komunikacyjnych w rozumieniu ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, na trasie nieprzekraczającej 50 km.
6. Dodatkowym warunkiem wymaganym do wydania prawa jazdy osobie, wobec której została wydana decyzja o cofnięciu prawa jazdy w trybie art. 97 ust. 1 pkt 2 lub 3, jest uzyskanie orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem.
7. Przepisy ust. 1 pkt 1 - 4 oraz ust. 4 stosuje się do pozwolenia wojskowego.

Art. 12. 1. Prawo jazdy nie może być wydane osobie:

- 1) u której w wyniku badania lekarskiego stwierdzono aktywną formę uzależnienia od alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
  - 2) w stosunku do której został orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu;
  - 3) w stosunku do której wydano decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami lub zatrzymaniu prawa jazdy – w okresie i zakresie obowiązywania tej decyzji;
  - 4) posiadającej inny dokument, stwierdzający uprawnienie do kierowania pojazdem silnikowym;
  - 5) która uzyskała za granicą prawo jazdy, a to prawo jazdy zostało zatrzymane lub uprawnienie do kierowania pojazdami zostało cofnięte – w okresie obowiązywania zatrzymania prawa jazdy lub cofnięcia uprawnienia;
  - 6) której prawo jazdy zostało wymienione w trybie art. 91 ust. 1 i 2.
2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się także wobec osoby ubiegającej się o wydanie prawa jazdy kategorii:

- 1) C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B;
  - 2) C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D.
3. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się także wobec osoby ubiegającej się o wydanie prawa jazdy kategorii:
- 1) C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania decyzji o cofnięciu lub zatrzymaniu prawa jazdy obejmującej uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B;
  - 2) C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania decyzji o cofnięciu lub zatrzymaniu prawa jazdy obejmującej uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D.
4. Przepis ust. 1 pkt 4 nie dotyczy międzynarodowego prawa jazdy oraz prawa jazdy posiadanego przez osoby, o których mowa w art. 10 ust. 3.
5. Przepisy ust. 1 - 3 stosuje się do pozwolenia wojskowego.

Art. 13. 1. Prawo jazdy kategorii:

- 1) AM, A1, A2, A, B1, B, B+E lub T wydaje się na okres 15 lat, z tym że:
    - a) okres ten może być krótszy, o ile wynika z orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 lit. a,
    - b) kategorię B uzyskaną po raz pierwszy wydaje się na okres, o którym mowa w art. 88 ust. 1, z zastrzeżeniem art. 89 ust. 1;
  - 2) C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D lub D+E wydaje się na okres 5 lat, nie dłużej jednak niż na okres wynikający z orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem art. 15.
2. Orzeczenie lekarskie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w uzasadnionych przypadkach dotyczących stanu zdrowia, może być wydawane na okres krótszy niż 5 lat.
3. Ważność prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D oraz D+E jest przedłużana przez starostę po przedłożeniu:
- 1) orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, wydanego na podstawie badań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 oraz art. 79 ust. 1 pkt 2, albo
  - 2) orzeczenia stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy i orzeczenia psychologicznego stwierdzającego brak przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy, o których mowa w rozdziale 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.
4. Prawo jazdy może zawierać wymagania lub ograniczenia wynikające:
- 1) ze stanu zdrowia kierowcy;
  - 2) z możliwości prowadzenia określonego pojazdu.
5. Wymagania lub ograniczenia mogą dotyczyć:
- 1) stosowania:
    - a) korekty lub ochrony wzroku,
    - b) korekty słuchu,
    - c) stosowania protezy lub szyny ortopedycznej;
  - 2) możliwości ograniczonego korzystania z pojazdu;
  - 3) konieczności modyfikacji lub dostosowania pojazdu;
  - 4) ograniczenia uprawnienia do kierowania wskazanymi pojazdami;
  - 5) dodatkowego oznakowania pojazdu;
  - 6) terminu ważności prawa jazdy.

6. Ważność prawa jazdy określonej kategorii jest przedłużana, za opłatą, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, w formie wymiany prawa jazdy. Do wymiany prawa jazdy stosuje się przepisy ust. 1, 4 i 5 oraz art. 12 ust. 1 - 3.
7. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się do pozwolenia wojskowego.

Art. 14. 1. Osoba posiadająca ważne krajowe prawo jazdy wydane za granicą może otrzymać prawo jazdy odpowiedniej kategorii, za opłatą, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, po zwrocie zagranicznego dokumentu organowi wydającemu prawo jazdy. Jeżeli prawo jazdy wydane za granicą nie jest określone w konwencjach o ruchu drogowym, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 lit. a i b, dodatkowym warunkiem otrzymania polskiego prawa jazdy jest złożenie z wynikiem pozytywnym części teoretycznej egzaminu państwowego i przedstawienie uwierzytelnionego tłumaczenia zagranicznego dokumentu. Warunek ten nie dotyczy krajowego prawa jazdy wydanego w państwie członkowskim Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

2. Jeżeli prawo jazdy wydane za granicą zawiera ograniczenie, o którym mowa w art. 13 ust. 5, ograniczenie to uwzględnia się w wydawanym prawie jazdy.
3. Na zasadach wzajemności można określić warunki i tryb wydawania praw jazdy, w stosunku do obywateli niektórych państw, odmienne niż te, o których mowa w ust. 1.
4. Minister właściwy do spraw transportu może określić, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb wydawania praw jazdy, o których mowa w ust. 3.
5. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 4, uwzględnia się odpowiednio:
  - 1) warunki wymiany polskich krajowych praw jazdy na krajowe prawa jazdy danego państwa;
  - 2) wymagania, od których spełnienia uzależniona jest wymiana polskich krajowych praw jazdy na krajowe prawa jazdy danego państwa;
  - 3) obciążenia finansowe nakładane na obywatela polskiego wymieniającego polskie krajowe prawo jazdy na krajowe prawo jazdy danego państwa.

Art. 15. 1. Starosta dokonuje w prawie jazdy wpisu potwierdzającego odbycie kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej lub szkolenia okresowego, o których mowa w rozdziale 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

2. Wpis jest dokonywany na pisemny wniosek kierowcy, na podstawie przedłożonych kopii:
  - 1) świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie kwalifikacji wstępnej lub kwalifikacji wstępnej przyspieszonej albo świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie szkolenia okresowego,
  - 2) orzeczenia lekarskiego, stwierdzającego brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy,
  - 3) orzeczenia psychologicznego stwierdzającego brak przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy– określonych w przepisach ustawy, o której mowa w ust. 1.
3. Wpis dokonywany jest, w formie wymiany prawa jazdy, na okres 5 lat, liczony od dnia wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej, o którym mowa w przepisach rozdziału 7a ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, przy czym termin ten nie może być dłuższy niż okres ważności orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w przepisach rozdziału 7a tej ustawy.
4. Za dokonanie wpisu, o którym mowa w ust. 1, pobiera się opłatę, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz opłatę ewidencyjną.

Art. 16. 1. Pozwolenie na kierowanie tramwajem jest wydawane, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, przez starostę. Do wydawania pozwolenia na kierowanie tramwajem stosuje się przepisy art. 12 ust. 1 i odpowiednio art. 13 ust. 4 i 5.

2. Pozwolenie na kierowanie tramwajem jest wydawane osobie, która:
  - 1) osiągnęła wymagany wiek do kierowania tramwajem;
  - 2) uzyskała orzeczenie:
    - a) lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
    - b) psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
  - 3) odbyła wymagane szkolenie;
  - 4) zdała egzamin państwowy wymagany do uzyskania pozwolenia.
3. Pozwolenie na kierowanie tramwajem jest wydawane na okres 5 lat, nie dłużej jednak niż na okres wynikający z terminu ważności orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego, o których mowa w ust. 2 pkt 2.
4. Ważność pozwolenia na kierowanie tramwajem jest przedłużana przez starostę po przedłożeniu orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem i orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem wydanych na podstawie badań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 oraz art. 79 ust. 1 pkt 2.
5. Ważność pozwolenia na kierowanie tramwajem jest przedłużana, za opłatą, o której mowa w ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, w formie wymiany tego dokumentu. Do wymiany pozwolenia na kierowanie tramwajem stosuje się przepisy ust. 1 - 3.
6. Opłata, o której mowa w ust. 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

Art. 17. 1. Kartę rowerową wydaje nieodpłatnie:

- 1) dyrektor szkoły – uczniowi szkoły podstawowej, w przypadku prowadzenia szkolenia przez szkołę;
  - 2) dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego lub przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia kierowców posiadający poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań – osobie niewymienionej w pkt 1.
2. Kartę rowerową może uzyskać osoba, która:
- 1) osiągnęła wymagany minimalny wiek;
  - 2) wykazała się niezbędnymi umiejętnościami odpowiednio podczas zajęć szkolnych, zajęć prowadzonych przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego lub zajęć prowadzonych przez ośrodek szkolenia kierowców posiadający poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań.

Art. 18. 1. Osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem jest obowiązana zawiadomić starostę o utracie tego dokumentu, jego zniszczeniu w stopniu powodującym nieczytelność, a także o zmianie stanu faktycznego wymagającego zmiany danych w nim zawartych w terminie 30 dni od dnia zaistnienia tego zdarzenia.

2. Na wniosek osoby uprawnionej, w przypadkach, o których mowa w ust. 1, starosta wydaje za opłatą, o której mowa w art. 10 ust. 1 lub w art. 16 ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej:
  - 1) wórniki dokumentu pod warunkiem:
    - a) złożenia oświadczenia o utracie dokumentu, pod rygorem odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z póź. zm.⁵⁾), zwanej dalej „Kodeksem karnym”, albo

---

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192,

- b) zwrotu zniszczonego dokumentu;
- 2) nowy dokument pod warunkiem zwrotu dokumentu wymagającego zmiany danych.
- 3. W stosunku do osób, o których mowa w art. 10 ust. 3, organem właściwym w sprawach określonych w ust. 1, 2 i 6 jest marszałek województwa mazowieckiego.
- 4. W przypadku utraty lub zniszczenia pozwolenia wojskowego, wtórnik tego dokumentu wydaje nieodpłatnie dowódca jednostki wojskowej, który wydał pozwolenie wojskowe.
- 5. W przypadku utraty lub zniszczenia karty rowerowej, wtórnik tego dokumentu wydaje nieodpłatnie podmiot, który wydał ten dokument.
- 6. Osoba, która po uzyskaniu wtórnika odzyskała utracony dokument, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązana zwrócić ten dokument staroście.

Art. 19. Minister właściwy do spraw transportu dokonuje, z zachowaniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655, z późn. zm.⁶⁾), wyboru:

- 1) producenta blankietów praw jazdy;
- 2) podmiotu dokonującego personalizacji blankietów praw jazdy i dystrybucji praw jazdy;
- 3) producenta blankietów międzynarodowych praw jazdy;
- 4) producenta pozwoleń na kierowanie tramwajem.

Art. 20. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami oraz ich opis;
- 2) szczegółowe czynności organów i innych jednostek w sprawach związanych z wydawaniem i zatrzymywaniem dokumentów, cofaniem i przywracaniem uprawnień do kierowania pojazdami oraz wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach;
- 3) opłatę za wydanie:
  - a) prawa jazdy – przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 200 zł,
  - b) pozwolenia na kierowanie tramwajem – przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 30 zł.
- 2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
  - 1) obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej;
  - 2) konieczność prawidłowego zabezpieczenia dokumentów przed podrobieniem lub przerobieniem;
  - 3) konieczność zapewnienia sprawności procedur administracyjnych, w tym prowadzenia spraw w formie elektronicznej;
  - 4) koszty produkcji i dystrybucji dokumentów oraz koszty rzeczowe i osobowe związane z ich wydaniem.
- 3. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, wzór i opis pozwolenia wojskowego, a także tryb jego wydawania.
- 4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia się odpowiednio konieczność:
  - 1) zapewnienia zgodności pozwolenia wojskowego z obowiązującym podziałem kategorii prawa jazdy;
  - 2) prawidłowego zabezpieczenia dokumentów przed podrobieniem lub przerobieniem;

---

poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344 oraz z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317 i Nr 168, poz. 1323.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 171, poz. 1058, Nr 220, poz. 1420 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 19, poz. 101, Nr 65, poz. 545, Nr 91, poz. 742 i Nr 206, poz. 1591.

3) zapewnienia sprawności procedur administracyjnych w zakresie regulowanym w rozporządzeniu.

Rozdział 4

Szkolenie osób ubiegających się o uprawnienie do kierowania pojazdami

Art. 21. Osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem może rozpocząć szkolenie nie wcześniej niż 3 miesiące przed osiągnięciem minimalnego wieku, o którym mowa odpowiednio w art. 8 lub 9, wymaganego od kierującego pojazdem objętego tym uprawnieniem, a jeżeli osobą tą jest uczeń uczestniczący w zajęciach szkolnych w szkole kształcącej w zawodzie, dla którego podstawa programowa kształcenia przewiduje uzyskanie umiejętności kierowania pojazdem silnikowym, okres ten wynosi 12 miesięcy.

Art. 22. 1. Nie może być szkolona osoba:

- 1) niespełniająca wymagań, o których mowa w art. 21;
  - 2) w stosunku do której został orzeczony prawomocnym wyrokiem sądu zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu;
  - 3) w stosunku do której wydano decyzję o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami lub zatrzymaniu prawa jazdy – w okresie i zakresie obowiązywania tej decyzji;
  - 4) nieposiadająca:
    - a) orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
    - b) orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem – nie dotyczy uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T.
2. Przepis ust. 1 pkt 2 stosuje się także wobec osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii:
- 1) C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B;
  - 2) C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienie w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D.
3. Przepis ust. 1 pkt 3 stosuje się także wobec osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii:
- 1) C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami lub zatrzymaniu prawa jazdy, obejmującej uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii B;
  - 2) C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania decyzji o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdem lub zatrzymaniu prawa jazdy, obejmującej uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D.

Art. 23. 1. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem odbywa się w formie:

- 1) kursu;
  - 2) zajęć szkolnych – w zakresie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi, z wyłączeniem uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii A1, A2 i A.
2. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi obejmuje:
- 1) część teoretyczną przeprowadzaną w formie wykładów i ćwiczeń w zakresie:

- a) podstaw kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym,
  - b) obowiązków i praw kierującego pojazdem;
  - 2) część praktyczną w zakresie kierowania pojazdem, zwaną dalej „nauką jazdy”, przeprowadzaną:
    - a) na placu manewrowym,
    - b) w ruchu miejskim oraz
    - c) w ruchu poza obszarem zabudowanym;
  - 3) naukę udzielania pierwszej pomocy, przeprowadzaną w formie wykładów i zajęć praktycznych;
  - 4) kontrolne sprawdzenie poziomu osiągniętej wiedzy i umiejętności, zwane dalej „egzaminem wewnętrznym”.
3. Wykłady, o których mowa w ust. 2 pkt 1, mogą być przeprowadzone w formie nauczania na odległość z wykorzystaniem technik komputerowych i Internetu pod nadzorem ośrodka szkolenia kierowców.
4. Egzamin wewnętrzny jest przeprowadzany po ukończeniu szkolenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 - 3 lub ust. 3, przez instruktora, który prowadził to szkolenie.
5. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem obejmuje:
  - 1) część teoretyczną w zakresie podstaw kierowania tramwajem, uczestnictwa w ruchu drogowym i obsługi technicznej tramwaju, przeprowadzaną w formie wykładów;
  - 2) część praktyczną w zakresie obsługi technicznej i kierowania tramwajem;
  - 3) ćwiczenia sprawdzające wiedzę i umiejętności z zakresu, o którym mowa w pkt 1 i 2;
  - 4) naukę udzielania pierwszej pomocy, przeprowadzaną w formie wykładów i zajęć praktycznych.
6. Czas poświęcony na przeprowadzenie zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1 - 3 oraz ust. 3 i 5, powinien być dostosowany do umiejętności i predyspozycji osoby szkolonej, nie krótszy jednak od minimalnych wymagań określonych dla uprawnień danej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem.
7. Przepisy ust. 1 - 4 i 6 stosuje się odpowiednio do szkolenia żołnierzy na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz funkcjonariuszy służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 24. Nauka jazdy jest prowadzona:

- 1) pojazdem:
  - a) odpowiadającym wymaganiom określonym dla danej kategorii prawa jazdy lub dla pozwolenia na kierowanie tramwajem,
  - b) oznakowanym kwadratową tablicą barwy niebieskiej z białą literą „L”,
  - c) przystosowanym do nauki jazdy, zgodnie z wymaganiami określonymi w przepisach wydanych na podstawie art. 66 ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym,
  - d) posiadającym adnotację w dowodzie rejestracyjnym o spełnieniu wymagań, o których mowa w lit. a – c, dokonywaną przez odpowiedni organ, na podstawie pozytywnego wyniku badania technicznego przeprowadzonego przez stację kontroli pojazdów, o której mowa w art. 83 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym – nie dotyczy tramwaju;
- 2) pojazdem odpowiednio przystosowanym do rodzaju niepełnosprawności spełniającym warunki o których mowa w pkt 1 lit. a i b – w przypadku szkolenia osoby niepełnosprawnej.

Art. 25. 1. Podczas jazdy osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem, wobec instruktora stosuje się przepisy dotyczące kierującego pojazdem, w szczególności w zakresie:

- 1) dokumentów wymaganych do kierowania i używania pojazdu;

- 2) zawartości w organizmie alkoholu lub podobnie działającego środka.
2. Instruktor, niezależnie od dokumentów wymaganych od kierującego pojazdem, jest obowiązany posiadać i okazywać na żądanie uprawnionego podmiotu legitymację instruktora.
3. Nie można prowadzić zajęć z osobą ubiegającą się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem, która znajduje się w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.
4. Przepisy ust. 1 - 3 stosuje się do szkolenia żołnierzy na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz funkcjonariuszy służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Art. 26. 1. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi w formie kursu, z zastrzeżeniem ust. 3, jest prowadzone przez:

- 1) ośrodek szkolenia kierowców – jednostkę organizacyjną przedsiębiorcy wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców;
  - 2) jednostkę wojskową – w zakresie szkolenia żołnierzy na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w zakresie szkolenia osób na potrzeby tych służb.
2. Szkolenie osób w formie nauczania na odległość z wykorzystaniem technik komputerowych i Internetu, o którym mowa w art. 23 ust. 3, jest prowadzone wyłącznie przez ośrodek szkolenia kierowców posiadający poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań.
  3. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi w formie zajęć szkolnych jest prowadzone dla uczniów (słuchaczy) przez szkołę, jeżeli w podstawie programowej kształcenia w danym zawodzie jest przewidziane uzyskanie umiejętności kierowania pojazdami silnikowymi.
  4. Szkolenie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem jest prowadzone przez podmiot wykonujący przewozy tramwajem.
  5. Zajęcia podczas szkolenia prowadzą:
    - 1) zatrudniony w ośrodku szkolenia instruktor lub będący instruktorem przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia kierowców – w zakresie, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2;
    - 2) nauczyciel posiadający uprawnienia instruktora – w zakresie, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2;
    - 3) osoba, o której mowa w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.⁷⁾) – w zakresie, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 3;
    - 4) instruktor nauki jazdy – w przypadku szkolenia prowadzonego przez jednostkę wojskową, jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub podmiot wykonujący przewozy tramwajem – w zakresie, o którym mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 i 2 lub odpowiednio w art. 23 ust. 5 pkt 1 i 3.
  6. Zajęcia, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 i art. 23 ust. 5 pkt 1, mogą być prowadzone przez wykładowcę.
  7. Zajęcia, o których mowa w art. 23 ust. 3, prowadzone są pod nadzorem zatrudnionego w ośrodku szkolenia kierowców instruktora lub wykładowcy.
  8. Instruktor lub wykładowca prowadzi zajęcia wyłącznie w zakresie uzyskiwania uprawnień odpowiedniej kategorii prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, odpowiednio do posiadanych uprawnień.

---

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 237, poz. 1653 oraz z 2009 r. Nr 11, poz. 59 i Nr 122, poz. 1007.

9. Ośrodek szkolenia kierowców prowadzi szkolenie wyłącznie na terenie powiatu, w którym został zgłoszony do rejestru przedsiębiorców, o którym mowa w art. 28 ust. 1. Przepisu nie stosuje się do:

- 1) nauki jazdy przeprowadzanej w ruchu miejskim oraz w ruchu poza obszarem zabudowanym – dla szkolenia w zakresie uzyskiwania uprawnień do prowadzenia pojazdów silnikowych dowolnej kategorii prawa jazdy;
- 2) nauki jazdy przeprowadzanej na placu manewrowym – dla szkolenia w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D lub D+E.

Art. 27. 1. Kierownik ośrodka szkolenia kierowców jest obowiązany:

- 1) przedstawić staroście właściwemu ze względu na miejsce prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców najpóźniej w następnym dniu roboczym od dnia rozpoczęcia kursu informację o terminie, czasie i miejscu, w których prowadzone będą zajęcia, wraz z listą uczestników kursu;
  - 2) prowadzić dokumentację kursu;
  - 3) przekazywać staroście, o którym mowa w pkt 1, w terminie 14 dni od dnia zakończenia kursu i wydania zaświadczeń o jego ukończeniu, następujące dane osób, które ukończyły kurs:
    - a) imię i nazwisko,
    - b) datę i miejsce urodzenia,
    - c) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) zwany dalej „numerem PESEL”, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument,
    - d) adres zamieszkania,
    - e) zakres ukończonego kursu,
    - f) imię i nazwisko instruktora, który prowadził zajęcia, jego numer ewidencyjny oraz numer ewidencyjny jednostki szkolącej;
  - 4) umożliwić osobie upoważnionej przez starostę przeprowadzenie kontroli wymaganej dokumentacji, kontroli prowadzonych zajęć oraz uczestnictwo w tych zajęciach;
  - 5) składać staroście, o którym mowa w pkt 1, dokumenty zawierające informację o przeprowadzonych kursach:
    - a) do dnia 31 stycznia każdego roku – w zakresie dotyczącym poprzedniego roku,
    - b) w terminie 14 dni od dnia, w którym przedsiębiorca zrezygnował z prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców lub w którym wydano decyzję o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę ośrodka szkolenia kierowców – w zakresie dotyczącym okresu od dnia 1 stycznia bieżącego roku do tego dnia.
2. Kierownik podmiotu, innego niż wymieniony w ust. 1, prowadzącego szkolenie w formie kursu jest obowiązany:
- 1) przedstawić staroście właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu najpóźniej w następnym dniu roboczym od dnia rozpoczęcia kursu informację o terminie, czasie i miejscu, w których prowadzone będą zajęcia, wraz z listą uczestników kursu;
  - 2) prowadzić dokumentację kursu;
  - 3) przekazywać staroście, o którym mowa w pkt 1, w terminie 14 dni od dnia zakończenia kursu i wydania zaświadczeń o jego ukończeniu, następujące dane osób, które ukończyły kurs:
    - a) imię i nazwisko,
    - b) datę i miejsce urodzenia,
    - c) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument,
    - d) adres zamieszkania,

- e) zakres ukończonego kursu,
  - f) imię i nazwisko instruktora, który prowadził zajęcia, jego numer ewidencyjny oraz numer ewidencyjny jednostki szkolącej;
- 4) umożliwić osobie upoważnionej przez starostę przeprowadzenie kontroli wymaganej dokumentacji, kontroli prowadzonych zajęć oraz uczestnictwo w tych zajęciach;
  - 5) składać staroście, o którym mowa w pkt 1, dokumenty zawierające informację o przeprowadzonych kursach:
    - a) do dnia 31 stycznia każdego roku – w zakresie dotyczącym poprzedniego roku,
    - b) w terminie 14 dni od dnia, w którym podmiot zrezygnował z prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców lub w którym wydano decyzję o zakazie prowadzenia przez podmiot ośrodka szkolenia kierowców – w zakresie dotyczącym okresu od dnia 1 stycznia bieżącego roku do tego dnia.
3. Przepis ust. 2 pkt 1, 4 i 5 nie dotyczy jednostek, o których mowa w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3.
4. Ośrodek szkolenia kierowców lub inny podmiot prowadzący szkolenie wydaje osobie ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, jeżeli osoba ta:
- 1) uczestniczyła:
    - a) w minimum 80 % przewidzianych w programie zajęć, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 1 oraz w art. 23 ust. 5 pkt 1,
    - b) we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach, o których mowa w art. 23 ust. 2 pkt 2 i 3 oraz w art. 23 ust. 5 pkt 2 i 3;
  - 2) uzyskała pozytywny wynik egzaminu wewnętrznego.
5. Zaświadczenie, o którym mowa w ust. 3, podpisują:
- 1) instruktor prowadzący zajęcia z osobą, której dotyczy zaświadczenie, oraz
  - 2) kierownik ośrodka szkolenia kierowców albo kierownik innego podmiotu prowadzącego szkolenie.

Rozdział 5

Ośrodki szkolenia kierowców i inne podmioty prowadzące szkolenie

Art. 28. 1. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, z późn. zm.⁸⁾) i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców.

2. Ośrodek szkolenia kierowców może prowadzić przedsiębiorca, który:
- 1) posiada infrastrukturę odpowiednią do zakresu prowadzonego szkolenia:
    - a) salę wykładową,
    - b) pomieszczenie biurowe i punkt obsługi klienta,
    - c) plac manewrowy oraz
    - d) pojazd przeznaczony do nauki jazdy;
  - 2) zatrudnia w ośrodku szkolenia kierowców co najmniej jednego instruktora posiadającego uprawnienia pozwalające na prowadzenie szkolenia w zakresie uzyskiwania uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi kategorii prawa jazdy określonej we wniosku, o którym mowa w ust. 4, lub sam jest instruktorem;
  - 3) posiada w ośrodku szkolenia kierowców zbiory przepisów ruchu drogowego oraz pomoce dydaktyczne właściwe ze względu na rodzaj prowadzonego szkolenia;

---

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 180, poz. 1280, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 116, poz. 732, Nr 141, poz. 888, Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1367 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97 i Nr 168, poz. 1323.

- 4) nie był prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów – dotyczy to osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.
3. Organem prowadzącym rejestr, o którym mowa w ust. 1, jest starosta właściwy ze względu na miejsce prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców.
4. Wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców jest dokonywany na wniosek przedsiębiorcy zawierający następujące dane:
  - 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
  - 2) numer w ewidencji działalności gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym – o ile są wymagane;
  - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) – o ile taki numer przedsiębiorca posiada;
  - 4) numer identyfikacji statystycznej (REGON) – o ile taki numer przedsiębiorca posiada;
  - 5) oznaczenie i adres ośrodka szkolenia kierowców;
  - 6) adresy należących do ośrodka szkolenia kierowców lokali biurowych, sal wykładowych, punktów obsługi klienta i placów manewrowych, wraz z określeniem tytułu prawnego oraz dat określających okres, na jaki przedsiębiorca posiada tytuł prawny do tych obiektów;
  - 7) zakres prowadzonego szkolenia;
  - 8) imiona i nazwiska instruktorów i wykładowców wraz z ich numerami ewidencyjnymi;
  - 9) numer rejestracyjny każdego pojazdu, którym prowadzona jest nauka jazdy.
5. Do wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców przedsiębiorca jest obowiązany dołączyć oświadczenie o następującej treści:

„Oświadczam, że:

  - 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców są kompletne i zgodne z prawdą;
  - 2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców, określone w ustawie z dnia ... o kierujących pojazdami.”.
6. Oświadczenie powinno również zawierać:
  - 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
  - 2) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
  - 3) podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, z podaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.
7. W rejestrze przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców umieszcza się dane przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 4, z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby, oraz jego numer w tym rejestrze i numer ewidencyjny ośrodka szkolenia kierowców.
8. Starosta dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, i wydaje zaświadczenie o dokonaniu wpisu.
9. Przedsiębiorca może złożyć wniosek o rozszerzenie zakresu szkolenia prowadzonego przez ośrodek szkolenia kierowców. Przepisy ust. 2 - 8 stosuje się odpowiednio.
10. W przypadku gdy część infrastruktury ośrodka szkolenia kierowców, o której mowa w ust. 2 pkt 1, znajduje się na terenie innego powiatu, starosta dokonując wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców informuje starostów, na których obszarze działania znajduje się infrastruktura ośrodka, o fakcie dokonania wpisu, przesyłając informację na temat tej infrastruktury i jej lokalizacji.
11. Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć staroście, o którym mowa w ust. 3, informację o wszelkich zmianach danych w zakresie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.
12. Opłata, o której mowa w ust. 8, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

- Art. 29.** 1. Jednostka wojskowa i jednostka organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych mogą prowadzić szkolenie w zakresie określonym odpowiednio w art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 pkt 1 - 3.
2. Szkoła może prowadzić szkolenie w zakresie określonym w art. 26 ust. 3 po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 pkt 1 - 3.
3. Podmioty, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązane przekazywać staroście właściwemu ze względu na siedzibę jednostki lub szkoły informacje w formie pisemnej:
- 1) o podjęciu działalności w zakresie szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi oraz dane, o których mowa w art. 30 ust. 2 – najpóźniej do dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć;
  - 2) o zmianie danych, o których mowa w art. 30 ust. 2 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 3) o zakończeniu działalności w zakresie szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi – w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.
4. Podmiot wykonujący przewozy tramwajem może prowadzić szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem:
- 1) po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 pkt 1 - 3;
  - 2) po złożeniu wniosku o wpis i uzyskaniu wpisu do ewidencji podmiotów prowadzących szkolenie, o której mowa w art. 30 ust. 1; wniosek powinien zawierać dane, o których mowa w art. 30 ust. 2.
5. Podmiot wykonujący przewozy tramwajem, prowadzący szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, jest obowiązany przekazywać staroście właściwemu ze względu na siedzibę tego podmiotu, informację w formie pisemnej:
- 1) o zmianie danych, o których mowa w art. 30 ust. 2 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) o zakończeniu działalności w zakresie szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem – w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.

Art. 30. 1. Starosta, o którym mowa w art. 29 ust. 3 i 5, prowadzi ewidencję podmiotów prowadzących szkolenie, o których mowa w art. 29.

2. W ewidencji umieszcza się następujące dane:

- 1) nazwę podmiotu oraz oznaczenie jego adresu i siedziby;
- 2) numer identyfikacji podatkowej (NIP) – o ile podmiot taki numer posiada;
- 3) numer identyfikacji statystycznej (REGON) – o ile podmiot taki numer posiada;
- 4) numer ewidencyjny podmiotu prowadzącego szkolenie;
- 5) poszczególne rodzaje uprawnień, w zakresie których ośrodek może prowadzić szkolenie, oraz daty ich uzyskania;
- 6) adresy lokali biurowych, sal wykładowych i placów manewrowych wraz z datami określającymi okres, na jaki podmiot posiada tytuł prawny do tych obiektów;
- 7) imiona, nazwiska i numery ewidencyjne instruktorów i wykładowców prowadzących szkolenie na rzecz podmiotu.

3. Starosta, o którym mowa w art. 29 ust. 3 i 5, wpisuje do ewidencji:

- 1) jednostkę wojskową, jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz szkołę po otrzymaniu informacji, o której mowa w art. 29 ust. 3 pkt 1,
- 2) podmiot wykonujący przewozy tramwajem po otrzymaniu wniosku o wpis do ewidencji, o którym mowa w art. 29 ust. 4 pkt 2, i po sprawdzeniu danych w nim zawartych

– nadając im numery ewidencyjne oraz zawiadamiając je o nadanym numerze.

4. Starosta odmawia wpisu podmiotu wykonującego przewozy tramwajem do ewidencji, jeżeli dane zawarte we wniosku nie odpowiadają stanowi faktycznemu.
5. Starosta skreśla podmiot z ewidencji:
  - 1) z urzędu:
    - a) po otrzymaniu od tego podmiotu informacji o zakończeniu działalności w zakresie szkolenia albo
    - b) po wydaniu decyzji, o której mowa w art. 46 ust. 6 – w przypadku podmiotu wykonującego przewozy tramwajem;
  - 2) na wniosek jednostki organizacyjnej albo organu sprawującego nadzór nad tym podmiotem.

Art. 31. 1. Przedsiębiorca prowadzący ośrodek szkolenia kierowców lub podmiot wykonujący przewozy tramwajem może wystąpić, po upływie roku od dnia uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców lub ewidencji, o której mowa w art. 30 ust. 1, o poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań w zakresie:

- 1) posiadania:
  - a) warunków lokalowych,
  - b) placu manewrowego,
  - c) pojazdów,
  - d) pomocy i środków dydaktycznych;
- 2) zatrudnienia wykwalifikowanego personelu.
2. Poświadczenie, o którym mowa w ust. 1, wydaje za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, w drodze decyzji administracyjnej, starosta, o którym mowa w art. 28 ust. 3, po sprawdzeniu spełniania dodatkowych wymagań przez ośrodek szkolenia kierowców. Poświadczenie zachowuje ważność do czasu zmiany stanu faktycznego, dla którego zostało wydane, nie dłużej niż przez pięć lat od dnia jego wydania.
3. Starosta umieszcza informację o wydaniu poświadczenia potwierdzającego spełnianie dodatkowych wymagań przez ośrodek szkolenia kierowców w rejestrze przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców.
4. Starosta wydaje decyzję o cofnięciu poświadczenia potwierdzającego spełnianie dodatkowych wymagań przez ośrodek szkolenia kierowców, jeżeli ośrodek szkolenia kierowców przestał spełniać wymagania, o których mowa w ust. 1.
5. Opłata, o której mowa w ust. 2, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

Art. 32. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) budowę i sposób nadawania numeru ewidencyjnego ośrodka szkolenia kierowców i innego podmiotu prowadzącego szkolenie;
- 2) wzór:
  - a) wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców,
  - b) zaświadczenia potwierdzającego wpis przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców,
  - c) poświadczenia potwierdzającego spełnianie dodatkowych wymagań przez ośrodek szkolenia kierowców, o których mowa w art. 31 ust. 1 pkt 1,
  - d) pieczęci ośrodka szkolenia kierowców;
- 3) wysokość opłaty:
  - a) za wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 600 zł,
  - b) za wydanie poświadczenia potwierdzającego spełnianie dodatkowych wymagań przez ośrodek szkolenia kierowców, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 600 zł.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
  - 1) potrzebę zapewnienia ujednoczonych procedur oznaczania ośrodków szkolenia kierowców i innych podmiotów prowadzących szkolenie;
  - 2) potrzebę ujednoczenia dokumentów;
  - 3) koszty rzeczowe i osobowe związane z:
    - a) prowadzeniem rejestru przedsiębiorców,
    - b) wykonywaniem nadzoru nad ośrodkami szkolenia kierowców,
    - c) postępowaniem sprawdzającym spełnianie dodatkowych wymagań oraz z wydaniem poświadczenia.
3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:
  - 1) szczegółowe wymagania w zakresie wyposażenia dydaktycznego, warunków lokalowych i placu manewrowego ośrodków szkolenia kierowców i innych podmiotów prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem;
  - 2) szczegółowy program:
    - a) szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem,
    - b) szkolenia:
      - kandydatów na instruktorów i instruktorów,
      - kandydatów na wykładowców i wykładowców,
    - c) 3-dniowych warsztatów doskonalenia zawodowego dla instruktorów i wykładowców;
  - 3) dodatkowe wymagania, o których mowa w art. 31 ust. 1;
  - 4) szczegółowe warunki i tryb:
    - a) postępowania z dokumentami dotyczącymi osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem i kandydatów na instruktorów oraz wzory stosowanych dokumentów,
    - b) prowadzenia dokumentacji przez ośrodki szkolenia kierowców;
  - 5) wzory dokumentów związanych z prowadzeniem szkolenia.
4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia się odpowiednio:
  - 1) obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej;
  - 2) potrzebę zapewnienia należytych wymagań organizacyjno-technicznych do przeprowadzania kursów i zajęć w zależności od rodzaju i zakresu szkolenia;
  - 3) zakres wiedzy i umiejętności niezbędny do bezpiecznego i sprawnego uczestnictwa w ruchu drogowym osoby posiadającej prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem;
  - 4) potrzebę zapewnienia sprawności procedur administracyjnych i należytej ochrony dokumentacji związanej z prowadzeniem szkolenia;
  - 5) konieczność ujednoczenia stosowanych dokumentów.

Rozdział 6

Instruktorzy i wykładowcy

Art. 33. 1. Instruktorem jest osoba, która:

- 1) posiada co najmniej wykształcenie średnie;
- 2) posiada prawo jazdy kategorii B co najmniej przez okres 3 lat oraz prawo jazdy kategorii odpowiedniej do zakresu prowadzonych zajęć co najmniej przez okres roku – dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi;

- 3) posiada prawo jazdy kategorii B co najmniej przez okres 3 lat oraz pozwolenie na kierowanie tramwajem – dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem;
  - 4) posiada ważne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora;
  - 5) posiada ważne orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora;
  - 6) ukończyła z wynikiem pozytywnym kurs dla kandydatów na instruktorów i posiada zaświadczenie o jego ukończeniu – dotyczy instruktorów osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi;
  - 7) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin sprawdzający kwalifikacje przed komisją powołaną przez wojewodę;
  - 8) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za:
    - a) przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
    - b) przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,
    - c) przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów,
    - d) prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie po użyciu innego podobnie działającego środka,
    - e) przestępstwo przeciwko zdrowiu i życiu lub
    - f) przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności;
  - 9) jest wpisana do ewidencji instruktorów.
2. Ewidencję instruktorów prowadzi starosta, który:
- 1) wpisuje do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 8;
  - 2) nadaje instruktorowi numer ewidencyjny;
  - 3) odmawia wpisu do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku gdy osoba:
    - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 8 lub
    - b) została skreślona z ewidencji w związku z dopuszczeniem się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia - w okresie, o którym mowa w art. 45 ust. 4.
3. W ewidencji instruktorów umieszcza się następujące dane instruktora:
- 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) adres zamieszkania;
  - 5) wynikające z ukończonego kursu i zakresu złożonego egzaminu, poszczególne rodzaje uprawnień, w zakresie których może prowadzić szkolenie, oraz daty ich uzyskania;
  - 6) numer ewidencyjny ośrodka szkolenia kierowców lub numer ewidencyjny innego podmiotu, w którym prowadzi szkolenie;
  - 7) datę ważności legitymacji.
4. Za przeprowadzenie egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, pobiera się opłatę przeznaczoną na organizację tego egzaminu i wynagrodzenia członków komisji.
5. Opłata, o której mowa w ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

Art. 34. 1. Orzeczenie lekarskie o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora wydaje, po przeprowadzeniu badania lekarskiego, uprawniony lekarz posiadający prawo do wykonywania badań profilaktycznych, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94,

- z późn. zm.⁹⁾), zwanej dalej „Kodeksem pracy”, oraz posiadający uprawnienia do przeprowadzania badań lekarskich w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.
2. Badanie lekarskie, o którym mowa w ust. 1, jest wykonywane w zakresie i na zasadach określonych w Kodeksie pracy, z zastrzeżeniem ust. 5.
  3. Zakres badań lekarskich, o których mowa w ust. 1, obejmuje ponadto ustalenie istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami.
  4. Orzeczenie psychologiczne o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora wydaje uprawniony psycholog, o którym mowa w art. 84 ust. 1, po przeprowadzeniu badania psychologicznego.
  5. Badanie lekarskie, o którym mowa w ust. 1, i badanie psychologiczne, o którym mowa w ust. 4, przeprowadza się przed przystąpieniem do kursu, o którym mowa w art. 33 ust. 1 pkt 6, a następnie okresowo dla osób w wieku:
    - 1) do 60 lat – co 5 lat;
    - 2) powyżej 60 lat – co 30 miesięcy.
  6. Terminy badań, o których mowa w ust. 5, mogą ulec skróceniu, jeżeli lekarz lub psycholog w wyniku badań, o których mowa w ust. 1 lub 4, stwierdzi u osoby badanej, stan zdrowia wskazujący na możliwość wystąpienia przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, przed upływem terminów, o których mowa w ust. 5.
  7. Skierowanie na badanie lekarskie i badanie psychologiczne dla instruktorów wydaje odpowiedni podmiot prowadzący szkolenie.

Art. 35. 1. Kurs dla kandydatów na instruktorów może prowadzić:

- 1) ośrodek szkolenia kierowców posiadający poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań;
  - 2) jednostka wojskowa – w zakresie szkolenia instruktorów na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) jednostka organizacyjna służb podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – w zakresie szkolenia osób na potrzeby tych służb;
  - 4) podmiot wykonujący przewozy tramwajem – w zakresie szkolenia instruktorów osób ubiegających się o uprawnienie na kierowanie tramwajem.
2. Kurs dla kandydatów na instruktorów jest prowadzony w zakresie uprawnień poszczególnych kategorii prawa jazdy, przy czym w przypadku rozszerzania posiadanych uprawnień instruktora osoba ta uczestniczy jedynie w kursie uzupełniającym.
  3. Kurs dla kandydatów na instruktorów obejmuje:
    - 1) zajęcia teoretyczne w zakresie:
      - a) nauki podstaw techniki jazdy,
      - b) przepisów ruchu drogowego,
      - c) zasad prowadzenia zajęć dydaktycznych,
      - d) problematyki:
        - wypadków drogowych,
        - psychologii transportu,

---

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 669 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825 i Nr 115, poz. 958.

- etyki zawodu instruktora,

- e) wiedzy na temat problemów i szkód związanych z nadużywaniem alkoholu
- prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w tym zakresie;
  - 2) zajęcia praktyczne z techniki jazdy i prowadzenia nauki jazdy pojazdem odpowiednim do rodzaju szkolenia – prowadzone przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę i umiejętności w tym zakresie;
  - 3) kontrolne sprawdzenie poziomu osiągniętej wiedzy i umiejętności – przeprowadzane w formie egzaminu.
4. Kurs uzupełniający dla instruktorów obejmuje:
- 1) zajęcia teoretyczne i praktyczne uzupełniające wiedzę i umiejętności, o których mowa w ust. 3 pkt 1 i 2, w zakresie właściwym dla uprawnień instruktora w danej kategorii prawa jazdy;
  - 2) kontrolne sprawdzenie poziomu osiągniętej wiedzy i umiejętności przeprowadzane w formie egzaminu.
5. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, wydaje kandydatowi na instruktora lub instruktorowi zaświadczenie o ukończeniu odpowiedniego kursu, jeżeli osoba ta:
- 1) uczestniczyła we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach;
  - 2) uzyskała pozytywny wynik egzaminu, o którym mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 3 lub ust. 4 pkt 2.
6. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, organizuje 3-dniowe warsztaty doskonalenia zawodowego, według programu określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 32 ust. 3 pkt 2 lit. c i wydaje zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w tych warsztatach.
7. Przepisy ust. 1 - 6 stosuje się odpowiednio do kandydatów na wykładowców i wykładowców, z wyjątkiem przepisów odnoszących się do obowiązku ukończenia szkolenia praktycznego.

- Art. 36.** 1. Starosta wydaje instruktorowi legitymację instruktora, określając jej ważność na okres wynikający z terminów badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 34.
2. Starosta przedłuża ważność legitymacji na okres wynikający z terminów badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 34, po przedstawieniu przez instruktora ważnych orzeczeń.

Art. 37. 1. Instruktor jest obowiązany:

- 1) przekazywać staroście:
    - a) numer ewidencyjny ośrodka szkolenia lub numer ewidencyjny innego podmiotu, w którym prowadzi szkolenie – najpóźniej do dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć,
    - b) informację o zmianie danych, o których mowa w art. 33 ust. 3 pkt 2 - 6 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) corocznie uczestniczyć w 3-dniowych warsztatach doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 35 ust. 6;
  - 3) do dnia 7 stycznia każdego roku przedkładać staroście zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w warsztatach;
  - 4) rzetelnie i bezstronnie wykonywać swoje obowiązki;
  - 5) poszerzać wiedzę zawodową i podnosić kwalifikacje;
  - 6) posiadać w czasie prowadzenia zajęć praktycznych legitymację instruktora oraz okazywać ją na żądanie uprawnionego podmiotu.
2. Koszty okresowych badań lekarskich i psychologicznych oraz koszt uczestnictwa w warsztatach ponosi:
- 1) podmiot prowadzący szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem – w przypadku gdy instruktor jest przez niego zatrudniony;

- 2) jednostka wojskowa lub jednostka organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w przypadku gdy instruktor pełni w niej służbę lub jest w niej zatrudniony;
- 3) zainteresowana osoba – w pozostałych przypadkach.

Art. 38. 1. Wykładowcą jest osoba, która:

- 1) spełnia wymagania, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 6 - 8;
  - 2) jest wpisana do ewidencji wykładowców.
2. Ewidencję wykładowców prowadzi starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, który:
- 1) wpisuje do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą wymagania, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 6 - 8;
  - 2) wydaje zaświadczenie o wpisie do ewidencji;
  - 3) nadaje wykładowcy numer ewidencyjny;
  - 4) odmawia wpisu do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku gdy osoba:
    - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 6 - 8, lub
    - b) została skreślona z ewidencji w związku z dopuszczeniem się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia – w okresie, o którym mowa w art. 45 ust. 4.
3. W ewidencji wykładowców umieszcza się następujące dane wykładowcy:
- 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) adres zamieszkania;
  - 5) wynikające z zakresu złożonego egzaminu poszczególne rodzaje uprawnień, w zakresie których może prowadzić szkolenie, oraz daty ich uzyskania;
  - 6) numer ewidencyjny ośrodka szkolenia kierowców lub numer ewidencyjny innego podmiotu, w którym prowadzi szkolenie;
  - 7) datę wydania zaświadczenia o wpisie do ewidencji.
4. Opłata, o której mowa w ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.
5. Wykładowca jest obowiązany:
- 1) przekazywać staroście:
    - a) numer ewidencyjny ośrodka szkolenia lub numer ewidencyjny innego podmiotu, w którym prowadzi szkolenie – najpóźniej do dnia rozpoczęcia prowadzenia zajęć,
    - b) informację o zmianie danych, o których mowa w ust. 3 pkt 2 - 6 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) corocznie uczestniczyć w 3-dniowych warsztatach doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 35 ust. 6;
  - 3) do dnia 7 stycznia każdego roku przedkładać staroście zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w warsztatach;
  - 4) rzetelnie i bezstronnie wykonywać swoje obowiązki;
  - 5) poszerzać wiedzę zawodową i podnosić kwalifikacje;
  - 6) posiadać w czasie prowadzenia nauki teoretycznej zaświadczenie o wpisie do ewidencji wykładowców oraz okazywać je na żądanie uprawnionego podmiotu.

Art. 39. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i zakres egzaminu dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców, a także sposób i warunki powołania przez wojewodę komisji, o której mowa w art. 33 ust. 1 pkt 7;

- 2) budowę i sposób nadawania numeru ewidencyjnego instruktora i wykładowcy;
  - 3) wzór:
    - a) wniosku:
      - o wpis do ewidencji instruktorów,
      - o wpis do ewidencji wykładowców,
    - b) legitymacji instruktora,
    - c) zaświadczenia o wpisie do ewidencji wykładowców,
    - d) pieczęci instruktora i wykładowcy;
  - 4) wysokość:
    - a) stawek wynagrodzenia członków komisji powoływanej przez wojewodę,
    - b) opłaty, o której mowa w art. 33 ust. 4, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 400 zł za egzamin przeprowadzany dla jednej kategorii prawa jazdy,
    - c) opłaty, o której mowa w art. 33 ust. 2 pkt 1 i art. 38 ust. 2 pkt 1, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 50 zł.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) potrzebę zapewnienia należytych warunków organizacyjno-technicznych do przeprowadzania egzaminów dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców;
  - 2) potrzebę zapewnienia wysokich kwalifikacji członków komisji egzaminacyjnej, instruktorów i wykładowców;
  - 3) potrzebę zapewnienia ujednoczonych procedur nadawania numerów ewidencyjnych instruktorom i wykładowcom;
  - 4) potrzebę ujednoczenia dokumentów i ich prawidłowego zabezpieczenia przed podrobieniem lub przerobieniem;
  - 5) nakład pracy członków komisji egzaminacyjnej;
  - 6) koszty rzeczowe i osobowe związane z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów oraz z prowadzeniem ewidencji instruktorów i ewidencji wykładowców.

Rozdział 7

Zajęcia dla osób ubiegających się o wydanie karty rowerowej

- Art. 40.** 1. Zajęcia dla uczniów ubiegających się o wydanie karty rowerowej prowadzone są w szkole podstawowej na podstawie treści i umiejętności określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Z zajęć praktycznych zwolnieni są uczniowie posiadający zaświadczenie lekarskie o przeciwwskazaniach zdrowotnych do kierowania rowerem.
2. Dyrektor szkoły może zawrzeć porozumienie z wojewódzkim ośrodkiem ruchu drogowego lub ośrodkiem szkolenia kierowców posiadającym poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań, o których mowa w art. 31, o nieodpłatnym uczestnictwie uczniów w zajęciach organizowanych przez ten ośrodek dla osób ubiegających się o wydanie karty rowerowej.
  3. Zajęcia dla osób ubiegających się o wydanie karty rowerowej, a niebędących uczniami szkoły podstawowej, o której mowa w ust. 1, prowadzone są w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego lub w ośrodku szkolenia kierowców posiadającym poświadczenie potwierdzające spełnianie dodatkowych wymagań, o którym mowa w art. 31.
  4. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, prowadzą nauczyciele, posiadający kwalifikacje określone w art. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.¹⁰⁾).

---

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 170, poz. 1218 i Nr 220, poz. 1600, z 2007 r. Nr 17, poz. 95, Nr 80, poz. 542, Nr 102, poz. 689, Nr 158, poz. 1103, Nr 176, poz. 1238, Nr 191, poz. 1369 i

5. Koszty uczestnictwa uczniów w zajęciach, o których mowa w ust. 2, pokrywane są ze środków własnych wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego lub ośrodka szkolenia kierowców.

Art. 41. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wymagania do uzyskania karty rowerowej;
  - 2) wzór karty rowerowej;
  - 3) sposób organizacji zajęć dla osób niebędących uczniami, ubiegających się o wydanie karty rowerowej;
  - 4) kwalifikacje osób prowadzących zajęcia dla osób niebędących uczniami.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) konieczność przygotowania osób uzyskujących kartę rowerową do bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym;
  - 2) potrzebę ujednoczenia dokumentu;
  - 3) specyfikę ruchu pojazdów jednośladowych, w tym istniejące zagrożenia ze strony innych uczestników ruchu;
  - 4) konieczność zapewnienia odpowiednich kwalifikacji osób prowadzących zajęcia.

Rozdział 8

Nadzór nad szkoleniem

Art. 42. 1. Starosta, o którym mowa w art. 28 ust. 3, sprawuje nadzór w zakresie zgodności prowadzenia szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi oraz kursu dla kandydatów na instruktorów i kandydatów na wykładowców z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, w ramach którego:

- 1) rozpatruje skargi dotyczące działalności ośrodka szkolenia kierowców;
  - 2) prowadzi kontrolę działalności ośrodka szkolenia kierowców;
  - 3) wydaje zalecenia pokontrolne;
  - 4) wydaje decyzję o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców;
  - 5) skreśla instruktora lub wykładowcę z ewidencji;
  - 6) sporządza analizę, przetwarza oraz podaje do publicznej wiadomości wyniki analizy statystycznej, w zakresie:
    - a) średniej zdawalności osób szkolonych w danym ośrodku,
    - b) liczby uwzględnionych skarg złożonych na dany ośrodek.
2. Przy sprawowaniu nadzoru, ze starostą współpracują:
- 1) starostowie, na których obszarze działania znajduje się infrastruktura ośrodka;
  - 2) Policja – w zakresie kontroli wykonywania praktycznej nauki jazdy prowadzonej poza ośrodkiem szkolenia kierowców;
  - 3) wojewódzkie ośrodki ruchu drogowego – w zakresie pomocy merytorycznej oraz przekazywania informacji o wynikach egzaminu państwowego uzyskiwanych przez osoby, które ukończyły szkolenie w danym ośrodku szkolenia kierowców;
  - 4) administrator centralnej ewidencji kierowców – w zakresie przekazywania informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez kierowców, którzy ukończyli szkolenie w danym ośrodku szkolenia kierowców.

Art. 43. 1. Starosta, o którym mowa w art. 28 ust. 3, kontroluje ośrodek:

- 1) co najmniej raz w roku lub
  - 2) jeżeli na nieprawidłowy przebieg szkolenia wskazują:
    - a) analiza statystyczna zdawalności osób szkolonych w tym ośrodku lub
    - b) analiza statystyczna naruszeń przepisów ruchu drogowego popełnianych przez osoby przeszkolone w tym ośrodku, w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez te osoby prawa jazdy określonej kategorii, lub
    - c) złożone na ośrodek skargi.
2. Starosta kontroluje ośrodek szkolenia kierowców, wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców w innym powiecie, którego infrastruktura jest zlokalizowana na obszarze działania tego starosty:
- 1) co najmniej raz w roku lub
  - 2) jeżeli na nieprawidłowy przebieg szkolenia wskazują złożone na ośrodek skargi, lub
  - 3) na wniosek starosty, który wpisał ośrodek szkolenia kierowców do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców.
3. Analizę statystyczną, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a i b, sporządza starosta, na podstawie danych uzyskanych od:
- 1) wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego – w zakresie informacji o wynikach egzaminu państwowego uzyskiwanych przez osoby, które ukończyły szkolenie w danym ośrodku szkolenia kierowców;
  - 2) administratora centralnej ewidencji kierowców – w zakresie informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez kierowców, którzy ukończyli szkolenie w danym ośrodku szkolenia kierowców.
4. Starosta, w ramach kontroli działalności ośrodka szkolenia kierowców, sprawdza:
- 1) spełnianie przez przedsiębiorcę prowadzącego ośrodek szkolenia kierowców wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 oraz odpowiednio w art. 31 ust. 1;
  - 2) zgodność prowadzonego kursu lub zajęć z:
    - a) przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
    - b) informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 3,
    - c) dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 5;
  - 3) kwalifikacje osób prowadzących szkolenie.
5. Kontrolę ośrodka szkolenia kierowców przeprowadza upoważniona przez starostę osoba, która ma prawo:
- 1) żądania od kierownika ośrodka szkolenia kierowców i jego pracowników pisemnych lub ustnych wyjaśnień, udostępniania dokumentów i innych nośników informacji oraz udostępnienia wszelkich danych mających związek z przedmiotem kontroli;
  - 2) wstępu na teren ośrodka szkolenia kierowców i do pomieszczeń, gdzie są prowadzone zajęcia, w dniach i godzinach, w których jest lub powinna być wykonywana przez ośrodek działalność, oraz do pojazdów wykorzystywanych do nauki jazdy;
  - 3) uczestnictwa w przeprowadzanych zajęciach.
6. Po przeprowadzeniu kontroli osoba ją przeprowadzająca sporządza pisemny protokół z dokonanych czynności i stwierdzonego w ich wyniku stanu faktycznego. Protokół podpisuje osoba reprezentująca przedsiębiorcę, która może wnieść do protokołu ewentualne zastrzeżenia lub odmówić jego podpisania. W przypadku odmowy podpisania protokołu sporządza się stosowną adnotację w protokole.
7. W przypadku jeżeli protokół, o którym mowa w ust. 6, dotyczy infrastruktury ośrodka szkolenia kierowców prowadzonego przez przedsiębiorcę wpisanego na terenie innego powiatu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców, starosta dokonujący kontroli przesyła

ten protokół, w terminie 7 dni od jej zakończenia, organowi prowadzącemu rejestr, w którym ten przedsiębiorca jest wpisany.

Art. 44. 1. Starosta, o którym mowa w art. 28 ust. 3, wydaje decyzję administracyjną o zakazie wykonywania przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców, skreślając przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 28 ust. 5, niezgodne ze stanem faktycznym;
  - 2) nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców w wyznaczonym przez starostę terminie;
  - 3) rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców.
2. Rażącym naruszeniem warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców jest:
- 1) wydanie niezgodnie ze stanem faktycznym zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
  - 2) nieprzedstawienie informacji, o której mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1;
  - 3) uniemożliwienie przeprowadzenia kontroli działalności ośrodka szkolenia kierowców.
3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, starosta wydaje również na wniosek innego starosty, który podczas kontroli infrastruktury ośrodka szkolenia kierowców znajdującej się na obszarze jego działania stwierdził nieprawidłowości, o których mowa w ust. 1.

Art. 45. 1. Starosta wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu instruktora z ewidencji instruktorów, w przypadku:

- 1) śmierci instruktora;
  - 2) niespełniania przez niego co najmniej jednego z wymagań określonych w art. 33 ust. 1 pkt 1-8;
  - 3) nieprzedłożenia do dnia 7 stycznia każdego roku zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego;
  - 4) dopuszczenia się rażącego naruszenia przepisów:
    - a) wielokrotnie przeprowadzając szkolenie niezgodnie z obowiązującym programem szkolenia,
    - b) wielokrotnie przeprowadzając szkolenie praktyczne jednocześnie dla więcej niż jednej osoby szkolonej,
    - c) potwierdzając nieprawdę w dokumentacji dotyczącej szkolenia.
2. Starosta wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu wykładowcy z ewidencji wykładowców, w przypadku:
- 1) śmierci wykładowcy;
  - 2) niespełniania przez niego co najmniej jednego z wymagań określonych w art. 33 ust. 1 pkt 1 i 6 - 8;
  - 3) nieprzedłożenia do dnia 7 stycznia każdego roku zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego;
  - 4) dopuszczenia się rażącego naruszenia przepisów:
    - a) wielokrotnie przeprowadzając szkolenia niezgodnie z obowiązującym programem szkolenia,
    - b) potwierdzając nieprawdę w dokumentacji dotyczącej szkolenia.
3. Starosta skreśla instruktora lub wykładowcę z odpowiedniej ewidencji:
- 1) z urzędu;
  - 2) na wniosek:

- a) jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej właściwej w sprawach transportu i ruchu wojsk – w przypadku prowadzenia szkolenia przez jednostkę wojskową,
  - b) odpowiedniego organu podległego ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych – w przypadku szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami prowadzonego przez jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych,
  - c) organu właściwego do wykonywania nadzoru pedagogicznego – w przypadku szkolenia w szkole, w której programie nauczania jest przewidziane uzyskanie umiejętności kierowania pojazdem silnikowym lub karty rowerowej.
4. W przypadku skreślenia z ewidencji instruktora lub wykładowcy, który dopuścił się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia, ponowny wpis do ewidencji nie może być dokonany wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja o skreśleniu stała się ostateczna.

Art. 46. 1. Nadzór nad szkoleniem osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami, prowadzonym przez jednostkę wojskową, sprawuje jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Obrony Narodowej właściwa w sprawach transportu i ruchu wojsk.

2. Nadzór nad szkoleniem osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami, prowadzonym przez jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, sprawuje odpowiedni organ określony w odrębnych przepisach.
3. Nadzór nad szkołą, w której programie nauczania jest przewidziane uzyskanie umiejętności kierowania pojazdem silnikowym lub karty rowerowej, sprawuje organ właściwy do wykonywania nadzoru pedagogicznego.
4. Jednostka organizacyjna albo organ, o których mowa w ust. 1 - 3, w ramach nadzoru:
- 1) rozpatruje skargi dotyczące szkolenia;
  - 2) przeprowadza kontrolę szkolenia;
  - 3) występuje do starosty z wnioskiem o:
    - a) wydanie decyzji o skreśleniu instruktora albo wykładowcy z ewidencji, w przypadkach, o których mowa w art. 45 ust. 1 i 2,
    - b) skreślenie podmiotu z ewidencji podmiotów prowadzących szkolenie.
5. Nadzór nad szkoleniem osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem sprawuje starosta, o którym mowa w art. 29 ust. 5, który w ramach nadzoru:
- 1) rozpatruje skargi dotyczące szkolenia;
  - 2) prowadzi kontrolę szkolenia na zasadach określonych w art. 43;
  - 3) wydaje zalecenia pokontrolne;
  - 4) wydaje decyzję o zakazie prowadzenia szkolenia;
  - 5) skreśla instruktora lub wykładowcę z ewidencji.
6. Starosta, o którym mowa w art. 29 ust. 5, wydaje decyzję o zakazie prowadzenia szkolenia osób ubiegających się o wydanie pozwolenia na kierowanie tramwajem, jeżeli podmiot:
- 1) nie spełnia wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 pkt 1 - 3;
  - 2) nie wykonał zaleceń pokontrolnych w wyznaczonym terminie;
  - 3) rażąco naruszył warunki prowadzenia szkolenia, o których mowa w art. 44 ust. 2.

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres, warunki i tryb przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 43, oraz wzory stosowanych przy tym dokumentów;

- 2) warunki i tryb przekazywania staroście przez administratora centralnej ewidencji kierowców informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego przez osoby szkolone w ośrodku szkolenia kierowców w okresie 2 lat od dnia uzyskania przez nie prawa jazdy określonej kategorii.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) potrzebę ujednoczenia w skali kraju zakresu, warunków i trybu przeprowadzanej kontroli oraz zapewnienia jej efektywności;
  - 2) potrzebę ujednoczenia w skali kraju systemu przekazywania informacji.

Rozdział 9

Sprawdzanie kwalifikacji i przeprowadzanie egzaminów państwowych

Art. 48. 1. Sprawdzeniu kwalifikacji w formie egzaminu państwowego podlega:

- 1) osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem;
- 2) osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem, w razie uzasadnionych zastrzeżeń co do jej kwalifikacji;
- 3) osoba ubiegająca się o:
  - a) przywrócenie uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem cofniętego na okres przekraczający rok lub cofniętego w związku z utratą kwalifikacji,
  - b) zwrot zatrzymanego prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, którego była pozbawiona na okres przekraczający rok.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 3, prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem wydaje się po złożeniu, z wynikiem pozytywnym, odpowiedniego do rodzaju uprawnienia egzaminu państwowego sprawdzającego kwalifikacje.
3. Przepisów ust. 1 pkt 3 lit. b nie stosuje się do osób, wobec których zapadł wyrok uniewinniający albo postępowanie zostało bezwarunkowo umorzone.
4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do osób ubiegających się o wydanie albo przywrócenie pozwolenia wojskowego lub posiadających pozwolenie wojskowe.
5. Sprawdzenie niezbędnych umiejętności osoby ubiegającej się o wydanie karty rowerowej odbywa się w ramach zajęć, o których mowa w art. 40.

Art. 49. 1. Osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem może przystąpić do egzaminu państwowego nie wcześniej niż miesiąc przed osiągnięciem minimalnego wieku, o którym mowa w art. 8 i 9, wymaganego od kierującego pojazdem objętym tym uprawnieniem.

2. Nie może być egzaminowana osoba:

- 1) niespełniająca wymagań, o których mowa w ust. 1;
- 2) w stosunku do której został orzeczony, prawomocnym wyrokiem sądu, zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych – w okresie i zakresie obowiązywania tego zakazu;
- 3) w stosunku do której wydano decyzję o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami lub zatrzymaniu prawa jazdy – w okresie i zakresie obowiązywania tej decyzji;
- 4) nieposiadająca:
  - a) orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
  - b) orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem – nie dotyczy uprawnień w zakresie prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T;
- 5) nieposiadająca zaświadczenia o ukończeniu wymaganego szkolenia;
- 6) nieposiadająca dokumentu tożsamości;

- 7) której stan lub zachowanie uzasadnia podejrzenie, że:
  - a) znajduje się ona w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
  - b) nie posiada ona odpowiedniej sprawności fizycznej lub psychicznej.
3. Przepis ust. 2 pkt 2 stosuje się także wobec osoby przystępującej do egzaminu państwowego w zakresie uprawnień kategorii:
  - 1) C1, C, D1 lub D – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii B;
  - 2) C1+E, C+E, D1+E lub D+E – w okresie obowiązywania zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych obejmującego uprawnienia w zakresie prawa jazdy kategorii B lub odpowiednio kategorii C1, C, D1 lub D.

Art. 50. 1. Egzamin państwowy jest przeprowadzany w celu sprawdzenia kwalifikacji osoby egzaminowanej, w tym:

- 1) sprawdzenia wiedzy w zakresie:
  - a) zasad i przepisów służących bezpiecznemu poruszaniu się pojazdem po drodze publicznej,
  - b) zagrożeń związanych z ruchem drogowym,
  - c) obowiązków kierowcy, osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem i posiadacza pojazdu,
  - d) postępowania w sytuacjach nadzwyczajnych;
- 2) sprawdzenia umiejętności, w zakresie zgodnego z przepisami, bezpiecznego, sprawnego i nieutrudniającego innym uczestnikom ruchu poruszania się, odpowiednio do uprawnienia, o które ubiega się osoba zdająca egzamin, w ruchu drogowym pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów składającym się z takiego pojazdu i przyczepy oraz tramwajem.
2. Egzamin państwowy składa się z:
  - 1) części teoretycznej przeprowadzanej w formie testów jednokrotnego wyboru z pytaniami generowanymi w czasie rzeczywistym za pomocą techniki informatycznej – dotyczy sprawdzenia wiedzy, o której mowa w ust. 1 pkt 1, w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D i T oraz uprawnienia do kierowania tramwajem;
  - 2) części praktycznej przeprowadzanej pod nadzorem egzaminatora przy użyciu odpowiedniego do uprawnienia pojazdu – dotyczy sprawdzenia umiejętności, o których mowa w ust. 1 pkt 2.
3. Część praktyczna egzaminu państwowego w zakresie prawa jazdy jest przeprowadzana:
  - 1) na placu manewrowym wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego – w zakresie obejmującym:
    - a) sprawdzenie podstawowych umiejętności w zakresie panowania nad pojazdem odpowiednim dla uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T,
    - b) sprawdzenie umiejętności manewrowania pojazdem lub zespołem pojazdów odpowiednim dla uprawnień prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E;
  - 2) w ruchu drogowym na drogach publicznych – w zakresie obejmującym sprawdzenie pozostałych umiejętności wymaganych podczas części praktycznej egzaminu dla uprawnień dowolnej kategorii prawa jazdy, z wyłączeniem uprawnień kategorii T.
4. Część praktyczna egzaminu państwowego w zakresie uzyskania uprawnienia do kierowania tramwajem jest przeprowadzana:
  - 1) na placu manewrowym podmiotu wykonującego przewozy tramwajem, który zawarł umowę o współpracy z wojewódzkim ośrodkiem ruchu drogowego – w zakresie obejmującym sprawdzenie umiejętności manewrowania tramwajem;

- 2) w ruchu drogowym na torowiskach umieszczonych na drogach publicznych – w zakresie obejmującym sprawdzenie pozostałych umiejętności wymaganych podczas części praktycznej egzaminu.

Art. 51. 1. Warunkiem przystąpienia do praktycznej części egzaminu państwowego jest uzyskanie pozytywnego wyniku z części teoretycznej. Pozytywny wynik z części teoretycznej jest ważny przez okres 6 miesięcy od dnia jego uzyskania.

2. Część praktyczna egzaminu może zostać zakończona przed wykonaniem wszystkich określonych zakresem egzaminu zadań jedynie w przypadku, gdy zachowanie osoby zdającej zagraża bezpośrednio życiu i zdrowiu uczestników ruchu drogowego.
3. Jeżeli wyniki lub przebieg egzaminu osoby posiadającej prawo jazdy wskazują na uzasadnione zastrzeżenia co do kwalifikacji osoby egzaminowanej, dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego występuje do starosty z wnioskiem o skierowanie tej osoby na egzamin sprawdzający kwalifikacje w zakresie dotychczas posiadanych uprawnień.

Art. 52. 1. Praktyczna część egzaminu państwowego w zakresie uzyskiwania uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi jest prowadzona pojazdem pozostającym w dyspozycji wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

2. Praktyczna część egzaminu państwowego w zakresie uzyskiwania uprawnienia do kierowania tramwajem jest prowadzona pojazdem szynowym podmiotu, o którym mowa w art. 50 ust. 4 pkt 1.
3. Pojazdy wykorzystywane do prowadzenia części praktycznej egzaminu państwowego w zakresie uzyskiwania uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi powinny spełniać wymagania, o których mowa w art. 24.
4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do pojazdów:
  - 1) o których mowa w art. 53 ust. 4;
  - 2) którymi prowadzi się egzamin w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B1, C1, C1+E, D1 lub D1+E.

Art. 53. 1. Przebieg praktycznej części egzaminu państwowego w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B jest rejestrowany za pomocą urządzenia technicznego służącego do zapisu obrazu i dźwięku.

2. Zapis z praktycznej części egzaminu przechowuje się przez okres 14 dni od dnia przeprowadzenia egzaminu.
3. W przypadku gdy osoba składająca egzamin złożyła skargę na jego przebieg lub warunki, w jakich był przeprowadzany, zapis jest przechowywany do czasu zakończenia postępowania wyjaśniającego.
4. Przepisów ust. 1 - 3 nie stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 5, jeżeli egzamin jest przeprowadzany pojazdem:
  - 1) osoby niepełnosprawnej wymagającej przystosowania pojazdu do rodzaju schorzenia;
  - 2) bez pedału sprzęgła, jeżeli nie jest to pojazd będący w dyspozycji wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.
5. Na pisemny wniosek osoby, o której mowa w ust. 4 pkt 1, egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, w którym przeprowadzany jest egzamin.

Art. 54. 1. Podczas części praktycznej egzaminu państwowego, na wniosek osoby składającej egzamin, może być obecny jako obserwator instruktor, który szkolił tę osobę.

2. Po zakończeniu części praktycznej egzaminu, egzaminator szczegółowo omawia jego wyniki z osobą, która składała egzamin oraz z instruktorem, o którym mowa w ust. 1.

3. Jeżeli egzamin państwowy jest przeprowadzany przez kandydata na egzaminatora, w ramach zajęć praktycznych, o których mowa w art. 59 ust. 3 pkt 3, to wynik egzaminu podany przez egzaminującego uznaje się za wiążący po zatwierdzeniu go przez egzaminatora nadzorującego ten egzamin.

Art. 55. 1. Egzamin państwowy jest organizowany przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego.

2. Egzamin państwowy przeprowadza egzaminator zatrudniony przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, z zastrzeżeniem art. 54 ust. 3 i art. 59 ust. 3 pkt 3.
3. Egzamin państwowy jest przeprowadzany za opłatą, która stanowi dochód wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

Art. 56. Egzaminator nie przeprowadza egzaminu państwowego dla osoby:

- 1) z którą pozostaje w stosunkach prawnych, o których mowa w art. 24 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071, z późn. zm.¹¹⁾);
- 2) która była szkolona przez instruktora lub wykładowcę, z którymi egzaminator pozostaje w stosunkach prawnych, o których mowa w pkt 1;
- 3) która była szkolona w ośrodku szkolenia kierowców, szkole, jednostce wojskowej lub jednostce organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych prowadzącej szkolenie kandydatów na kierowców – w przypadku gdy egzaminator pozostaje w stosunkach prawnych, o których mowa w pkt 1, odpowiednio z właścicielami lub osobami zarządzającymi tymi podmiotami.

Rozdział 10

Egzaminatorzy i inne osoby dokonujące sprawdzenia kwalifikacji

Art. 57. 1. Egzaminatorem jest osoba, która:

- 1) posiada wykształcenie wyższe;
- 2) posiada, przez okres co najmniej 6 lat, prawo jazdy kategorii B oraz przez okres co najmniej roku, odpowiednio do zakresu przeprowadzanego egzaminu:
  - a) prawo jazdy właściwej kategorii lub
  - b) pozwolenie na kierowanie tramwajem;
- 3) posiada ważne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności egzaminatora;
- 4) posiada ważne orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności egzaminatora;
- 5) ukończyła z wynikiem pozytywnym kurs kwalifikacyjny potwierdzony zaświadczeniem o jego ukończeniu;
- 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin przed komisją weryfikacyjną powołaną przez ministra właściwego do spraw transportu;
- 7) daje rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków;
- 8) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za:
  - a) przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
  - b) przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,

---

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 130, poz. 1188 i Nr 170, poz. 1660, z 2004 r. Nr 162, poz. 1692, z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682 i Nr 181, poz. 1524, z 2008 r. Nr 229, poz. 1539 oraz z 2009 r. Nr 195, poz. 1501.

- c) przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów,
  - d) prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie po użyciu innego podobnie działającego środka,
  - e) przestępstwo przeciwko zdrowiu i życiu,
  - f) przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności;
- 9) jest wpisana do ewidencji egzaminatorów.
2. Ewidencję egzaminatorów prowadzi marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, który:
- 1) wpisuje do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą wymagania, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 8;
  - 2) nadaje egzaminatorowi numer ewidencyjny;
  - 3) odmawia wpisu do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku gdy osoba:
    - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 8 lub
    - b) została skreślona z ewidencji w związku z dopuszczeniem się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia – w okresie, o którym mowa w art. 68 ust. 3.
3. W ewidencji egzaminatorów umieszcza się następujące dane egzaminatora:
- 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) adres zamieszkania;
  - 5) poszczególne rodzaje uprawnień wynikające z ukończonego kursu kwalifikacyjnego oraz złożonego z wynikiem pozytywnym egzaminu, w zakresie których może przeprowadzać egzamin, oraz daty ich uzyskania;
  - 6) nazwę i adres wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, w którym jest on zatrudniony;
  - 7) datę ważności legitymacji.
4. Wymaganie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, nie stosuje się do egzaminatora przeprowadzającego egzamin w zakresie uzyskania uprawnienia do kierowania tramwajem.
5. Za przeprowadzenie egzaminu, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, pobiera się opłatę przeznaczoną na organizację tego egzaminu i wynagrodzenia członków komisji.
6. Opłata, o której mowa w ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód samorządu województwa.

Art. 58. Do badań lekarskich i badań psychologicznych kandydatów na egzaminatorów i egzaminatorów stosuje się odpowiednio przepisy art. 34.

Art. 59. 1. Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego prowadzi kurs kwalifikacyjny, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 5, w zakresie poszczególnych kategorii prawa jazdy.

2. W kursie kwalifikacyjnym prowadzonym dla kandydatów na egzaminatorów uczestniczyć mogą wyłącznie osoby spełniające wymagania, o których mowa w art. 57 ust 1 pkt 1 – 4.

3. Kurs kwalifikacyjny obejmuje:

- 1) zajęcia teoretyczne w zakresie:
  - a) nauki podstaw techniki jazdy,
  - b) przepisów ruchu drogowego,
  - c) zasad przeprowadzania egzaminu państwowego,
  - d) problematyki:
    - wypadków drogowych,
    - psychologii transportu,

- etyki zawodu egzaminatora,
  - e) wiedzy na temat problemów i szkód związanych z nadużywaniem alkoholu
- prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w tym zakresie;
  - 2) zajęcia praktyczne z techniki jazdy i prowadzenia egzaminu – prowadzone przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę i umiejętności w tym zakresie;
  - 3) uczestnictwo w co najmniej 20 egzaminach państwowych w charakterze obserwatora oraz przeprowadzenie co najmniej 10 takich egzaminów pod kierunkiem egzaminatora wyznaczonego przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego – odpowiednio w zakresie każdej kategorii prawa jazdy objętej kursem kwalifikacyjnym.
4. Egzaminator rozszerzający posiadane uprawnienia do egzaminowania kandydatów na kierowców jest zobowiązany do ukończenia kursu kwalifikacyjnego w zakresie odpowiedniej kategorii prawa jazdy.
5. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego wydaje kandydatowi na egzaminatora lub egzaminatorowi zaświadczenie o ukończeniu kursu kwalifikacyjnego, jeżeli uczestniczył we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach.

Art. 60. 1. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego wydaje legitymację egzaminatora osobie zatrudnionej w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego spełniającej wymagania, o których mowa w art. 57, określając ważność tej legitymacji na okres wynikający z terminów badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 58.

2. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego przedłuża ważność legitymacji egzaminatora na okres wynikający z terminów badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 58, po przedstawieniu przez egzaminatora ważnych orzeczeń.
3. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego corocznie organizuje 3-dniowe warsztaty doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów, według programu zatwierdzonego przez marszałka województwa.
4. Udział w warsztatach doskonalenia zawodowego jest:
  - 1) nieodpłatny – dla egzaminatorów zatrudnionych w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego;
  - 2) odpłatny – dla egzaminatorów niezatrudnionych w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego.
5. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego wydaje egzaminatorowi zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w tych warsztatach.

Art. 61. 1. Egzaminator jest obowiązany:

- 1) przekazywać marszałkowi województwa:
    - a) nazwę i adres wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, w którym jest zatrudniony – najpóźniej do dnia rozpoczęcia wykonywania swoich obowiązków,
    - b) informację o zmianie danych, o których mowa w art. 57 ust. 3 pkt 2 - 5 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) corocznie uczestniczyć w 3-dniowych warsztatach doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 60 ust. 3;
  - 3) do dnia 7 stycznia każdego roku przedkładać marszałkowi zaświadczenie potwierdzające uczestnictwo w warsztatach;
  - 4) rzetelnie i bezstronnie wykonywać swoje obowiązki;
  - 5) poszerzać wiedzę zawodową i podnosić kwalifikacje;
  - 6) posiadać w czasie przeprowadzania egzaminów legitymację egzaminatora oraz okazywać ją na żądanie uprawnionego podmiotu.
2. Egzaminator w czasie wykonywania obowiązków zawodowych podlega ochronie przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu.

3. Egzaminator nie może podejmować zajęć zarobkowych bez zgody dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.
4. Egzaminator zatrudniony w wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego nie może jednocześnie prowadzić szkoleń dla kandydatów na kierowców.
5. Do egzaminatora stosuje się art. 4, art. 5 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 10 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 14 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1584 oraz z 2008 r. Nr 283, poz. 1458).
6. Egzaminator jest obowiązany informować na bieżąco dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, w którym wykonuje czynności egzaminatora o:
  - 1) osobach, o których mowa w art. 56 pkt 1;
  - 2) instruktorach lub wykładowcach, o których mowa w art. 56 pkt 2;
  - 3) właścicielach lub osobach zarządzających podmiotami, o których mowa w art. 56 pkt 3.
7. Informację, o której mowa w ust. 6, składa się pisemnie w formie oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 Kodeksu karnego.

Art. 62. 1. Sprawdzenia niezbędnych umiejętności osoby ubiegającej się o kartę rowerową dokonuje:

- 1) nauczyciel upoważniony przez dyrektora szkoły;
  - 2) policjant posiadający specjalistyczne przeszkolenie z zakresu ruchu drogowego;
  - 3) egzaminator;
  - 4) instruktor.
2. Sprawdzenie umiejętności odbywa się w obecności nauczyciela, rodzica lub opiekuna.

Art. 63. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz Ministrem Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania w stosunku do jednostek przeprowadzających egzaminy państwowe dotyczące wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego z uwzględnieniem odpowiednio wymagań określonych w art. 28 ust. 2 pkt 1;
- 2) szczegółowy program:
  - a) kursu kwalifikacyjnego,
  - b) 3-dniowych warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów;
- 3) skład oraz warunki i tryb powoływania przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego komisji, o której mowa w art. 53 ust. 5;
- 4) warunki i tryb:
  - a) przeprowadzania egzaminu państwowego oraz wzory stosowanych dokumentów,
  - b) kursu kwalifikacyjnego oraz wzory stosowanych dokumentów,
  - c) postępowania z dokumentami dotyczącymi osób przystępujących do egzaminu państwowego,
  - d) prowadzenia dokumentacji przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego;
- 5) szczegółowe warunki i zakres egzaminu, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 6 oraz sposób powołania przez ministra właściwego do spraw transportu komisji weryfikacyjnej;
- 6) wysokość:
  - a) opłaty za przeprowadzenie egzaminu państwowego, przy czym wysokość opłaty za przeprowadzenie części teoretycznej egzaminu w zakresie uprawnień każdej kategorii prawa jazdy nie może przekroczyć 50 zł, a za przeprowadzenie części praktycznej:
    - 200 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, C1, D1 lub T albo uprawnienia do kierowania tramwajem,

- 250 zł w zakresie uprawnień prawa jazdy kategorii B+E, C1+E, C, C+E, D, D+E lub D1+E,

- b) opłaty za egzamin, o którym mowa w art. 57 ust. 1 pkt 6, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 400 zł za egzamin przeprowadzany w zakresie uprawnień poszczególnych kategorii prawa jazdy lub uprawnienia do kierowania tramwajem,
  - c) opłaty za wpis do ewidencji egzaminatorów, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 50 zł,
  - d) stawek wynagrodzenia członków komisji weryfikacyjnej powoływanej przez ministra właściwego do spraw transportu;
- 7) wzór i sposób nadawania numeru ewidencyjnego egzaminatora;
- 8) wzór legitymacji i pieczęci imiennej egzaminatora.

2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:

- 1) obowiązujące w tym zakresie przepisy Unii Europejskiej;
- 2) konieczność zapewnienia właściwych i bezpiecznych warunków przeprowadzania egzaminu państwowego gwarantujących obiektywne i pełne sprawdzenie wiedzy i umiejętności osób przystępujących do tego egzaminu;
- 3) konieczność zapewnienia odpowiednich kwalifikacji członków komisji powoływanej przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego gwarantujących obiektywne i pełne sprawdzenie wiedzy i umiejętności osób niepełnosprawnych przystępujących do egzaminu państwowego;
- 4) konieczność zapewnienia wysokich kwalifikacji członków komisji weryfikacyjnej powoływanej przez ministra właściwego do spraw transportu oraz egzaminatorów;
- 5) konieczność zabezpieczenia obiegu dokumentów związanych z egzaminem przed dostępem i możliwością ingerencji osób nieupoważnionych;
- 6) koszty rzeczowe i osobowe związane z prowadzeniem ewidencji egzaminatorów oraz z przeprowadzaniem egzaminów państwowych;
- 7) nakład pracy członków komisji weryfikacyjnej;
- 8) potrzebę zapewnienia ujednoczonych procedur nadawania egzaminatorom numeru ewidencyjnego;
- 9) potrzebę ujednoczenia dokumentów i ich prawidłowego zabezpieczenia przed podrobieniem lub przerobieniem.

Rozdział 11

Nadzór nad sprawdzaniem kwalifikacji

Art. 64. 1. Marszałek województwa sprawuje nadzór nad przeprowadzaniem egzaminów państwowych, o których mowa w art. 50, w ramach którego:

- 1) rozpatruje skargi dotyczące egzaminu;
- 2) kontroluje działalność wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego w zakresie przeprowadzania egzaminów;
- 3) wydaje zalecenia pokontrolne;
- 4) unieważnia egzamin;
- 5) zawiesza przeprowadzanie przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego egzaminów;
- 6) skreśla egzaminatora z ewidencji egzaminatorów;
- 7) występuje do zarządu województwa z wnioskiem o odwołanie dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego z zajmowanego stanowiska;
- 8) prowadzi analizę:
  - a) kwartalną w zakresie średniej zdawalności osób egzaminowanych w danym ośrodku,

- b) bieżącą w zakresie skarg złożonych na ośrodek;
  - 9) przerywa egzamin prowadzony niezgodnie z przepisami.
2. Przy sprawowaniu nadzoru z marszałkiem województwa współpracują:
- 1) Policja – w zakresie kontroli wykonywania praktycznej części egzaminu;
  - 2) administrator centralnej ewidencji kierowców – w zakresie przekazywania informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego popełnionych przez kierowców, którzy zdali egzamin w danym wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego.

Art. 65. 1. Skargę dotyczącą egzaminu państwowego wraz z jej uzasadnieniem składa się w terminie 14 dni od dnia, w którym był przeprowadzany egzamin, do marszałka województwa, za pośrednictwem dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

- 2. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego przesyła skargę wraz z wyjaśnieniami i niezbędną dokumentacją, w tym w razie potrzeby zapisem przebiegu egzaminu państwowego, o którym mowa w art. 53, w terminie 14 dni od dnia jej złożenia.
- 3. W razie uznania zasadności skargi dyrektor może wystąpić do marszałka województwa z wnioskiem o:
  - 1) unieważnienie egzaminu państwowego;
  - 2) skreślenie egzaminatora z ewidencji egzaminatorów.
- 4. Dyrektor wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego prowadzi rejestr skarg.

Art. 66. 1. Marszałek województwa kontroluje wojewódzki ośrodek ruchu drogowego:

- 1) co najmniej raz na pół roku albo
  - 2) jeżeli analizy, o których mowa w art. 64 ust. 1 pkt 8, wskazują na nieprawidłowe działanie ośrodka.
2. Analizę, o której mowa w art. 64 ust. 1 pkt 8 lit. a, sporządza marszałek województwa, na podstawie danych uzyskanych od wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.
3. Marszałek województwa w ramach kontroli działalności wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego w zakresie przeprowadzania egzaminów państwowych sprawdza w szczególności:
- 1) spełnianie przez ośrodek wymagań dotyczących wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego;
  - 2) zgodność egzaminu z wymaganiami określonymi w ustawie i przepisach wydanych na podstawie art. 63;
  - 3) kwalifikacje osób przeprowadzających egzamin.
4. Kontrolę przeprowadza upoważniona przez marszałka województwa osoba, która ma prawo:
- 1) żądania od egzaminatorów i pracowników wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów i innych nośników informacji, w szczególności zapisów, o których mowa w art. 53, oraz udostępnienia wszelkich danych mających związek z przedmiotem kontroli;
  - 2) wstępu na teren i do pomieszczeń wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego oraz do pojazdów wykorzystywanych do przeprowadzania egzaminów;
  - 3) wstępu na teren podmiotu wykonującego przewozy tramwajem, o którym mowa w art. 50 ust. 4;
  - 4) uczestnictwa w przeprowadzanym egzaminie państwowym.
5. Po przeprowadzeniu kontroli osoba ją przeprowadzająca sporządza pisemny protokół z dokonanych czynności i stwierdzonego w ich wyniku stanu faktycznego. Protokół podpisuje osoba reprezentująca, odpowiednio do miejsca prowadzenia kontroli, wojewódzki ośrodek ruchu drogowego lub podmiot wykonujący przewozy tramwajem, która może wnieść do protokołu ewentualne zastrzeżenia lub odmówić jego podpisania. W przypadku odmowy podpisania protokołu sporządza się stosowną adnotację w protokole.

Art. 67. 1. Marszałek województwa zawiesza przeprowadzanie przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego egzaminów państwowych, jeżeli:

- 1) ośrodek nie spełnia wymagań dotyczących wyposażenia, warunków lokalowych oraz placu manewrowego;
- 2) w wyniku kontroli stwierdzono rażące uchybienia w zakresie, o którym mowa w art. 66 ust. 3 pkt 2 i 3.

2. Przeprowadzanie przez wojewódzki ośrodek ruchu drogowego egzaminów państwowych w zakresie uprawnień określonej kategorii prawa jazdy jest zawieszane przez marszałka województwa do czasu usunięcia uchybień.

Art. 68. 1. Marszałek województwa wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu egzaminatora z ewidencji egzaminatorów, w przypadku:

- 1) śmierci egzaminatora;
- 2) niespełniania przez niego co najmniej jednego z wymagań, o których mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1 - 8;
- 3) nieprzedłożenia do dnia 7 stycznia każdego roku zaświadczenia potwierdzającego uczestnictwo w warsztatach doskonalenia zawodowego;
- 4) dopuszczenia się rażącego naruszenia przepisów:
  - a) wielokrotnie przeprowadzając egzamin państwowy w sposób niezgodny z przepisami ustawy,
  - b) przeprowadzając egzamin na prawo jazdy w przypadkach określonych w art. 56,
  - c) potwierdzając nieprawdę w dokumentach dotyczących egzaminu.

2. Marszałek województwa skreśla egzaminatora z ewidencji:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

3. W przypadku skreślenia z ewidencji egzaminatora, który dopuścił się rażącego naruszenia przepisów z zakresu egzaminowania, ponowny wpis do ewidencji nie może być dokonany wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja administracyjna o skreśleniu stała się ostateczna.

Art. 69. 1. Marszałek województwa, w drodze decyzji administracyjnej, unieważnia egzamin państwowy, jeżeli:

- 1) egzaminowi została poddana osoba, o której mowa w art. 49 ust. 2;
- 2) był przeprowadzony w sposób niezgodny z przepisami ustawy, a ujawnione nieprawidłowości miały wpływ na jego wynik.

2. Marszałek województwa unieważnia egzamin państwowy:

- 1) z urzędu;
- 2) na wniosek dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego, o którym mowa w art. 65 ust. 3 pkt 1.

3. Unieważniony egzamin przeprowadza się ponownie na koszt wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

Art. 70. 1. Nadzór nad sprawdzaniem umiejętności osoby ubiegającej się o kartę rowerową sprawuje właściwy organ nadzoru odpowiednio do miejsca, w którym jest ono wykonywane.

2. Przedstawiciel organu nadzoru, o którym mowa w ust. 1, w ramach prowadzonego nadzoru jest obowiązany:

- 1) rozpatrywać skargi;
- 2) prowadzić kontrolę w zakresie warunków, przebiegu i sposobu sprawdzenia umiejętności;

- 3) podejmować działania w celu niezwłocznego wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości.

Art. 71. 1. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowy zakres, warunki i tryb przeprowadzenia kontroli, o której mowa w art. 66, oraz wzory stosowanych przy tym dokumentów;
  - 2) warunki i tryb przekazywania marszałkowi województwa przez administratora centralnej ewidencji kierowców informacji o naruszeniach przepisów ruchu drogowego przez kierowców, którzy zdali egzamin w danym wojewódzkim ośrodku ruchu drogowego.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) potrzebę ujednoczenia w skali kraju zakresu, warunków i trybu przeprowadzanej kontroli oraz zapewnienia jej efektywności;
  - 2) potrzebę ujednoczenia w skali kraju systemu przekazywania informacji.

Rozdział 12

Badanie lekarskie

Art. 72. 1. Badaniu lekarskiemu przeprowadzanemu w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, zwanemu dalej „badaniem lekarskim”, podlega, z zastrzeżeniem ust. 4:

- 1) osoba ubiegająca się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami silnikowymi lub uprawnienia do kierowania tramwajem;
  - 2) osoba przedłużająca ważność prawa jazdy określonej kategorii lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
  - 3) osoba ubiegająca się o przywrócenie uprawnienia do kierowania pojazdem cofniętego ze względu na stan zdrowia;
  - 4) kierujący pojazdem silnikowym lub tramwajem, jeżeli kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
  - 5) osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem, jeżeli istnieją uzasadnione i poważne zastrzeżenia co do stanu jej zdrowia;
  - 6) osoba występująca o zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniężne albo o przedłużenie ważności tego dokumentu.
2. Badanie lekarskie, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza się:
- 1) na wniosek osoby w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 3 i 6;
  - 2) na podstawie skierowania, w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 4 i 5.
3. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełniony – w zakresie odpowiednich kategorii prawa jazdy – w przypadku osoby, która posiada ważne orzeczenie lekarskie, wydane na podstawie art. 34 ust. 1 lub art. 58, lub na podstawie art. 39j ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.
4. Osoba posiadająca pozwolenie na kierowanie tramwajem podlega okresowym badaniom lekarskim w terminach określonych w art. 34 ust. 5.

Art. 73. 1. Badanie lekarskie jest wykonywane w zakresie:

- 1) uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T;
- 2) uprawnień prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E;

- 3) uprawnienia do kierowania tramwajem lub
- 4) zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniężne, określonym w prawie jazdy kategorii:
  - a) A1, A2 i A,
  - b) B1, B i B+E lub
  - c) C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E.
2. Badanie lekarskie jest przeprowadzane na koszt osoby badanej, z wyjątkiem badań, o których mowa w art. 229 Kodeksu pracy.
3. Badanie lekarskie osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.
4. Badanie lekarskie osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym jednostki organizacyjnej służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.
5. Badanie lekarskie osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym ochotniczej straży pożarnej jest finansowane z budżetu gminy.

Art. 74. 1. Lekarzem uprawnionym do przeprowadzania badań lekarskich, zwanym dalej „uprawnionym lekarzem”, jest osoba:

- 1) posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza;
- 2) posiadająca co najmniej 5-letni staż w zawodzie lekarza;
- 3) posiadająca:
  - a) specjalizację w zakresie medycyny transportu lub medycyny pracy albo
  - b) inną specjalizację i dodatkowe szkolenie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 78 ust. 1;
- 4) która nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowych lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów;
- 5) wpisana do ewidencji uprawnionych lekarzy.
2. Ewidencję uprawnionych lekarzy prowadzi marszałek województwa, który:
  - 1) wpisuje do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą warunki określone w ust. 1 pkt 1 - 4;
  - 2) wydaje zaświadczenie o wpisie do ewidencji;
  - 3) nadaje numer ewidencyjny uprawnionemu lekarzowi;
  - 4) odmawia wpisu do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku, kiedy osoba:
    - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 4 lub
    - b) została skreślona z ewidencji w związku ze stwierdzeniem rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań lekarskich – w okresie, o którym mowa w art. 77 ust. 5.
3. W ewidencji uprawnionych lekarzy umieszcza się następujące dane lekarza:
  - 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) adres zamieszkania;
  - 5) numer prawa wykonywania zawodu;
  - 6) adres jednostki organizacyjnej, w której przeprowadza badania.

4. Opłata, o której mowa w ust. 2 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód samorządu województwa.

Art. 75. Osoba podlegająca badaniu lekarskiemu, o którym mowa w art. 72, jest obowiązana wypełnić oświadczenie w formie ankiety, dotyczące stanu zdrowia, pod rygorem odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 Kodeksu karnego. Ankietę składa się uprawnionemu lekarzowi.

Art. 76. 1. W ramach badania lekarskiego uprawniony lekarz może skierować osobę badaną na konsultację lekarza specjalisty lub zlecić przeprowadzenie pomocniczych badań diagnostycznych.

2. Uprawniony lekarz, po przeprowadzeniu badania lekarskiego, wydaje osobie badanej orzeczenie lekarskie.

3. Orzeczenie lekarskie może zawierać wynikające ze stanu zdrowia ograniczenia w zakresie:

- 1) terminu ważności;
- 2) pojazdów, którymi może kierować osoba badana, ich wyposażenia, oznakowania lub przystosowania;
- 3) specjalnych wymagań wobec osoby kierującej pojazdem.

4. Osoba badana, która nie zgadza się z treścią orzeczenia lekarskiego, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania lekarskiego w jednostce określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 78. Ponowne badanie lekarskie jest przeprowadzane na koszt osoby badanej, z wyjątkiem badań, o których mowa w art. 229 Kodeksu pracy.

5. Wniosek o przeprowadzenie ponownego badania lekarskiego składa się pisemnie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia lekarskiego, za pośrednictwem lekarza, który je wydał.

6. Orzeczenie lekarskie wydane po przeprowadzeniu ponownego badania lekarskiego jest ostateczne.

7. W przypadku gdy w orzeczeniu lekarskim zostały stwierdzone przeciwwskazania zdrowotne do kierowania pojazdem albo wynikające ze stanu zdrowia ograniczenia, o których mowa w ust. 3, lekarz przesyła jego kopię:

- 1) jednostce wykonującej ponowne badanie, jeżeli osoba złożyła wniosek o przeprowadzenie ponownego badania lekarskiego;
- 2) staroście właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby badanej, po upływie 14 dni od dnia badania, jeżeli osoba badana nie złożyła wniosku o przeprowadzenie ponownego badania albo orzeczenie lekarskie zostało wydane po przeprowadzeniu ponownego badania.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7 pkt 1, do kopii orzeczenia lekarskiego lekarz załącza kopię dokumentacji związanej z przeprowadzonym badaniem.

9. W stosunku do osób, o których mowa w art. 10 ust. 3, w przypadku określonym w ust. 7 pkt 2, kopię orzeczenia lekarskiego lekarz przesyła marszałkowi województwa mazowieckiego.

Art. 77. 1. Marszałek województwa sprawuje nadzór nad wykonywaniem badań lekarskich i wydawaniem orzeczeń lekarskich do kierowania pojazdem.

2. Marszałek województwa w ramach nadzoru:

- 1) prowadzi kontrolę:
  - a) wykonywania badań lekarskich,
  - b) dokumentacji prowadzonej w związku z tymi badaniami,
  - c) wydawanych orzeczeń;
- 2) skreśla, w drodze decyzji administracyjnej, lekarza z ewidencji uprawnionych lekarzy.

3. Kontrolę, o której mowa w ust. 2 pkt 1, przeprowadza upoważniony przez marszałka województwa uprawniony lekarz.

4. Marszałek województwa wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu uprawnionego lekarza z ewidencji uprawnionych lekarzy, w przypadku:

- 1) śmierci lekarza;
  - 2) gdy lekarz przestał spełniać co najmniej jedno z wymagań określonych w art. 74 ust. 1 pkt 1 - 4;
  - 3) stwierdzenia rażącej nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań lekarskich.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 pkt 3, ponowne nabycie uprawnień, o których mowa w art. 74, może nastąpić po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja o skreśleniu z ewidencji uprawnionych lekarzy stała się ostateczna.

Art. 78. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki i tryb przeprowadzania badania lekarskiego;
  - 2) zakres:
    - a) badań lekarskich,
    - b) konsultacji lekarzy specjalistów,
    - c) pomocniczych badań diagnostycznych;
  - 3) jednostki uprawnione do przeprowadzania badań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 3 - 5, oraz w art. 76 ust. 4;
  - 4) wzory stosowanych dokumentów oraz wzór pieczętki uprawnionego lekarza;
  - 5) dodatkowe kwalifikacje, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 3 lit. b;
  - 6) podmioty uprawnione do przeprowadzenia szkoleń lekarzy w zakresie badań kierowców oraz ramowy program ich szkolenia;
  - 7) wysokość opłaty:
    - a) za badanie lekarskie, przy czym maksymalna jej wysokość nie może przekroczyć 200 zł,
    - b) opłaty za wpis do ewidencji, o którym mowa w art. 74 ust. 2 pkt 1, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 50 zł.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) zróżnicowane wymagania zdrowotne, kryteria oceny stanu zdrowia osoby poddanej badaniu oraz przyczyny przeprowadzania badania;
  - 2) przepisy Unii Europejskiej odnoszące się do badań, o których mowa w ust. 1 pkt 2;
  - 3) konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu merytorycznego jednostek uprawnionych do przeprowadzania ponownego badania i podmiotów uprawnionych do przeprowadzenia szkolenia lekarzy;
  - 4) potrzebę ujednoczenia dokumentów, o których mowa w ust. 1 pkt 4;
  - 5) konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu kwalifikacji i dodatkowej wiedzy uprawnionego lekarza;
  - 6) wysokość rzeczywistych kosztów związanych z przeprowadzeniem badania lekarskiego.

Rozdział 13

Badanie psychologiczne

Art. 79. 1. Badaniu psychologicznemu przeprowadzanemu w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem, zwanym dalej „badaniem psychologicznym w zakresie psychologii transportu”, podlega:

- 1) osoba ubiegająca się o:
  - a) uzyskanie uprawnienia prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E lub uprawnienie do kierowania tramwajem,

- b) przywrócenie uprawnienia prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T, wobec której wydana została decyzja o cofnięciu uprawnienia w trybie art. 97 ust. 1 pkt 2 lub 3,
  - c) przywrócenie uprawnień do kierowania pojazdem, cofniętego ze względu na istnienie przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdami;
  - 2) osoba przedłużająca ważność prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
  - 3) kierujący pojazdem silnikowym lub tramwajem, jeżeli uczestniczył w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny;
  - 4) kierujący pojazdem silnikowym lub tramwajem, jeżeli:
    - a) kierował pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
    - b) przekroczył liczbę 24 punktów otrzymanych za naruszenia przepisów ruchu drogowego,
    - c) w okresie próbnym popełnił co najmniej dwa wykroczenia w ruchu drogowym przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;
  - 5) osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem, jeżeli w wyniku badania lekarskiego tej osoby została stwierdzona możliwość istnienia poważnych przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
  - 6) osoba ubiegająca się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniężne albo przedłużenie terminu ważności tego dokumentu.
2. Badaniu psychologicznemu w zakresie psychologii transportu podlegają również:
- 1) kandydat na instruktora i instruktor – w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań do wykonywania czynności instruktora;
  - 2) kandydat na egzaminatora i egzaminator – w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań do wykonywania czynności egzaminatora.
3. Badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 2, przeprowadza się w zakresie:
- 1) uprawnień prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E lub
  - 2) uprawnień do kierowania tramwajem.
4. Badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b i c oraz pkt 3 - 5, przeprowadza się w zakresie:
- 1) uprawnień prawa jazdy kategorii AM, A1, A2, A, B1, B, B+E i T;
  - 2) uprawnień prawa jazdy kategorii C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E lub
  - 3) uprawnień do kierowania tramwajem.
5. Badanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 6, przeprowadza się w zakresie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub przewożącym wartości pieniężne, określonym w prawie jazdy kategorii:
- 1) A1, A2 i A;
  - 2) B1, B i B+E lub
  - 3) C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E.
6. Wymaganie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, uznaje się za spełnione – w zakresie odpowiednich kategorii prawa jazdy – w przypadku osoby, która posiada ważne orzeczenie psychologiczne, wydane na podstawie art. 34 ust. 4 lub art. 58, lub na podstawie art. 39k ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Art. 80. 1. Badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu jest przeprowadzane przez uprawnionego do wykonywania tych badań psychologa, zwanego dalej „uprawnionym psychologiem”, w pracowni psychologicznej prowadzonej przez:

- 1) przedsiębiorcę wpisanego do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną;
- 2) jednostkę organizacyjną podległą Ministrowi Obrony Narodowej – w zakresie badań osób na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;

- 3) jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub zakład opieki zdrowotnej nadzorowany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
  - 4) jednostkę sektora finansów publicznych.
2. Badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu jest przeprowadzane na koszt osoby badanej, z wyjątkiem badań, o których mowa w art. 229 Kodeksu pracy.
  3. Badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu osoby ubiegającej się o uzyskanie uprawnienia do kierowania odpowiednim pojazdem silnikowym lub zespołem pojazdów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jest finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej.
  4. Badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym przeprowadzone przez jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub zakład opieki zdrowotnej nadzorowany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jest finansowane z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych.
  5. Badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu osoby ubiegającej się o wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym ochotniczej straży pożarnej jest finansowane z budżetu gminy.

- Art. 81.** 1. Uprawniony psycholog, po przeprowadzeniu badania psychologicznego w zakresie psychologii transportu, wydaje osobie badanej orzeczenie psychologiczne o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem lub wykonywania odpowiednich czynności, o których mowa w art. 79 ust. 2, zwane dalej „orzeczeniem psychologicznym”.
2. Osoba badana, która nie zgadza się z treścią orzeczenia psychologicznego, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania psychologicznego w jednostce określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 87. Ponowne badanie przeprowadza się na koszt osoby badanej, z wyjątkiem badań, o których mowa w art. 229 Kodeksu pracy.
  3. Wniosek o przeprowadzenie ponownego badania psychologicznego w zakresie psychologii transportu składa się pisemnie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia psychologicznego, za pośrednictwem uprawnionego psychologa, który je wydał.
  4. Orzeczenie psychologiczne wydane po przeprowadzeniu ponownego badania psychologicznego jest ostateczne.
  5. W przypadku gdy orzeczenie psychologiczne zawiera przeciwwskazania, o których mowa w ust. 1, kopię orzeczenia uprawniony psycholog przesyła:
    - 1) jednostce wykonującej ponowne badanie, jeżeli osoba złożyła wniosek o przeprowadzenie ponownego badania psychologicznego;
    - 2) staroście właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby badanej, po upływie 14 dni od daty badania, jeżeli osoba badana nie złożyła wniosku o przeprowadzenie ponownego badania albo orzeczenie psychologiczne zostało wydane w wyniku ponownego badania.
  6. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, do kopii orzeczenia psychologicznego uprawniony psycholog załącza kopię dokumentacji związanej z przeprowadzonym badaniem.
  7. W stosunku do osób, o których mowa w art. 10 ust. 3, w przypadku określonym w ust. 5 pkt 2, kopię orzeczenia psychologicznego przesyła się marszałkowi województwa mazowieckiego.

- Art. 82.** 1. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej wykonującej badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu jest działalnością regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną.
2. Pracownię psychologiczną może prowadzić przedsiębiorca, który:

- 1) posiada zestaw metod badawczych i urządzeń, określonych metodyką, oraz warunki lokalowe, gwarantujące wykonywanie badań psychologicznych, zgodnie ze standardami określonymi w metodyce;
  - 2) zatrudnia co najmniej jednego uprawnionego psychologa lub sam jest takim psychologiem;
  - 3) nie był prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów – dotyczy osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.
3. Organem właściwym do prowadzenia rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną jest marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce prowadzenia działalności.
4. Wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną jest dokonywany na wniosek przedsiębiorcy zawierający następujące dane:
- 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
  - 2) numer w ewidencji działalności gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym – o ile są wymagane;
  - 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorcy – o ile taki posiada;
  - 4) numer identyfikacji statystycznej (REGON) – o ile taki numer przedsiębiorca posiada;
  - 5) oznaczenie i adres pracowni psychologicznej;
  - 6) imiona i nazwiska uprawnionych psychologów prowadzących w pracowni psychologicznej badania psychologiczne wraz z ich numerami ewidencyjnymi.
5. Do wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną przedsiębiorca jest obowiązany dołączyć oświadczenie o następującej treści:
„Oświadczam, że:
- 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną są kompletne i zgodne z prawdą;
  - 2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznych, określone w ustawie z dnia ... o kierujących pojazdami.”.
6. Oświadczenie powinno również zawierać:
- 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
  - 2) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
  - 3) podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, z podaniem imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.
7. W rejestrze przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną umieszcza się dane, o których mowa w ust. 4, z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby, oraz jego numer w tym rejestrze i numer ewidencyjny pracowni psychologicznej.
8. Marszałek województwa dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, i wydaje zaświadczenie o dokonaniu wpisu.
9. Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć marszałkowi województwa, który wpisał go do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną, pisemną informację o wszelkich zmianach danych w zakresie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.
10. Opłata, o której mowa w ust. 8, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód samorządu województwa.

Art. 83. 1. Jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Obrony Narodowej, jednostka organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych lub zakład opieki zdrowotnej nadzorowany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz jednostka sektora finansów publicznych mogą prowadzić pracownię psychologiczną w zakresie określonym odpowiednio w art. 80 ust. 1 po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 82 ust. 2 pkt 1 i 2.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, zawiadamiają marszałka województwa o rozpoczęciu działalności pracowni psychologicznych najpóźniej na 14 dni przed dniem jej rozpoczęcia.
3. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się:
  - 1) nazwę jednostki oraz oznaczenie jej adresu i siedziby;
  - 2) oznaczenie i adres pracowni psychologicznej;
  - 3) imiona i nazwiska uprawnionych psychologów wykonujących badania psychologiczne wraz z ich numerami ewidencyjnymi.
4. Marszałek województwa prowadzi ewidencję jednostek, o których mowa w ust. 1. W ewidencji umieszcza się dane, o których mowa w ust. 3, numer jednostki w tej ewidencji oraz numer ewidencyjny pracowni psychologicznej.
5. Marszałek województwa wpisuje do ewidencji jednostki, o których mowa w ust. 1, po otrzymaniu zawiadomienia.
6. Jednostki, o których mowa w ust. 1, są obowiązane przekazywać marszałkowi województwa informacje w formie pisemnej:
  - 1) o zmianie danych, o których mowa w ust. 3 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) o zakończeniu działalności w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej – w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.
7. Marszałek województwa, w drodze decyzji administracyjnej, skreśla jednostki, o których mowa w ust. 1, z ewidencji, o której mowa w ust. 4:
  - 1) z urzędu;
  - 2) na wniosek Ministra Obrony Narodowej.

Art. 84. 1. Badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu są wykonywane przez uprawnionego psychologa.

2. Uprawnionym psychologiem jest osoba, która:
  - 1) posiada tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunku psychologii;
  - 2) ukończyła z wynikiem pozytywnym podyplomowe studia w zakresie psychologii transportu prowadzone przez uczelnię prowadzącą studia wyższe na kierunku psychologia;
  - 3) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów;
  - 4) została wpisana do ewidencji uprawnionych psychologów.
3. Ewidencję uprawnionych psychologów prowadzi marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, który:
  - 1) wpisuje, w drodze decyzji administracyjnej, do ewidencji, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1 - 3;
  - 2) wydaje zaświadczenie o wpisie do ewidencji;
  - 3) nadaje numer ewidencyjny uprawnionemu psychologowi;
  - 4) odmawia wpisu do ewidencji, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku gdy osoba:
    - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 - 3 lub
    - b) została skreślona z ewidencji w związku ze stwierdzeniem rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań psychologicznych – w okresie, o którym mowa w art. 85 ust. 5.
4. W ewidencji umieszcza się następujące dane uprawnionego psychologa:
  - 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) adres zamieszkania;
  - 5) oznaczenie pracowni psychologicznej, w której wykonuje on badania;

- 6) datę wydania zaświadczenia o wpisie do ewidencji.
5. Opłata, o której mowa w ust. 3 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód samorządu województwa.
6. Uprawniony psycholog jest obowiązany:
  - 1) przekazać marszałkowi województwa:
    - a) oznaczenie pracowni psychologicznej, w której wykonuje badania – najpóźniej do dnia rozpoczęcia badań,
    - b) informację o zmianie danych, o których mowa w ust. 4 pkt 2 - 5 – w terminie 14 dni od dnia ich zmiany;
  - 2) poszerzać wiedzę zawodową i podnosić kwalifikacje;
  - 3) posiadać podczas wykonywania badań zaświadczenie o wpisie do ewidencji oraz okazywać je na żądanie uprawnionego podmiotu.

Art. 85. 1. Marszałek województwa sprawuje nadzór nad przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu, z zastrzeżeniem art. 86 ust. 1.

2. W ramach sprawowanego nadzoru marszałek województwa:
  - 1) rozpatruje skargi;
  - 2) przeprowadza kontrolę w zakresie:
    - a) zasad i metodyki przeprowadzanych badań,
    - b) prowadzonej dokumentacji,
    - c) wydawanych orzeczeń,
    - d) warunków lokalowych;
  - 3) w przypadku stwierdzenia naruszeń warunków wykonywania działalności wyznacza termin ich usunięcia;
  - 4) wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia pracowni psychologicznej w zakresie psychologii transportu;
  - 5) wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu psychologa z ewidencji uprawnionych psychologów.
3. Kontrolę, o której mowa w ust. 2 pkt 2, przeprowadza z upoważnienia marszałka województwa uprawniony psycholog.
4. Marszałek województwa wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę pracowni psychologicznej w zakresie psychologii transportu, skreślając przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną, jeżeli przedsiębiorca:
  - 1) złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 82 ust. 5, niezgodne ze stanem faktycznym;
  - 2) nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej w wyznaczonym przez marszałka województwa terminie;
  - 3) rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej.
5. Rażącym naruszeniem warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej jest:
  - 1) przeprowadzanie badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu niezgodne z przepisami wydanymi na podstawie art. 87;
  - 2) wydanie orzeczenia psychologicznego niezgodnego ze stanem faktycznym;
  - 3) odmowa poddania się kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 2.
6. Marszałek województwa wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu psychologa z ewidencji, w przypadku:
  - 1) śmierci psychologa;

- 2) niespełnienia przez niego co najmniej jednego z wymagań określonych w art. 84 ust. 2 pkt 1 - 3;
  - 3) stwierdzenia rażących nieprawidłowości w wykonywaniu lub dokumentowaniu badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu.
7. Marszałek województwa skreśla psychologa z ewidencji:
- 1) z urzędu;
  - 2) na uzasadniony wniosek Ministra Obrony Narodowej.
8. W przypadku skreślenia psychologa z ewidencji, z przyczyn określonych w ust. 6 pkt 3, ponowny wpis do ewidencji nie może być dokonany wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja administracyjna o skreśleniu stała się ostateczna.
9. Nadzór nad jednostkami, o których mowa w art. 80 ust. 1 pkt 3 i 4, sprawuje marszałek województwa.

Art. 86. 1. Nadzór nad jednostką, o której mowa w art. 80 ust. 1 pkt 2, sprawuje Minister Obrony Narodowej.

2. Minister Obrony Narodowej w ramach nadzoru:

- 1) rozpatruje skargi dotyczące pracowni psychologicznych;
- 2) przeprowadza kontrolę pracowni psychologicznych;
- 3) występuje do marszałka województwa z wnioskiem o:
  - a) skreślenie jednostki z ewidencji jednostek prowadzących pracownię psychologiczną,
  - b) wydanie decyzji o skreśleniu psychologa, z przyczyn określonych w art. 85 ust. 6 pkt 3, z ewidencji uprawnionych psychologów.

Art. 87. 1. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe warunki, tryb, zakres i sposób przeprowadzania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu i wydawania orzeczeń psychologicznych;
  - 2) sposób postępowania z dokumentacją związaną z badaniami psychologicznymi w zakresie psychologii transportu oraz wzory stosowanych dokumentów;
  - 3) jednostki uprawnione do przeprowadzania badań, o których mowa w art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. c, pkt 3, pkt 4 lit. a, oraz w art. 81 ust. 2;
  - 4) wzór zaświadczenia o wpisie do ewidencji uprawnionych psychologów;
  - 5) wzór zaświadczenia o wpisie do rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną;
  - 6) szczegółowe warunki, jakie musi spełniać pracownia psychologiczna;
  - 7) wysokości opłat:
    - a) za badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu, przy czym wysokość opłaty nie może przekroczyć 200 zł,
    - b) za wpis do rejestru przedsiębiorców, przy czym wysokość opłaty nie może przekroczyć 600 zł,
    - c) za wpis do ewidencji uprawnionych psychologów, przy czym wysokość opłaty nie może przekroczyć 50 zł.
2. W rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się w szczególności:
- 1) konieczność zapewnienia odpowiednich warunków do wykonywania niezbędnego zakresu badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu;
  - 2) konieczność zapewnienia wysokiego standardu badań;
  - 3) konieczność zapewnienia prawidłowego obiegu dokumentów;

4) wysokość rzeczywistych kosztów związanych z przeprowadzaniem badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu oraz prowadzeniem rejestru i ewidencji.

Rozdział 14

Okres próbny

- Art. 88.** 1. Okres próbny dla osoby, która po raz pierwszy uzyskała prawo jazdy kategorii B, trwa 2 lata, licząc od dnia, w którym został jej wydany ten dokument.
2. W pierwszym roku okresu próbnego kierowca:
- 1) nie może podejmować pracy zarobkowej w charakterze kierowcy w zakresie przewozu osób;
  - 2) nie może wykonywać osobiście działalności gospodarczej polegającej na kierowaniu pojazdem w zakresie przewozu osób.
3. Przepis ust. 1 stosuje się do osób, które uzyskały prawo jazdy kategorii B:
- 1) po uprzednim jego cofnięciu w trybie art. 97 ust. 1 pkt 2 lub 3;
  - 2) w trybie określonym w art. 14, w przypadku gdy:
    - a) wydanie polskiego prawa jazdy nastąpiło w okresie krótszym niż 2 lata, licząc od dnia wydania zagranicznego prawa jazdy lub
    - b) ustalenie dnia wydania zagranicznego prawa jazdy nie jest możliwe, licząc od dnia wydania polskiego prawa jazdy.
4. Przepis ust. 1 stosuje się do osoby posiadającej pozwolenie wojskowe kategorii B.
5. Przepisów ust. 2 nie stosuje się do kierujących pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, kontroli skarbowej i Służby Celnej.

Art. 89. 1. Starosta wydaje decyzję administracyjną o przedłużeniu okresu próbnego:

- 1) o kolejne 2 lata, jeżeli w trakcie jego trwania kierowca popełnił dwa wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji stwierdzone prawomocnymi wyrokami sądów lub przypisanymi punktami;
  - 2) o czas zatrzymania prawa jazdy w przypadku, o którym mowa w art. 96 ust. 1 pkt 3.
2. Administrator centralnej ewidencji kierowców przekazuje niezwłocznie staroście informację o popełnieniu przez kierowcę dwóch wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji stwierdzone prawomocnymi wyrokami sądów lub przypisanymi punktami będącą podstawą przedłużenia okresu próbnego.
3. Starosta przesyła niezwłocznie informację o popełnieniu przez kierowcę dwóch wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji stwierdzone prawomocnymi wyrokami sądów lub przypisanymi punktami, podając datę oraz termin przedłużenia okresu próbnego:
- 1) kierowcy;
  - 2) administratorowi centralnej ewidencji kierowców.

Rozdział 15

Nadzór nad kierującym

Art. 90. 1. Kierowca i osoba posiadająca pozwolenie na kierowanie tramwajem podlegają nadzorowi w zakresie:

- 1) przestrzegania przepisów ruchu drogowego;
  - 2) spełniania wymagań określonych dla uzyskania i posiadania dokumentu stwierdzającego posiadanie uprawnienia do kierowania pojazdem lub tramwajem.
2. Nadzór sprawują:
- 1) organy kontroli ruchu drogowego – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
  - 2) starosta – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2.
3. Nadzór, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, w stosunku do osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3, sprawuje marszałek województwa mazowieckiego.

Art. 91. 1. Starosta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby posiadającej prawo jazdy wydane przez państwo członkowskie Unii Europejskiej wymieni z urzędu to prawo jazdy na polskie krajowe prawo jazdy w przypadku:

- 1) wydania wyroku sądu, który orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, postanowienia sądu lub postanowienia prokuratora o zatrzymaniu prawa jazdy;
  - 2) otrzymania od organu kontroli ruchu drogowego wniosku o skierowanie osoby na badanie lekarskie lub na badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu;
  - 3) zaistnienia przesłanek do wydania decyzji, o której mowa w art. 93 ust. 1.
2. Osobie, o której mowa w art. 10 ust. 3, wymiany prawa jazdy dokonuje marszałek województwa mazowieckiego.
3. Do wymiany, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy art. 11 i 14.
4. Wymienianego prawa jazdy nie wydaje się do czasu ustania przyczyny, która spowodowała wymianę dokumentu.

Art. 92. 1. Organ kontroli ruchu drogowego przekazuje do centralnej ewidencji kierowców informacje o naruszeniu przepisów ruchu drogowego popełnionym przez kierowcę lub osobę posiadającą pozwolenie na kierowanie tramwajem. Naruszeniu przypisuje się odpowiednią liczbę punktów w skali od 0 do 10 w zależności od stopnia zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego i wagi wykroczenia.

2. Punkty za naruszenie przepisów ruchu drogowego wpisane do centralnej ewidencji kierowców usuwa się:
- 1) po upływie roku od dnia naruszenia, chyba że przed upływem tego okresu kierowca dopuścił się naruszeń, za które na podstawie prawomocnych rozstrzygnięć przypisana liczba punktów mogłaby przekroczyć 24;
  - 2) po uzyskaniu informacji o ukończeniu przez kierowcę kursu reedukacyjnego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego;
  - 3) po uzyskaniu informacji o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdem w trybie, o którym mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2.
3. Organ kontroli ruchu drogowego występuje do starosty z wnioskiem o skierowanie kierującego pojazdem silnikowym lub tramwajem na badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu, jeżeli kierujący uczestniczył w wypadku drogowym, w którym jest osoba zabita lub ranna.

Art. 93. 1. Starosta wydaje decyzję administracyjną o skierowaniu kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na:

- 1) kontrolne sprawdzenie kwalifikacji w formie egzaminu państwowego, jeżeli istnieją uzasadnione zastrzeżenia co do ich kwalifikacji;
- 2) badanie lekarskie, jeżeli:
  - a) kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
  - b) istnieją uzasadnione zastrzeżenia co do stanu zdrowia;

- 3) badanie psychologiczne w zakresie psychologii transportu, jeżeli:
    - a) kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu,
    - b) przekroczyła liczbę 24 punktów otrzymanych za naruszenia przepisów ruchu drogowego,
    - c) w okresie próbnym popełniła dwa wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
    - d) uczestniczyła w wypadku drogowym, w którym jest osoba zabita lub ranna;
  - 4) kurs reedukacyjny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, z zastrzeżeniem ust. 3, jeżeli:
    - a) przekroczyła liczbę 24 punktów otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego,
    - b) w okresie próbnym popełniła co najmniej dwa wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;
  - 5) kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej, jeżeli kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.
2. Starosta wydaje decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1:
- 1) z urzędu:
    - a) na podstawie informacji i ustaleń stanu faktycznego uzyskanych w ramach wykonywania zadań własnych – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. b,
    - b) na podstawie informacji uzyskanych od administratora centralnej ewidencji kierowców – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a oraz pkt 3 - 5,
    - c) na podstawie zawiadomienia właściwych organów orzekających o niepełnosprawności lub niezdolności do pracy – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b;
  - 2) na wniosek organu kontroli ruchu drogowego i dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego - w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i pkt 3 lit. b i d.
3. Starosta przekazuje administratorowi centralnej ewidencji kierowców informację o:
- 1) wydaniu skierowania na odpowiedni kurs reedukacyjny i jego ukończeniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5;
  - 2) wydaniu skierowania na badania i przeprowadzeniu badań, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.
4. Nie stosuje się przepisu ust. 1 pkt 1 w przypadku, o którym mowa w art. 97 ust. 1 pkt 2 i 3.
5. W przypadku osoby, o której mowa w art. 10 ust. 3, decyzję, o której mowa w ust. 1, wydaje marszałek województwa mazowieckiego.

- Art. 94.** 1. Kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4 lub 5, prowadzi, za opłatą, wojewódzki ośrodek ruchu drogowego.
2. Kurs reedukacyjny w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego jest prowadzony w formie wykładów oraz zajęć warsztatowych i obejmuje w szczególności przedstawienie:
    - 1) skutków wypadków drogowych;
    - 2) czynników mających wpływ na bezpieczeństwo ruchu drogowego;
    - 3) psychologicznych aspektów kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym.
  3. Kurs reedukacyjny w zakresie problematyki przeciwalkoholowej jest prowadzony w formie wykładów i obejmuje w szczególności przedstawienie:
    - 1) skutków wypadków drogowych;
    - 2) wpływu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu na funkcje percepcyjne kierującego oraz na podejmowane przez niego decyzje w ruchu drogowym;
    - 3) psychologicznych aspektów kierowania pojazdem i uczestnictwa w ruchu drogowym.

4. Kursy reedukacyjne, o których mowa w ust. 2 i 3, prowadzone są przez osoby posiadające odpowiednią specjalistyczną wiedzę w tym zakresie.
5. Wojewódzki ośrodek ruchu drogowego wydaje zaświadczenie o ukończeniu kursu reedukacyjnego kierowcy, który uczestniczył we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach.
6. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi przychód wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego.

Art. 95. 1. Osoba skierowana na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4 lub 5, jest obowiązana do:

- 1) odbycia kursu w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji administracyjnej o skierowaniu;
  - 2) przedstawienia staroście zaświadczenia o ukończeniu kursu w terminie 6 tygodni od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu;
  - 3) uiszczenia opłaty ewidencyjnej najpóźniej w dniu dostarczenia staroście zaświadczenia, o którym mowa w pkt 2.
2. Osoba skierowana na badanie, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 2 lub 3, jest obowiązana do:
- 1) poddania się badaniu w terminie miesiąca od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu;
  - 2) przedstawienia staroście odpowiedniego orzeczenia lekarskiego lub orzeczenia psychologicznego w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji o skierowaniu;
  - 3) uiszczenia opłaty ewidencyjnej najpóźniej w dniu dostarczenia staroście odpowiedniego orzeczenia, o którym mowa w pkt 2.
3. Osoba, o której mowa w art. 10 ust. 3, przedstawia odpowiedni dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lub w ust. 2 pkt 2, marszałkowi województwa mazowieckiego.

Art. 96. 1. Starosta wydaje decyzję administracyjną o zatrzymaniu prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem, w przypadku gdy:

- 1) upłynął termin ważności prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
  - 2) osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem nie przedstawiła w wymaganym terminie zaświadczenia o ukończeniu kursów reedukacyjnych, o których mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4 lub 5;
  - 3) osoba posiadająca prawo jazdy lub pozwolenie na kierowanie tramwajem nie przedstawiła w wymaganym terminie orzeczenia:
    - a) o istnieniu lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem, o którym mowa w art. 76 ust. 2,
    - b) o istnieniu lub braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem, o którym mowa w art. 81 ust. 1.
2. Zwrot zatrzymanego prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem następuje po ustaniu przyczyny zatrzymania oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej. Jeżeli od dnia zatrzymania prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem upłynął co najmniej rok, warunkiem wydania prawa jazdy lub pozwolenia na kierowanie tramwajem jest uzyskanie pozytywnego wyniku kontrolnego sprawdzenia kwalifikacji.

Art. 97. 1. Starosta wydaje decyzję administracyjną o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami w przypadku:

- 1) stwierdzenia:
  - a) na podstawie orzeczenia lekarskiego istnienia przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem,
  - b) na podstawie orzeczenia psychologicznego istnienia przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem,

- c) utraty kwalifikacji, na podstawie wyniku egzaminu państwowego przeprowadzonego w trybie art. 48 ust. 1 pkt 2 i 3;
  - 2) ponownego przekroczenia liczby 24 punktów otrzymanych za naruszenie przepisów ruchu drogowego w okresie 5 lat od dnia wydania skierowania na kurs reedukacyjny, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4 lit. a;
  - 3) popełnienia w okresie próbnym trzech wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji lub jednego przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji;
  - 4) orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów.
2. Administrator centralnej ewidencji kierowców przekazuje staroście informacje w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, będące podstawą decyzji administracyjnej o cofnięciu uprawnień do kierowania pojazdami.
  3. Starosta wydaje decyzję administracyjną o przywróceniu uprawnień do kierowania pojazdami po ustaniu przyczyn, które spowodowały jego cofnięcie, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej.
  4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3.
  5. Uprawnienia do kierowania pojazdami wynikające z pozwolenia wojskowego cofa lub przywraca dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni służbę.
  6. Decyzję administracyjną o cofnięciu lub przywróceniu prawa jazdy osobom, o których mowa w art. 10 ust. 3, wydaje marszałek województwa mazowieckiego.

Art. 98. Osoba, w stosunku do której została wydana decyzja o cofnięciu uprawnienia do kierowania pojazdami, odpowiednio w trybie art. 97 ust. 1 pkt 2 lub 3, może uzyskać uprawnienie do kierowania pojazdami po ponownym spełnieniu wszystkich wymagań stawianych osobom po raz pierwszy ubiegającym się o uprawnienie do kierowania pojazdem.

Art. 99. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu oraz Ministrem Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób punktowania i liczbę punktów odpowiadających naruszeniu przepisów ruchu drogowego, o których mowa w art. 92;
  - 2) warunki i tryb przekazywania staroście informacji, o których mowa w art. 89 ust. 2, art. 93 ust. 2 pkt 1 lit. b i art. 97 ust. 2.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się w szczególności konieczność dyscyplinowania kierujących pojazdami do przestrzegania przepisów ustawy, zapobiegania wielokrotnemu naruszaniu przepisów ruchu drogowego oraz zapobiegania uczestnictwu w ruchu drogowym sprawców wielokrotnych naruszeń przepisów ruchu drogowego.
  3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) szczegółowy program kursu reedukacyjnego w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4;
    - 2) wysokość opłaty za kurs, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 4, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 200 zł.
  4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia się w szczególności konieczność skutecznego zapobiegania naruszeniom przepisów ruchu drogowego przez zmianę postaw kierujących pojazdami oraz koszty rzeczowe i osobowe związane z przeprowadzaniem zajęć.
  5. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw transportu, określi, w drodze rozporządzenia:
    - 1) szczegółowy program kursu reedukacyjnego w zakresie problematyki przeciwalkoholowej, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5;
    - 2) wysokość opłaty za kurs, o którym mowa w art. 93 ust. 1 pkt 5, przy czym jej wysokość nie może przekroczyć 200 zł;
    - 3) szczegółowe warunki i tryb kierowania na badania lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu oraz wzory dokumentów z tym związane.

6. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 5, uwzględnia się w szczególności:
- 1) znaczenie problematyki przeciwalkoholowej, przeciwdziałania narkomanii dla zmiany postaw kierujących pojazdami;
  - 2) koszty rzeczowe i osobowe związane z przeprowadzaniem zajęć;
  - 3) potrzebę ujednoczenia i usprawnienia procedur administracyjnych i ujednoczenia dokumentów związanych z kierowaniem na badania lekarskie lub badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu.

Rozdział 16

Wymagania w stosunku do kierujących pojazdami uprzywilejowanymi lub przewożącymi wartości pieniężne

Art. 100. 1. Kierować pojazdem uprzywilejowanym może osoba, która:

- 1) ukończyła 21 lat;
  - 2) posiada prawo jazdy odpowiedniej do rodzaju pojazdu kategorii;
  - 3) uzyskała orzeczenie:
    - a) lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem uprzywilejowanym,
    - b) psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem uprzywilejowanym;
  - 4) ukończyła kurs dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi;
  - 5) posiada zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym w zakresie określonej kategorii prawa jazdy.
2. Przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się do funkcjonariuszy, o których mowa w art. 8 ust. 3.

Art. 101. 1. Kursy dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi prowadzi ośrodek doskonalenia techniki jazdy, o którym mowa w art. 39n ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

2. Kurs dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi jest prowadzony w zakresie kierowania pojazdami określonymi w prawie jazdy kategorii:
  - 1) A1, A2 i A;
  - 2) B1, B i B+E lub
  - 3) C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E.
3. W przypadku rozszerzania zakresu posiadanego zezwolenia, zainteresowana osoba uczestniczy jedynie w odpowiednim kursie uzupełniającym.
4. Kurs dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi obejmuje:
  - 1) zajęcia teoretyczne w zakresie:
    - a) nauki podstaw techniki jazdy i taktyki jazdy w warunkach specjalnych,
    - b) przepisów ruchu drogowego,
    - c) problematyki:
      - wypadków drogowych,
      - psychologii transportu
  - prowadzone w formie wykładów i ćwiczeń przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę w tym zakresie;
  - 2) zajęcia praktyczne z techniki i taktyki jazdy w warunkach specjalnych;
  - 3) kontrolne sprawdzenie poziomu osiągniętej wiedzy i umiejętności w formie egzaminu.
5. Kurs uzupełniający dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi obejmuje:

- 1) zajęcia teoretyczne i praktyczne uzupełniające wiedzę i umiejętności, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, w zakresie właściwym dla danej kategorii prawa jazdy;
  - 2) kontrolne sprawdzenie poziomu osiągniętej wiedzy i umiejętności w formie egzaminu.
6. Ośrodek doskonalenia techniki jazdy wydaje zaświadczenie o ukończeniu odpowiedniego kursu dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi osobie, która:
- 1) uczestniczyła we wszystkich przewidzianych w programie zajęciach;
  - 2) złożyła z pozytywnym wynikiem egzamin, o którym mowa w ust. 4 pkt 3 lub ust. 5 pkt 2.
7. Koszty kursów dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

Art. 102. 1. Zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym uprawnia do kierowania pojazdem uprzywilejowanym określonym w prawie jazdy kategorii:

- 1) A1, A2 i A;
  - 2) B1, B i B+E lub
  - 3) C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D i D+E.
2. Kierujący pojazdem uprzywilejowanym jest obowiązany posiadać zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym i okazywać je na żądanie uprawnionego podmiotu.

Art. 103. 1. Starosta wydaje zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobie, która spełnia wymagania określone w art. 100 ust. 1 pkt 1 - 4, potwierdzone przedstawionym:

- 1) orzeczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem uprzywilejowanym;
  - 2) orzeczeniem psychologicznym o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem uprzywilejowanym;
  - 3) zaświadczeniem o ukończeniu kursu dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi.
2. Starosta wydaje zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, określając:
- 1) zakres zezwolenia, o którym mowa w art. 102 ust. 1, odpowiadający rodzajowi ukończonego kursu oraz zakresowi badań lekarskich i psychologicznych;
  - 2) ważność zezwolenia na okres 5 lat, nie dłużej jednak niż na okres wynikający z terminu ważności orzeczenia lekarskiego i psychologicznego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.
3. Starosta przedłuża ważność zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą, o której mowa w ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, na okres, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, po przedstawieniu orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego, wydanych na podstawie badań, o których mowa w art. 72 ust. 1 pkt 6 oraz art. 79 ust. 1 pkt 6.
4. Starosta rozszerza zakres zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym, w drodze decyzji, za opłatą, o której mowa w ust. 1, oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, odpowiednio do przedstawionego zaświadczenia o ukończeniu kursu uzupełniającego dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi.
5. Żołnierzom Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, funkcjonariuszom oraz pracownikom: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Biura Ochrony Rządu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Inspekcji Transportu Drogowego, Służby Więziennej, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celnej i organów kontroli skarbowej, a także pracownikom wojska zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym wydaje nieodpłatnie odpowiedni organ jednostki, w której osoby te pełnią służbę lub są zatrudnione. Przepisy ust. 1 - 4 stosuje się odpowiednio.
6. Koszty zezwoleń na kierowanie pojazdami uprzywilejowanymi ochotniczych straży pożarnych są finansowane z budżetu gminy.

7. Opłata, o której mowa w ust. 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód powiatu.

Art. 104. Kierować pojazdem przewożącym wartości pieniężne może osoba posiadająca odpowiedni stan zdrowia, kwalifikacje i umiejętności oraz zezwolenie na kierowanie pojazdem przewożącym wartości pieniężne. Przepisy art. 100 - 103 stosuje się odpowiednio.

Art. 105. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe programy kursów dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych i pojazdów przewożących wartości pieniężne;
  - 2) szczegółowy tryb postępowania w sprawie wydania i przedłużenia zezwolenia dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych lub pojazdów przewożących wartości pieniężne;
  - 3) wzór zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym i pojazdem przewożącym wartości pieniężne oraz wzory innych dokumentów stosowanych w sprawach, o których mowa w pkt 2;
  - 4) wysokość opłaty za wydanie zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym lub pojazdem przewożącym wartości pieniężne, przy czym wysokość tej opłaty nie może przekraczać 100 zł.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się:
- 1) konieczność właściwego przygotowania kierowców do warunków i zagrożeń związanych z kierowaniem pojazdami uprzywilejowanymi i pojazdami przewożącymi wartości pieniężne;
  - 2) potrzebę ujednoczenia i usprawnienia procedur administracyjnych związanych z wydawaniem i przedłużaniem zezwolenia dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych lub pojazdów przewożących wartości pieniężne;
  - 3) konieczność zabezpieczenia zezwolenia przed podrobieniem lub przerobieniem;
  - 4) koszty rzeczowe i osobowe związane z wydaniem zezwolenia.

Rozdział 17

Nadzór nad wykonywaniem zadań z zakresu ustawy

Art. 106.1. Wojewoda sprawuje nadzór pod względem legalności nad:

- 1) wykonywaniem przez starostę zadań, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 ust. 1, art. 16 ust. 1, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 3, 8 i 10, art. 30 ust. 1, 3 - 5, art. 31 ust. 2 - 4, art. 33 ust. 2, art. 38 ust. 2, art. 42 ust. 1, art. 43 ust. 1 - 4 i 7, art. 44 ust. 1 i 3, art. 45 ust. 1 - 3, art. 46 ust. 5 i 6, art. 89 ust. 1 i 3, art. 90 ust. 2 pkt 2, art. 91 ust. 1, art. 93 ust. 1 - 3, art. 96 ust. 1, art. 97 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust. 1 - 4;
  - 2) wykonywaniem przez marszałka województwa zadań, o których mowa w art. 10 ust. 3, art. 18 ust. 3, art. 57 ust. 2, art. 60 ust. 3, art. 64 ust. 1, art. 66, art. 67, art. 68 ust. 1 i 2, art. 69 ust. 1 i 2, art. 74 ust. 2, art. 77 ust. 1, 2 i 4, art. 82 ust. 3 i 8, art. 83 ust. 4, 5 i 7, art. 84 ust. 3, art. 85 ust. 1, 4, 6, 7 i 9, art. 90 ust. 3, art. 93 ust. 5 oraz art. 97 ust. 6.
2. Wojewoda w ramach nadzoru, o którym mowa w ust. 1:
- 1) przeprowadza kontrolę dokumentacji prowadzonej w związku z wykonywaniem zadań, o których mowa w ust. 1, oraz żąda pisemnych wyjaśnień i informacji w tym zakresie;
  - 2) sporządza w wyniku przeprowadzonej kontroli zalecenia i wnioski przedstawiane zarządowi odpowiednio powiatu lub województwa;
  - 3) sporządza i przedstawia w terminie do końca marca każdego roku ministrowi właściwemu do spraw transportu zbiorcze sprawozdanie z terenu województwa za ubiegły rok na podstawie rocznych sprawozdań starostów z wykonywania zadań określonych niniejszą ustawą.

3. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia, zakres informacji zawartych w zbiorczym sprawozdaniu, o którym mowa w ust. 2 pkt 3, oraz jego wzór, uwzględniając potrzebę ujednoczenia w skali kraju sprawozdawczości w zakresie zadań wykonywanych przez starostów.

Art. 107. Zadania starosty, o których mowa w art. 106 ust. 1 pkt 1, nie mogą być powierzone gminie w drodze porozumienia.

Rozdział 18

Wymiana praw jazdy

Art. 108. 1. Osoby posiadające prawa jazdy wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym obowiązane są dokonać ich wymiany zgodnie z harmonogramem wymiany praw jazdy, na prawa jazdy zgodne z przepisami niniejszej ustawy. Podlegające wymianie prawa jazdy zachowują ważność w okresie na jaki zostały wydane, nie dłużej niż do terminów wymiany ustalonych harmonogramem, pod rygorem utraty ważności dokumentu. Wymiana dokonywana jest na wniosek osoby zainteresowanej, po uiszczeniu opłaty za wymianę prawa jazdy i opłaty ewidencyjnej.

2. Dokonując wymiany prawa jazdy starosta sprawdza zgodność danych zawartych w dokumencie z danymi znajdującymi się w centralnej ewidencji kierowców.

3. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) harmonogram wymiany praw jazdy;
- 2) sposób postępowania w przypadku stwierdzenia rozbieżności między danymi zawartymi w dokumencie prawa jazdy a danymi znajdującymi się w centralnej ewidencji kierowców;
- 3) wysokość opłaty za wymianę prawa jazdy.

4. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 3, uwzględnia się:

- 1) zabezpieczenie sprawności przebiegu procesu wymiany praw jazdy;
- 2) konieczność zapewnienia aktualności wydawanych dokumentów odpowiednio do posiadanych uprawnień;
- 3) koszty rzeczowe i osobowe związane z wymianą praw jazdy.

Rozdział 19

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 109. W ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908, z późn. zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) odnośnik nr 1 do ustawy otrzymuje brzmienie:

„Niniejsza ustawa wdraża postanowienia następujących dyrektyw Wspólnoty Europejskiej:

- 1) dyrektywy 70/156/EWG z dnia 6 lutego 1970 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do homologacji typu pojazdów silnikowych i ich przyczep (Dz. Urz. WE L 42 z 23.02.1970, z późn. zm.),
- 2) dyrektywy 74/150/EWG z dnia 4 marca 1974 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do homologacji typu kołowych ciągników rolniczych lub leśnych (Dz. Urz. WE L 84 z 28.03.1974, z późn. zm.),

---

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 109, poz. 925, Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 i Nr 180, poz. 1494 i 1497, z 2006 r. Nr 17, poz. 141, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 190, poz. 1400, Nr 191, poz. 1410 i Nr 235, poz. 1701, z 2007 r. Nr 52, poz. 343, Nr 57, poz. 381, Nr 99, poz. 661, Nr 123, poz. 845 i Nr 176, poz. 1238, z 2008 r. Nr 37, poz. 214, Nr 100, poz. 649, Nr 163, poz. 1015, Nr 209, poz. 1320, Nr 220, poz. 1411 i 1426, Nr 223, poz. 1461 i 1462 i Nr 234, poz. 1573 i 1574 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 18, poz. 97, Nr 79, poz. 663, Nr 91, poz. 739, Nr 92, poz. 753, Nr 97, poz. 802 i 803, Nr 98, poz. 817 i Nr 168, poz. 1323.

- 3) dyrektywy 91/671/EWG z dnia 16 grudnia 1991 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do obowiązkowego stosowania pasów bezpieczeństwa w pojazdach poniżej 3,5 tony (Dz. Urz. WE L 373 z 31.12.1991, z późn. zm.),
- 4) dyrektywy 92/6/EWG z dnia 10 lutego 1992 r. w sprawie montowania i zastosowania urządzeń ograniczenia prędkości w niektórych kategoriach pojazdów mechanicznych we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 57 z 02.03.1992, z późn. zm.),
- 5) dyrektywy 96/53/WE z dnia 25 lipca 1996 r. ustanawiającej dla niektórych pojazdów drogowych poruszających się na terytorium Wspólnoty maksymalne dopuszczalne wymiary w ruchu krajowym i międzynarodowym oraz maksymalne dopuszczalne obciążenia w ruchu międzynarodowym (Dz. Urz. WE L 235 z 17.09.1996, z późn. zm.),
- 6) dyrektywy 96/96/WE z dnia 20 grudnia 1996 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących badań przydatności do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep (Dz. Urz. WE L 46 z 17.02.1997, z późn. zm.),
- 7) dyrektywy 97/27/WE z dnia 22 lipca 1997 r. odnoszącej się do mas i wymiarów niektórych kategorii pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz zmieniającej dyrektywę 70/156/EWG (Dz. Urz. WE L 233 z 28.08.1997, z późn. zm.),
- 8) dyrektywy 1999/37/WE z dnia 29 kwietnia 1999 r. w sprawie dokumentów rejestracyjnych pojazdów (Dz. Urz. WE L 138 z 01.06.1999, z późn. zm.),
- 9) dyrektywy 1999/62/WE z dnia 17 czerwca 1999 r. w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (Dz. Urz. WE L 187 z 20.07.1999),
- 10) dyrektywy 2000/30/WE z dnia 6 czerwca 2000 r. w sprawie drogowej kontroli technicznej pojazdów dostawczych poruszających się we Wspólnocie (Dz. Urz. WE L 203 z 10.08.2000, z późn. zm.),
- 11) dyrektywy 2002/24/WE z dnia 18 marca 2002 r. w sprawie homologacji typu dwu- lub trzykołowych pojazdów mechanicznych i uchylającej dyrektywę 92/61/EWG (Dz. Urz. WE L 124 z 09.05.2002).

Dane odnoszące się do aktów prawa Unii Europejskiej, ogłoszone przed dniem 1 maja 2004 r., zamieszczone w niniejszej ustawie, dotyczą ogłoszenia tych aktów w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej – polskie wydanie specjalne.”;

2) w art. 1:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Ustawa reguluje zasady ruchu na drogach publicznych oraz w strefach zamieszkania, warunki dopuszczenia pojazdów do tego ruchu a także zasady kontroli ruchu drogowego.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zadania samorządu województwa, o których mowa w art. 75a ust. 1, 3, 5 i 9, art. 140g ust. 2, art. 140i i art. 140k, stanowią zadania z zakresu administracji rządowej.”;

3) w art. 2:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) autostrada – drogę dwujezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której nie dopuszcza się ruchu poprzecznego, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca, które na równej, poziomej jezdni mogą rozwinać prędkość co najmniej 40 km/h, w tym również w razie ciągnięcia przyczep;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) droga ekspresowa – drogę dwu- lub jednojezdniową, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi, na której skrzyżowania występują wyjątkowo, przeznaczoną tylko do ruchu pojazdów samochodowych, z wyłączeniem czterokołowca;”;

c) pkt 21 otrzymuje brzmienie:

„21) kierowca – osoba uprawniona do kierowania pojazdem silnikowym lub motorowerem;”;

d) po pkt 42a dodaje się pkt 42b i 42c w brzmieniu:

- „42b) czterokołowiec – pojazd samochodowy przeznaczony do przewozu osób lub ładunków, z wyłączeniem samochodu osobowego, ciężarowego i motocykla, którego masa własna nie przekracza:
- a) w przypadku przewozu rzeczy 550 kg,
  - b) w przypadku przewozu osób 400 kg;
- 42c) czterokołowiec lekki – czterokołowiec, którego masa własna nie przekracza 350 kg i konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;”;
- e) pkt 45 i 46 otrzymują brzmienie:
- „45) motocykl – pojazd samochodowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej przekraczającej 50 cm³, dwukołowy lub z bocznym wózkiem – wielośladowy; określenie to obejmuje również pojazd trójkołowy o symetrycznym rozmieszczeniu kół;
- 46) motorower – pojazd dwu lub trójkołowy zaopatrzony w silnik spalinowy o pojemności skokowej nieprzekraczającej 50 cm³ lub w silnik elektryczny o mocy nie większej niż 4 kW, którego konstrukcja ogranicza prędkość jazdy do 45 km/h;”;
- 4) w art. 20 w ust. 6 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) motocykla (również z przyczepą), czterokołowca i motoroweru, którymi przewozi się dziecko w wieku do 7 lat – 40 km/h.”;
- 5) w art. 38 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) zezwolenie, o którym mowa w art. 100 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami;”;
- 6) art. 40 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 40. 1. Kierujący motocyklem, czterokołowcem lub motorowerem oraz osoba przewożona takimi pojazdami są obowiązani używać w czasie jazdy kasków ochronnych odpowiadających właściwym warunkom technicznym.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w odniesieniu do motocykli fabrycznie wyposażonych w pasy bezpieczeństwa.
3. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w odniesieniu do czterokołowców fabrycznie wyposażonych w nadwozie zamknięte i pasy bezpieczeństwa.”;
- 7) w art. 80d:
- a) w ust. 4:
    - pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) opłata ewidencyjna, o której mowa w art. 75 ust. 2, art. 77 ust. 3, art. 82 ust. 2 i art. 150 ust. 1;”;
    - pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) opłata ewidencyjna, o której mowa w art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 4, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 2, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 57 ust. 2 pkt 1, art. 74 ust. 2 pkt 1, art. 82 ust. 8, art. 84 ust. 3 pkt 1, art. 91 ust. 3, art. 95 ust. 1 pkt 3, art. 95 ust. 2 pkt 3, art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 3, art. 103 ust. 1, 3 i 4, art. 104 i art. 108 ust. 1 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr ..., poz. ...), a także w art. 39g ust. 9 pkt 2, art. 39p ust. 6 i art. 39r ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.¹³⁾”;
  - b) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Wysokość każdej opłaty ewidencyjnej, o której mowa w art. 75 ust. 2, art. 77 ust. 3, art. 82 ust. 2 i art. 150 ust. 1 ustawy, oraz w art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 4, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 2, art. 33 ust. 2 pkt 1,

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817.

art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 57 ust. 2 pkt 1, art. 74 ust. 2 pkt 1, art. 82 ust. 8, art. 84 ust. 3 pkt 1, art. 91 ust. 3, art. 95 ust. 1 pkt 3, art. 95 ust. 2 pkt 3, art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 3, art. 103 ust. 1, 3 i 4, art. 104 i art. 108 ust. 1 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami, a także w art. 39g ust. 9 pkt 2, art. 39p ust. 6 i art. 39r ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym nie może przekroczyć równowartości w złotych 2 euro ustalonej przy zastosowaniu kursu średniego ustalonego przez Narodowy Bank Polski, w dniu wydania rozporządzenia, o którym mowa w ust. 7.”,

c) w ust. 7 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) wysokość opłaty ewidencyjnej, o której mowa w art. 75 ust. 2, art. 77 ust. 3, art. 82 ust. 2 i art. 150 ust. 1 ustawy, oraz w art. 10 ust. 1, art. 13 ust. 6, art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 4, art. 16 ust. 1 i 5, art. 18 ust. 2, art. 28 ust. 8 i 9, art. 31 ust. 2, art. 33 ust. 2 pkt 1, art. 38 ust. 2 pkt 1, art. 57 ust. 2 pkt 1, art. 74 ust. 2 pkt 1, art. 82 ust. 8, art. 84 ust. 3 pkt 1, art. 91 ust. 3, art. 95 ust. 1 pkt 3, art. 95 ust. 2 pkt 3, art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 3, art. 103 ust. 1, 3 i 4, art. 104 i art. 108 ust. 1 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami, a także w art. 39g ust. 9 pkt 2, art. 39p ust. 6 i art. 39r ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, oraz sposób jej wnoszenia;”;

8) w dziale IV:

a) tytuł otrzymuje brzmienie: „Bezpieczeństwo ruchu drogowego”,

b) uchyla się rozdział 1,

c) w art. 100a ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W ewidencji gromadzi się także dane o:

- 1) osobach nieposiadających uprawnień, w stosunku do których orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów;
- 2) instruktorach i wykładowcach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
- 3) egzaminatorach osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
- 4) ośrodkach szkolenia kierowców i innych jednostkach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnień do kierowania pojazdami lub pozwolenia na kierowanie tramwajem;
- 5) lekarzach uprawnionych do przeprowadzania badań lekarskich w celu ustalenia istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem;
- 6) pracownikach psychologicznych wykonujących badania psychologiczne w zakresie psychologii transportu;
- 7) psychologach uprawnionych do wykonywania badań psychologicznych w zakresie psychologii transportu;
- 8) ośrodkach doskonalenia techniki jazdy;
- 9) instruktorach techniki jazdy;
- 10) ośrodkach egzaminacyjnych.”;

d) art. 100b otrzymuje brzmienie:

„Art. 100b. 1. W ewidencji gromadzi się następujące dane o osobach, o których mowa w art. 100a ust. 2 i ust. 3 pkt 1:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
- 4) adres zamieszkania;
- 5) rodzaj oraz zakres uzyskanego uprawnienia;

- 6) datę uzyskania pierwszego uprawnienia, a w przypadku jego cofnięcia – także datę ponownego uzyskania uprawnienia;
- 7) datę ważności uprawnienia;
- 8) numer dokumentu stwierdzającego uprawnienie;
- 9) ograniczenia dotyczące uprawnienia;
- 10) nazwę organu, który wydał dokument stwierdzający uprawnienie;
- 11) dotyczące:
  - a) zatrzymania dokumentu stwierdzającego uprawnienie oraz jego zwrócenia – serię i numer dokumentu, datę zatrzymania i datę zwrócenia,
  - b) cofnięcia uprawnienia oraz jego przywrócenia – serię i numer dokumentu, datę cofnięcia i datę przywrócenia,
  - c) utraty dokumentu stwierdzającego uprawnienie oraz jego odnalezienia – serię i numer dokumentu, datę utraty i datę odnalezienia,
  - d) zastosowania środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów – datę rozpoczęcia zakazu i datę zakończenia zakazu,
  - e) rodzaju naruszenia przepisów ruchu drogowego wraz z przypisaną liczbą punktów – datę nadania punktów,
  - f) okresu próbnego i jego przedłużenia – datę rozpoczęcia i datę przedłużenia tego okresu,
  - g) skierowania na kurs reedukacyjny – datę skierowania na kurs i datę jego zakończenia,
  - h) dokumentu z kraju Unii Europejskiej wymienionego na polskie krajowe prawo jazdy – w tym kraju wydania i numerze dokumentu,
  - i) kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, w stanie po użyciu alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu;
- 12) zakres, numer oraz okres, na jaki zostało wydane zaświadczenie ADR, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych;
- 13) zakres, numer i datę wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego uzyskanie kwalifikacji wstępnej, o której mowa w art. 39c ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 14) zakres, numer i datę wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie szkolenia okresowego, o którym mowa w art. 39e ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym;
- 15) numer ewidencyjny instruktora, który prowadził szkolenie;
- 16) numer ewidencyjny wykładowcy, który prowadził szkolenie;
- 17) numer ewidencyjny jednostki, która prowadziła szkolenie;
- 18) numer ewidencyjny egzaminatora, który prowadził egzamin państwowy;
- 19) numer ewidencyjny instruktora techniki jazdy, który prowadził szkolenie;
- 20) numer ewidencyjny uprawnionego lekarza, który wydał orzeczenie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem;
- 21) zakres, numer i datę wydania orzeczenia lekarskiego o braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdem;
- 22) numer ewidencyjny uprawnionego psychologa, który wydał orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;
- 23) zakres, numer i datę wydania orzeczenia psychologicznego o braku przeciwwskazań psychologicznych do kierowania pojazdem;

- 24) wojewódzki ośrodek ruchu drogowego, w którym przeprowadzono egzamin państwowy;
  - 25) zakres i numer zezwolenia na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym;
  - 26) informacje o wydanych wtórnikach dokumentów stwierdzających uprawnienia do kierowania pojazdami – serię, numer oraz datę i przyczynę wydania wtórnika.
2. W ewidencji gromadzi się dane o osobach, o których mowa w art. 100a ust. 3 pkt 2, 3, 5, 7 i 9:
- 1) imię i nazwisko;
  - 2) datę i miejsce urodzenia;
  - 3) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) numer ewidencyjny odpowiednio instruktora, wykładowcy, egzaminatora, lekarza, psychologa lub instruktora techniki jazdy;
  - 5) zakres posiadanych uprawnień;
  - 6) datę ważności dokumentu potwierdzającego posiadanie odpowiednich uprawnień;
  - 7) datę i przyczynę skreślenia z ewidencji;
  - 8) datę do kiedy nie może być dokonany kolejny wpis do ewidencji lub rejestru.
3. W ewidencji gromadzi się dane o jednostkach, o których mowa w art. 100a ust. 3 pkt 4, 6, 8 i 10:
- 1) nazwę;
  - 2) oznaczenie adresu siedziby;
  - 3) numer ewidencyjny;
  - 4) numer identyfikacji statystycznej (REGON);
  - 5) wskazanie odpowiedniego zakresu prowadzonej działalności;
  - 6) datę skreślenia z rejestru lub ewidencji;
  - 7) datę do kiedy nie może być dokonany kolejny wpis do ewidencji lub rejestru.
4. Dane, o których mowa w ust. 1, przekazuje do ewidencji:
- 1) organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdami, niezwłocznie po wydaniu dokumentów potwierdzających uprawnienie, w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - 10 oraz pkt 11 lit. h;
  - 2) odpowiednio do swoich kompetencji: właściwa jednostka organizacyjna Policji, Inspekcji Transportu Drogowego lub Żandarmerii Wojskowej, organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów potwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdami, prokurator lub sąd, niezwłocznie po dokonaniu tych czynności, w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. a;
  - 3) organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdami, niezwłocznie po wydaniu decyzji – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. b i g;
  - 4) organ właściwy w sprawach wydawania dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdami, niezwłocznie po uzyskaniu informacji o wystąpieniu tych zdarzeń – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. c;
  - 5) sąd, niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. d i i;

- 6) odpowiednio do swoich kompetencji: właściwa jednostka organizacyjna Policji, Inspekcji Transportu Drogowego lub Żandarmerii Wojskowej, prokurator lub sąd – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11 lit. e;
  - 7) podmiot prowadzący kursy dokształcające dla kierowców przewożących towary niebezpieczne, o których mowa w przepisach o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 12;
  - 8) wojewoda lub dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 13;
  - 9) kierownik ośrodka szkolenia kierowców, o którym mowa w art. 39e ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 14;
  - 10) starosta – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 15 - 18 i 20 - 26;
  - 11) wojewoda – w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 19.
5. Dane, o których mowa w ust. 2, przekazują do ewidencji, w drodze teletransmisji:
- 1) starosta – w odniesieniu do osób wymienionych w art. 100a ust. 3 pkt 2;
  - 2) wojewoda – w odniesieniu do osób wymienionych w art. 100a ust. 3 pkt 9;
  - 3) marszałek województwa – w odniesieniu do osób, o których mowa w art. 100a ust. 3 pkt 3, 5 i 7.
6. Dane, o których mowa w ust. 3, przekazuje do ewidencji, w drodze teletransmisji:
- 1) starosta – w odniesieniu do jednostek wymienionych w art. 100a ust. 3 pkt 4;
  - 2) wojewoda – w odniesieniu do jednostek wymienionych w art. 100a ust. 3 pkt 8;
  - 3) marszałek województwa – w zakresie jednostek wymienionych w art. 100a ust. 3 pkt 6 i 10.
7. Dane, o których mowa w:
- 1) ust. 1 pkt 11 lit. d, podlegają usunięciu z ewidencji, jeżeli skazanie, na podstawie którego orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, uległo zatarciu. Informację o zatarciu przekazuje do ewidencji Biuro Informacyjne Krajowego Rejestru Karnego;
  - 2) ust. 1 pkt 11 lit. e i i, w zakresie rodzaju naruszenia przepisów ruchu drogowego podlegają usunięciu z ewidencji, jeżeli nastąpiło zatarcie ukarania (skazania);
  - 3) ust. 2 pkt 8 i ust. 3 pkt 7, podlegają usunięciu odpowiednio z ewidencji lub rejestru po upływie określonych w nich dat.
8. Administrator danych przetwarzający dane osobowe na potrzeby ewidencji jest zwolniony z obowiązku informacyjnego określonego w art. 25 ust. 1 ustawy, o której mowa w art. 80b ust. 4.”,

e) w art. 100c:

- w ust. 1:

-- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się w takim zakresie, w jakim są one niezbędne do realizacji ich ustawowych zadań, następującym podmiotom:”,

-- dodaje się pkt 14 i 15 w brzmieniu:

„14) marszałkowi województwa;

15) wojewódzkiemu ośrodkowi ruchu drogowego.”,

- ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może udostępnić, w formie zaświadczenia, dane zgromadzone w ewidencji innym podmiotom niż wymienione w ust. 1 i 2, w tym osobom fizycznym, osobom prawnym lub

jednostkom organizacyjnym nieposiadającym osobowości prawnej, na ich pisemny wniosek, jeżeli wykażą swój uzasadniony interes.

4. Dane zgromadzone w ewidencji udostępnia się z zastrzeżeniem ust. 5, na pisemny, umotywowany wniosek zainteresowanego podmiotu, o którym mowa w ust. 1, w takim zakresie, w jakim jest to uzasadnione specyfiką lub zakresem wykonywanych zadań albo prowadzonej działalności.”,

f) uchyla się rozdział 2 i 2b,

g) w art. 117 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do zadań ośrodka należy:

- 1) współpraca z wojewódzką radą bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 2) współpraca ze starostami przy sprawowaniu nadzoru nad szkoleniem;
- 3) organizowanie egzaminów państwowych sprawdzających kwalifikacje osób ubiegających się o uprawnienia do kierowania pojazdami oraz kierujących pojazdami;
- 4) prowadzenie kursów kwalifikacyjnych;
- 5) prowadzenie 3-dniowych warsztatów doskonalenia zawodowego dla egzaminatorów;
- 6) prowadzenie kursów:
  - a) doskonalących dla nauczycieli prowadzących zajęcia szkolne dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową,
  - b) doształcających w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - c) reedukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - d) reedukacyjnych w zakresie problematyki przeciwalkoholowej;
- 7) organizowanie zajęć dla uczniów ubiegających się o kartę rowerową;
- 8) przekazywanie marszałkowi województwa oraz starostom informacji w zakresie statystyki zdawalności dla poszczególnych ośrodków szkolenia i instruktorów;
- 9) inna niż wymieniona w pkt 4 - 8 działalność oświatowa w zakresie ruchu i transportu drogowego.”,

h) w art. 119 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. Przychodami ośrodka są:

- 1) wpływy z wykonywania zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1;
- 2) wpływy z wykonywania innych zadań z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego;
- 3) wpływy z działalności, o której mowa w art. 117 ust. 3.

3. Ośrodek ponosi koszty z tytułu:

- 1) bieżącego utrzymania ośrodka;
- 2) wykonywania zadań, o których mowa w art. 117 ust. 1;
- 3) inwestycji związanych z działalnością ośrodka, o której mowa w art. 117;
- 4) działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego na obszarze województwa, w szczególności na popularyzację zasad ruchu drogowego i podnoszenie kultury jazdy kierowców, na które ośrodek przeznaczają pozostałe wolne środki, niewykorzystane z tytułów, o których mowa w pkt 1 - 3.”,

i) uchyla się rozdział 4;

9) w art. 129 w ust. 2:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sprawdzania dokumentów wymaganych w związku z kierowaniem pojazdem i jego użytkowaniem, zezwolenia, o którym mowa w art. 100 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami, a także dokumentu stwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia

odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu lub stwierdzającego opłacenie składki tego ubezpieczenia;”;

b) dodaje się pkt 13a w brzmieniu:

„13a) występowania do starosty z wnioskiem o skierowanie kierowcy lub osoby posiadającej pozwolenie na kierowanie tramwajem na egzamin sprawdzający kwalifikacje, jeżeli istnieją uzasadnione i poważne zastrzeżenia co do kwalifikacji tej osoby;”;

10) po art. 129f dodaje się art. 129g - 129i w brzmieniu:

„Art. 129g. 1. Badanie w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu przeprowadza się przy użyciu urządzeń elektronicznych dokonujących pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli stan osoby podlegającej badaniu uniemożliwia jego przeprowadzenie urządzeniem elektronicznym lub osoba ta odmawia poddania się takiemu badaniu. W takim przypadku ustalenie zawartości w organizmie alkoholu następuje na podstawie badania krwi lub moczu.

3. Badanie w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu może być przeprowadzone również w razie braku zgody kierującego, o czym należy go uprzedzić.

4. Warunki oraz sposób przeprowadzania badań, o których mowa w ust. 1 i 2, określa ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.¹⁴⁾).

Art. 129h. 1. Badanie w celu ustalenia w organizmie obecności środka działającego podobnie do alkoholu przeprowadza się przy użyciu metod niewymagających badania laboratoryjnego.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli stan osoby podlegającej badaniu uniemożliwia jego przeprowadzenie metodą niewymagającą badania laboratoryjnego albo osoba ta odmawia poddania się takiemu badaniu. W takim przypadku ustalenie w organizmie obecności środka działającego podobnie do alkoholu następuje na podstawie badania krwi lub moczu.

3. Dopuszcza się badanie krwi lub moczu jako następstwo badania przeprowadzonego metodą, o której mowa w ust. 1, albo jeżeli nie ma możliwości wykorzystania tej metody.

4. Badanie w celu ustalenia obecności w organizmie środka działającego podobnie do alkoholu, w sposób określony w ust. 2 i 3, może być przeprowadzone również w razie braku zgody osoby podlegającej badaniu, o czym należy ją uprzedzić.

5. Minister właściwy do spraw zdrowia, kierując się skutkami oddziaływania na organizm kierowcy środków działających podobnie do alkoholu, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wykaz tych środków;

2) warunki i sposób przeprowadzania badań na ich obecność w organizmie.

Art. 129i. 1. W razie uczestniczenia w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny, kierujący pojazdem jest poddawany badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.

2. Badaniu, o którym mowa w ust. 1, można poddać także inną osobę, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że mogła kierować pojazdem uczestniczącym w wypadku drogowym, w którym jest zabity lub ranny.

3. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, mają prawo żądać od organu kontroli ruchu drogowego przeprowadzenia badania krwi lub moczu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu.”;

---

¹⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 115, poz. 793, Nr 176, poz. 1238 i Nr 227, poz. 1505 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 144, poz. 1175.

- 11) uchyla się art. 130;
- 12) uchyla się art. 138;
- 13) w art. 139 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Przepisy art. 135 - 137 stosuje się odpowiednio do pozwolenia na kierowanie tramwajem.”;
- 14) uchyla się art. 140 i 140a;
- 15) w art. 140h dodaje się ust. 3 w brzmieniu:
„3. Szczegółową organizację i tryb pracy Wojewódzkiej Rady określa regulamin przyjęty przez radę w drodze uchwały.”;
- 16) w art. 140i pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) członkowie Wojewódzkiej Rady:
  - a) wojewódzki inspektor transportu drogowego,
  - b) dyrektor właściwego terenowo oddziału Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad,
  - c) przedstawiciel wojewódzkiego sztabu wojskowego,
  - d) przedstawiciel kuratora oświaty,
  - e) przedstawiciel zarządu województwa,
  - f) przedstawiciel zarządów powiatu,
  - g) przedstawiciel wójtów, burmistrzów, lub prezydentów miast,
  - h) przedstawiciel komendanta wojewódzkiego Policji,
  - i) przedstawiciel komendanta wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej,
  - j) przedstawiciel zarządu dróg wojewódzkich,
  - k) przedstawiciel wojewódzkich ośrodków ruchu drogowego,
  - l) przedstawiciel zarządów dróg powiatowych,
  - m) inne osoby wskazane przez wojewodę.”.

Art. 110. W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 125, poz. 874, z późn. zm.¹⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w ust. 2 dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
„3) zasady prowadzenia działalności w zakresie doskonalenia techniki jazdy.”;
- 2) w art. 5 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) przedsiębiorca osobiście wykonujący przewozy i zatrudnieni przez przedsiębiorcę kierowcy, a także inne osoby niezatrudnione przez przedsiębiorcę, lecz wykonujące osobiście przewozy na jego rzecz, spełniają wymagania określone w przepisach ustawy, przepisach ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami (Dz. U. Nr ..., poz. ...) oraz w innych przepisach określających wymagania w stosunku do kierowców, a także nie byli skazani prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwa umyślne przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, mieniu, wiarygodności dokumentów lub środowisku.”;
- 3) w art. 6 w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) spełnia wymagania określone w przepisach ustawy i w przepisach ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.”;
- 4) w art. 39a:
  - a) w ust. 1:
    - uchyla się pkt 1,
    - pkt 2 otrzymuje brzmienie:

---

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 192, poz. 1381, z 2008 r. Nr 218, poz. 1391, Nr 227, poz. 1505 i Nr 234, poz. 1574 oraz z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 31, poz. 206, Nr 86, poz. 720 i Nr 98, poz. 817.

- „2) posiada odpowiednie uprawnienie do kierowania pojazdem samochodowym, określone w ustawie z dnia ... o kierujących pojazdami, z zastrzeżeniem ust. 1a;”;
- pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) uzyskała kwalifikację wstępną lub kwalifikację wstępną przyspieszoną;”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Kierowca posiadający prawo jazdy kategorii D albo D+E do ukończenia 23 roku życia może być zatrudniony wyłącznie przy wykonywaniu regularnych przewozów osób na liniach komunikacyjnych na trasie nieprzekraczającej 50 km.”;
- 5) w art. 39b:
- a) w ust. 1:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Do uzyskania kwalifikacji wstępnej lub kwalifikacji wstępnej przyspieszonej może przystąpić osoba:”;
- dodaje się pkt 3 w brzmieniu:
- „3) która nie ma przeciwwskazań zdrowotnych i psychologicznych do wykonywania pracy na stanowisku kierowcy.”;
- b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Kierowca jest obowiązany uzyskać kwalifikację wstępną lub kwalifikację wstępną przyspieszoną odpowiednio do pojazdu, którym zamierza wykonywać przewóz drogowy, w zakresie bloków programowych określonych odpowiednio do kategorii prawa jazdy:
- 1) C1, C1+E, C i C+E;
  - 2) D1, D1+E, D i D+E.”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Kwalifikacja wstępna lub kwalifikacja wstępna przyspieszona obejmuje zajęcia teoretyczne i praktyczne oraz testy kwalifikacyjne.”;
- 6) w art. 39b¹ uchyla się ust. 5;
- 7) art. 39b² otrzymuje brzmienie:
- „Art. 39b². Kierowca, który uzyskał kwalifikację wstępną lub kwalifikację wstępną przyspieszoną w zakresie określonego bloku programowego, o którym mowa w art. 39b ust. 2, i zamierza wykonywać przewozy innymi pojazdami niż te, dla których wymagane jest prawo jazdy odpowiadające zakresowi uzyskanej kwalifikacji, obowiązany jest odbyć kwalifikację uzupełniającą. Przepisy art. 39b¹ stosuje się odpowiednio.”;
- 8) w art. 39c:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Wojewoda lub upoważniony przez niego członek komisji albo dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej wydaje osobie, która uzyskała kwalifikację, świadectwo kwalifikacji zawodowej potwierdzające uzyskanie odpowiedniej kwalifikacji.”;
- b) w ust. 2:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
- „Wojewoda lub upoważniony przez niego członek komisji oraz dyrektor Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, w terminie 21 dni od dnia przeprowadzenia testu kwalifikacyjnego, przekazują do centralnej ewidencji kierowców następujące dane osób, którym wydano świadectwo kwalifikacji zawodowej, o którym mowa w ust. 1.”;
- pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) rodzaj i zakres kwalifikacji oraz numer i datę wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej.”;
- 9) w art. 39d ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kierowca obowiązany jest co pięć lat, począwszy od dnia uzyskania świadectwa kwalifikacji zawodowej poświadczającego uzyskanie kwalifikacji, ukończyć szkolenie okresowe odpowiednio do pojazdu, którym wykonuje przewóz drogowy.”;

10) w art. 39f ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zasady dokonywania wpisu, o którym mowa w ust. 1, określa art. 15 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.”;

11) w art. 39g w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) prowadzi działalność gospodarczą w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców, zgodnie z art. 28 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami, lub spełnia wymagania określone dla tej działalności;

2) zapewnia prowadzenie szkolenia:

a) przez osoby posiadające uprawnienia instruktora techniki jazdy,

b) przez wykładowców posiadających wiedzę, umiejętności i wykształcenie niezbędne do zapewnienia prawidłowego przebiegu szkolenia,

c) zgodnie z programem szkolenia;”;

12) w art. 39i:

a) w ust. 1:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) szczegółowe warunki prowadzenia szkolenia w ramach kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej, szkoleń okresowych oraz zajęć odbywanych w ramach szkolenia okresowego, o których mowa w art. 39d ust. 3 pkt 2;”;

- pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) sposób postępowania z dokumentacją związaną z prowadzeniem przez ośrodki szkolenia kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej i szkolenia okresowego;”;

b) w ust. 2:

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przepisy Unii Europejskiej w zakresie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, oraz konieczność obiektywnego sprawdzenia przygotowania do uzyskania kwalifikacji wstępnej i kwalifikacji wstępnej przyspieszonej w zakresie transportu drogowego;”;

- pkt 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6) zakres danych niezbędnych do prawidłowego prowadzenia kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej i szkolenia okresowego, dotyczących kandydatów na kierowców i kierowców wykonujących przewóz drogowy, podmiotów uprawnionych do przeprowadzania kursów i zajęć, organów właściwych w sprawach wpisu do rejestru, a także przepisy Unii Europejskiej w zakresie dokumentów związanych z uzyskiwaniem kwalifikacji wstępnej oraz szkoleń okresowych;

7) potrzebę zapewnienia należytej ochrony dokumentacji związanej z prowadzeniem przez ośrodki szkolenia kwalifikacji wstępnej, kwalifikacji wstępnej przyspieszonej, kwalifikacji wstępnej uzupełniającej i szkolenia okresowego;”;

13) w art. 39j:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Zakres badań lekarskich, o których mowa w ust. 1, obejmuje ponadto ustalenie istnienia lub braku przeciwwskazań zdrowotnych do kierowania pojazdami, zgodnie z rozdziałem 12 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pierwsze badanie lekarskie, o którym mowa w ust. 1, jest wykonywane przed dniem wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie

kwalifikacji, a każde następne dla kierowcy w wieku do 60 lat - w terminie właściwym do ukończenia szkolenia okresowego, jednak nie później niż do dnia wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie szkolenia okresowego.”;

14) w art. 39k:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Badania psychologiczne, o których mowa w ust. 1, są wykonywane, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, w zakresie i na zasadach określonych dla kierowców w rozdziale 13 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Pierwsze badanie psychologiczne, o którym mowa w ust. 1, jest wykonywane przed dniem wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie kwalifikacji, a każde następne dla kierowcy w wieku do 60 lat - w terminie właściwym do ukończenia szkolenia okresowego, jednak nie później niż do dnia wydania świadectwa kwalifikacji zawodowej potwierdzającego ukończenie szkolenia okresowego.”;

15) po rozdziale 7a dodaje się rozdział 7b w brzmieniu:

„Rozdział 7b

Doskonalenie umiejętności osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdem silnikowym

Art. 39n. 1. Doskonalenie umiejętności osób posiadających uprawnienie do kierowania pojazdem silnikowym jest prowadzone w ośrodku doskonalenia techniki jazdy.

2. Ośrodek doskonalenia techniki jazdy może być prowadzony przez:

- 1) przedsiębiorcę;
  - 2) jednostkę wojskową – w zakresie szkolenia kierowców na potrzeby Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 3) jednostkę organizacyjną służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych – w zakresie szkolenia kierowców na potrzeby tych służb.
3. Ośrodek doskonalenia techniki jazdy prowadzi ponadto kurs dla kierujących pojazdami uprzywilejowanymi, o którym mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.

Art. 39o. 1. Działalność gospodarcza w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy stanowi działalność regulowaną w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej i wymaga uzyskania wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy.

2. Ośrodek doskonalenia techniki jazdy może prowadzić przedsiębiorca, który:

1) posiada:

- a) infrastrukturę techniczną,
  - b) pojazdy odpowiednie do prowadzenia zajęć odpowiadające wymaganiom określonym dla danej kategorii prawa jazdy,
  - c) warunki lokalowe i wyposażenie dydaktyczne – pozwalające na bezpieczne i zgodne z programem przeprowadzanie ćwiczeń praktycznych;
- 2) zapewnia prowadzenie ćwiczeń praktycznych przez instruktorów techniki jazdy;
- 3) nie był prawomocnie skazany za przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów – dotyczy osoby fizycznej lub członków organów osoby prawnej.

Art. 39p. 1. Organem prowadzącym rejestr przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy jest wojewoda właściwy ze względu na miejsce wykonywania działalności objętej wpisem.

2. Wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy jest dokonywany na wniosek przedsiębiorcy zawierający następujące dane:

- 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
- 2) numer w ewidencji działalności gospodarczej albo w rejestrze przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym – o ile taki posiada;
- 3) numer identyfikacji podatkowej (NIP) przedsiębiorcy – o ile taki posiada;
- 4) numer identyfikacji statystycznej (REGON) – o ile taki numer przedsiębiorca posiada;
- 5) adres ośrodka doskonalenia techniki jazdy;
- 6) adresy (miejsca położenia) placów, na których prowadzone są szkolenia, lokali biurowych i sal wykładowych wraz z określeniem tytułu prawnego oraz dat określających okres, na jaki przedsiębiorca posiada tytuł prawny do tych obiektów;
- 7) zakres prowadzonego szkolenia;
- 8) imiona i nazwiska instruktorów techniki jazdy wraz z ich numerami ewidencyjnymi;
- 9) pojazdy i ich numery rejestracyjne, za pomocą których prowadzone jest doskonalenie techniki jazdy.

3. Do wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy przedsiębiorca jest obowiązany dołączyć oświadczenie o następującej treści:

„Oświadczam, że:

- 1) dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy są kompletne i zgodne z prawdą;
- 2) znane mi są i spełniam warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy, określone w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.”.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, powinno zawierać również:

- 1) firmę przedsiębiorcy oraz oznaczenie jego adresu i siedziby albo miejsca zamieszkania;
- 2) oznaczenie miejsca i datę złożenia oświadczenia;
- 3) podpis osoby uprawnionej do reprezentowania przedsiębiorcy, ze wskazaniem jej imienia i nazwiska oraz pełnionej funkcji.

5. W rejestrze przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy umieszcza się dane przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 2, z wyjątkiem adresu zamieszkania, jeżeli jest on inny niż adres siedziby, oraz numer przedsiębiorcy w tym rejestrze.

6. Wojewoda dokonuje wpisu do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, oraz wydaje zaświadczenie o dokonaniu wpisu.

7. Przedsiębiorca jest obowiązany złożyć wojewodzie, o którym mowa w ust. 1, informację o wszelkich zmianach danych w zakresie, o którym mowa w ust. 2, w terminie 14 dni od dnia ich wystąpienia.

8. Opłata, o której mowa w ust. 6, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej, stanowi dochód budżetu państwa.

Art. 39q. 1. Jednostka wojskowa i jednostka organizacyjna służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych mogą prowadzić ośrodek doskonalenia techniki jazdy, w zakresie określonym odpowiednio w art. 39n ust. 2 pkt 2 lub 3, po spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 39o ust. 2 pkt 1 i 2.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, zawiadamiają wojewodę o rozpoczęciu działalności ośrodka doskonalenia techniki jazdy najpóźniej na 14 dni przed dniem jej rozpoczęcia.

3. W zawiadomieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się:
  - 1) nazwę i adres jednostki prowadzącej ośrodek doskonalenia techniki jazdy;
  - 2) miejsce prowadzenia ośrodka;
  - 3) imiona i nazwiska instruktorów techniki jazdy wraz z ich numerami ewidencyjnymi.
4. Wojewoda prowadzi ewidencję jednostek wojskowych i jednostek organizacyjnych służb podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy. W ewidencji umieszcza się dane, o których mowa w ust. 3, oraz numer jednostki w tej ewidencji.
5. Wojewoda wpisuje odpowiednią jednostkę do ewidencji, o której mowa w ust. 4, po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2.
6. Jednostki, o których mowa w ust. 1, są obowiązane przekazywać wojewodzie informacje w formie pisemnej:
  - 1) o zmianie danych, o których mowa w ust. 3 – w terminie 14 dni od dnia zaistnienia zmiany;
  - 2) o zakończeniu działalności w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy – w terminie 14 dni od dnia jej zakończenia.
7. Wojewoda skreśla jednostkę, o której mowa w ust. 1, z ewidencji, o której mowa w ust. 4:
  - 1) z urzędu;
  - 2) na wniosek jednostki lub organu sprawującego nadzór nad jednostką.

Art. 39r. 1. Ćwiczenia praktyczne w zakresie doskonalenia techniki jazdy są przeprowadzane przez instruktora techniki jazdy.

2. Instruktorem techniki jazdy jest osoba, która:
  - 1) posiada co najmniej wykształcenie średnie;
  - 2) posiada co najmniej przez okres 3 lat prawo jazdy kategorii B oraz co najmniej przez okres roku prawo jazdy kategorii odpowiedniej do zakresu prowadzonych zajęć – dotyczy to instruktorów osób ubiegających się o wydanie prawa jazdy lub pozwolenia wojskowego;
  - 3) posiada ważne orzeczenie lekarskie o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania czynności instruktora;
  - 4) posiada ważne orzeczenie psychologiczne o braku przeciwwskazań psychologicznych do wykonywania czynności instruktora;
  - 5) nie była skazana prawomocnym wyrokiem sądu za:
    - a) przestępstwo przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,
    - b) przestępstwo popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej,
    - c) przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów,
    - d) prowadzenie pojazdu w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie po użyciu innego podobnie działającego środka,
    - e) przestępstwo przeciwko zdrowiu i życiu lub
    - f) przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności;
  - 6) złożyła z wynikiem pozytywnym egzamin z wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych przed komisją egzaminacyjną powołaną przez wojewodę;
  - 7) została wpisana do ewidencji instruktorów techniki jazdy.
3. Ewidencja instruktorów techniki jazdy jest prowadzona przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce zamieszkania, który:
  - 1) wpisuje do ewidencji instruktorów techniki jazdy, w drodze decyzji administracyjnej, za opłatą oraz po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej, osobę spełniającą warunki, o których mowa w ust. 2 pkt 1 - 6;
  - 2) wydaje zaświadczenie o wpisie do ewidencji instruktorów techniki jazdy;
  - 3) nadaje instruktorowi techniki jazdy numer ewidencyjny;

- 4) odmawia wpisu do ewidencji instruktorów techniki jazdy, w drodze decyzji administracyjnej, w przypadku gdy osoba:
  - a) nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 2 pkt 1 - 6,
  - b) została skreślona z ewidencji w związku z dopuszczeniem się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia – w okresie, o którym mowa w art. 39s ust. 7.
4. Do instruktora techniki jazdy stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ustawy z dnia ... o kierujących pojazdami.
5. Wpis dokonywany jest na okres wynikający z terminów ważności badań lekarskich i psychologicznych.
6. W ewidencji instruktorów techniki jazdy umieszcza się następujące dane instruktora techniki jazdy:
  - 1) numer ewidencyjny;
  - 2) imię i nazwisko;
  - 3) numer PESEL, a w przypadku osoby nieposiadającej numeru PESEL – serię, numer i nazwę dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę kraju, który wydał ten dokument;
  - 4) terminy ważności badań lekarskich i psychologicznych;
  - 5) adres zamieszkania;
  - 6) wynikające z zakresu złożonego egzaminu, poszczególne rodzaje uprawnień, w zakresie których może on przeprowadzać ćwiczenia praktyczne;
  - 7) oznaczenie ośrodka doskonalenia techniki jazdy, w którym przeprowadza on ćwiczenia praktyczne;
  - 8) datę wydania zaświadczenia o wpisie do ewidencji.
7. Za przeprowadzenie egzaminu, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, pobiera się opłatę przeznaczoną na organizację tego egzaminu i wynagrodzenie członków komisji.
8. Opłata, o której mowa w ust. 3 pkt 1, z wyjątkiem opłaty ewidencyjnej stanowią dochód budżetu państwa.

Art. 39s.1. Wojewoda sprawuje nadzór nad ośrodkami doskonalenia techniki jazdy.

2. W ramach sprawowanego nadzoru wojewoda:

- 1) przeprowadza kontrolę w zakresie:
    - a) spełniania przez ośrodek doskonalenia techniki jazdy wymagań, o których mowa w art. 39o ust. 2,
    - b) zgodności prowadzonego szkolenia z obowiązującymi programami:
      - doskonalenia techniki jazdy,
      - kursu dla kierowców pojazdów uprzywilejowanych lub przewożących wartości pieniężne, o którym mowa w art. 100 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia...o kierujących pojazdami,
    - c) prawidłowości prowadzonej dokumentacji w związku z prowadzeniem szkolenia;
  - 2) w przypadku stwierdzenia naruszeń warunków wykonywania działalności wyznacza termin ich usunięcia;
  - 3) wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę ośrodka doskonalenia techniki jazdy;
  - 4) wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu instruktora techniki jazdy z ewidencji instruktorów techniki jazdy.
3. Wojewoda wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy, skreślając go z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy, jeżeli przedsiębiorca:
- 1) złożył oświadczenie, o którym mowa w art. 39p ust. 3, niezgodne ze stanem faktycznym;

- 2) nie usunął naruszeń warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy w wyznaczonym przez wojewodę terminie;
  - 3) rażąco naruszył warunki wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy.
4. Rażącym naruszeniem warunków wykonywania działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy jest:
- 1) wielokrotne prowadzenie szkolenia w sposób niezgodny z przepisami niniejszej ustawy;
  - 2) wydanie zaświadczenia o ukończeniu szkolenia niezgodnego ze stanem faktycznym;
  - 3) odmowa poddania się kontroli, o której mowa w ust. 2 pkt 1.
5. Wojewoda wydaje decyzję o skreśleniu instruktora techniki jazdy z ewidencji instruktorów techniki jazdy w przypadku:
- 1) śmierci instruktora techniki jazdy;
  - 2) gdy instruktor przestał spełniać co najmniej jedno z wymagań, o których mowa w art. 39r ust. 2 pkt 3 - 5;
  - 3) dopuszczenia się rażącego naruszenia przepisów:
    - a) wielokrotnie przeprowadzając szkolenie niezgodnie z obowiązującym programem szkolenia,
    - b) wielokrotnie przeprowadzając szkolenie praktyczne jednocześnie dla więcej niż jednej osoby szkolonej,
    - c) potwierdzając nieprawdę w dokumentacji dotyczącej szkolenia.
6. Wojewoda wydaje decyzję administracyjną o skreśleniu instruktora techniki jazdy z ewidencji instruktorów techniki jazdy:
- 1) z urzędu;
  - 2) na wniosek jednostki lub organu sprawującego nadzór nad jednostkami, o których mowa w art. 39q ust. 1.
7. W przypadku skreślenia z ewidencji instruktora techniki jazdy, który dopuścił się rażącego naruszenia przepisów w zakresie szkolenia, ponowny wpis do ewidencji nie może być dokonany wcześniej niż po upływie 2 lat od dnia, w którym decyzja o skreśleniu stała się ostateczna.
8. Nadzór nad ośrodkami doskonalenia techniki jazdy, o których mowa w art. 39q ust. 1, sprawują odpowiednio:
- 1) jednostka organizacyjna podległa Ministrowi Obrony Narodowej właściwa w sprawach transportu i ruchu wojsk;
  - 2) organ podległy lub nadzorowany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określony w odrębnych przepisach.
9. Jednostka lub organ, o których mowa w ust. 8, w ramach nadzoru:
- 1) rozpatrują skargi dotyczące ośrodka doskonalenia techniki jazdy;
  - 2) prowadzą kontrolę ośrodka doskonalenia techniki jazdy;
  - 3) występują do wojewody z wnioskiem o:
    - a) skreślenie jednostki z ewidencji jednostek prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy,
    - b) skreślenie instruktora techniki jazdy, który rażąco naruszył przepisy w zakresie szkolenia, z ewidencji.

Art. 39t. 1. Minister właściwy do spraw transportu określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe wymagania w stosunku do podmiotu prowadzącego ośrodek szkolenia w zakresie infrastruktury technicznej, warunków lokalowych, wyposażenia dydaktycznego oraz pojazdów używanych w trakcie szkolenia;

- 2) sposób prowadzenia i zakres egzaminu dla kandydatów na instruktorów techniki jazdy, skład i sposób powoływania komisji egzaminacyjnej oraz tryb wnoszenia skarg na przebieg egzaminu;
  - 3) wysokość:
    - a) opłaty za egzamin dla kandydatów na instruktorów techniki jazdy w zależności od zakresu prowadzonego egzaminu, przy czym jej wysokość nie może być większa niż 1 000 zł,
    - b) stawek wynagrodzenia dla osób wchodzących w skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin dla kandydatów na instruktorów techniki jazdy,
    - c) opłaty za wpis do ewidencji instruktorów techniki jazdy, przy czym jej wysokość nie może być większa niż 50 zł,
    - d) opłaty za wpis przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy, przy czym jej wysokość nie może być większa niż 600 zł;
  - 4) wzór:
    - a) wniosku o wpis do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy,
    - b) zaświadczenia potwierdzającego wpis przedsiębiorcy do rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy,
    - c) wniosku o wpis do ewidencji instruktorów techniki jazdy,
    - d) świadectwa instruktora techniki jazdy;
  - 5) sposób prowadzenia rejestru osób szkolonych oraz wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
  - 6) wzór numerów ewidencyjnych ośrodka doskonalenia techniki jazdy i numerów w ewidencji instruktorów techniki jazdy oraz sposób ich nadawania.
2. Wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, uwzględnia się odpowiednio:
- 1) konieczność stworzenia prawidłowych i bezpiecznych warunków szkolenia prowadzonego przez ośrodki doskonalenia techniki jazdy oraz zapewnienia należytych wymagań organizacyjno-technicznych w zakresie szkolenia;
  - 2) wiedzę teoretyczną i umiejętności praktyczne niezbędne do bezpiecznego i właściwego prowadzenia zajęć praktycznych w ośrodku doskonalenia techniki jazdy;
  - 3) wysokość rzeczywistych kosztów rzeczowych i osobowych związanych z prowadzeniem:
    - a) egzaminu,
    - b) ewidencji,
    - c) rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodki doskonalenia techniki jazdy;
  - 4) zakres niezbędnych danych dotyczących osób uczestniczących w szkoleniu, instruktorów techniki jazdy, ośrodków doskonalenia techniki jazdy i organów właściwych w sprawach wpisu do rejestru i ewidencji;
  - 5) potrzebę ujednoczenia trybu postępowania w sprawach dotyczących dokumentacji szkoleniowej;
  - 6) konieczność zapewnienia ujednoczonych procedur w sprawie oznaczania ośrodków doskonalenia techniki jazdy oraz instruktorów techniki jazdy.”.

Art. 111. W ustawie z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz. U. Nr 191, poz. 1410, z późn. zm.¹⁶⁾) w art. 36 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„ 3. W skład zespołów, o których mowa w ust. 1, wchodzi kierowca, w przypadku gdy żaden z członków zespołów ratownictwa medycznego nie spełnia warunków, o których mowa w art. 100 ust. 1 ustawy z dnia ...o kierujących pojazdami.”.

¹⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 590 i Nr 166, poz. 1172, z 2008 r. Nr 17, poz. 101 i Nr 237, poz. 1653 oraz z 2009 r. Nr 11, poz. 59 i Nr 122, poz. 1007.

Art. 112. 1. Rejestry działalności regulowanej, o których mowa w art. 103 ust. 1, art. 115g ust. 1 i art. 124a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zostają przekształcone w rejestry działalności regulowanej, o których mowa odpowiednio w art. 28 ust. 1, art. 82 ust. 1 ustawy i art. 39o ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

2. Wpisy do rejestrów, o których mowa w ust. 1, dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy zachowują ważność.
3. Przedsiębiorca wpisany przed dniem wejścia w życie ustawy do rejestru, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, jest obowiązany:
  - 1) przedłożyć staroście informację w zakresie danych, o których mowa w art. 28 ust. 4 pkt 5, 8 i 9 – w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy;
  - 2) dostosować infrastrukturę ośrodka szkolenia kierowców do wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2, i przedłożyć staroście informację, o której mowa w art. 28 ust. 4 pkt 5 – w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.
4. Starosta wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka szkolenia kierowców przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 3, skreślając go z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek szkolenia kierowców, jeżeli przedsiębiorca nie wypełnił co najmniej jednego z obowiązków, o których mowa w ust. 3.
5. Przedsiębiorca wpisany przed dniem wejścia w życie ustawy do rejestru, o którym mowa w art. 124a ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, jest obowiązany przedłożyć marszałkowi województwa informację w zakresie danych, o których mowa w art. 82 ust. 4 pkt 5 i 6 – w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
6. Marszałek województwa wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 5, działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia pracowni psychologicznej, skreślając przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących pracownię psychologiczną, jeżeli przedsiębiorca nie wypełnił obowiązków, o których mowa w ust. 5.
7. Przedsiębiorca wpisany przed dniem wejścia w życie ustawy do rejestru, o którym mowa w art. 115g ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, jest obowiązany przedłożyć wojewodzie informację w zakresie danych, o których mowa w art. 39p ust. 2 pkt 2 - 6 i 9 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym – w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.
8. Wojewoda wydaje decyzję administracyjną o zakazie prowadzenia przez przedsiębiorcę, o którym mowa w ust. 7, działalności gospodarczej w zakresie prowadzenia ośrodka doskonalenia techniki jazdy, skreślając przedsiębiorcę z rejestru przedsiębiorców prowadzących ośrodek doskonalenia techniki jazdy, jeżeli przedsiębiorca nie wypełnił obowiązków, o których mowa w ust. 7.

Art. 113. Przedsiębiorca prowadzący, w dniu wejścia w życie ustawy, kursy kwalifikacyjne dla kandydatów na instruktorów może prowadzić kursy, o których mowa w art. 35, przez okres roku od dnia wejścia w życie ustawy.

- Art. 114.1.** Ewidencje, o których mowa w art. 105 ust. 2 pkt 7, art. 110 ust. 1 pkt 10, art. 115j ust. 2 pkt 4 i art. 124a ust. 9 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zostają przekształcone w ewidencje, o których mowa odpowiednio w art. 33 ust. 1 pkt 9, art. 57 ust. 1 pkt 9, art. 84 ust. 2 pkt 4 ustawy i art. 39r ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.
2. Rejestr, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 123 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zostaje przekształcony w ewidencję, o której mowa w art. 74 ust. 1 pkt 5.
  3. Wpisy w ewidencjach, o których mowa w ust. 1 oraz w rejestrze, o którym mowa w ust. 2, dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy, zachowują ważność.

4. Organ prowadzący ewidencję, o której mowa w art. 33 ust. 1 pkt 9, art. 57 ust. 1 pkt 9, art. 74 ust. 1 pkt 5, art. 84 ust. 2 pkt 4 ustawy i art. 39r ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, wzywa osobę wpisaną przed dniem wejścia w życie ustawy do odpowiedniej ewidencji, o której mowa w ust. 1, do przedłożenia aktualnych informacji w zakresie danych umieszczonych w tych ewidencjach.
5. Osoba wezwana do przedłożenia aktualnych informacji w zakresie danych umieszczonych w ewidencji, w trybie, o którym mowa w ust. 4, jest obowiązana przedłożyć te informacje, w terminie miesiąca od dnia otrzymania wezwania, pod rygorem skreślenia z ewidencji.
6. Osobę wpisaną, w dniu wejścia w życie ustawy, do ewidencji, o której mowa w art. 105 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, uznaje się za spełniającą wymagania, o których mowa w:
  - 1) art. 33 ust. 1 pkt 1, 6 i 7 – w zakresie dotychczas posiadanych uprawnień do prowadzenia zajęć;
  - 2) art. 33 ust. 1 pkt 4 i 5 – do końca okresu ważności posiadanej legitymacji instruktora;
  - 3) art. 37 ust. 1 pkt 1 – przez okres roku od dnia wejścia w życie ustawy.
7. Osobę wpisaną, w dniu wejścia w życie ustawy, do ewidencji, o której mowa w art. 110 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, uznaje się za spełniającą wymagania, o których mowa w:
  - 1) art. 57 ust. 1 pkt 1, 5 i 6 – w zakresie dotychczas posiadanych uprawnień do przeprowadzania egzaminów państwowych;
  - 2) art. 57 ust. 1 pkt 3 i 4 – do końca okresu ważności orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego, o których mowa w art. 110 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
  - 3) art. 61 ust. 1 pkt 2 – do końca roku kalendarzowego następującego po roku, w którym uczestniczył w szkoleniu organizowanym przez dyrektora wojewódzkiego ośrodka ruchu drogowego na podstawie dotychczasowych przepisów.
8. Osobę wpisaną, w dniu wejścia w życie ustawy, do ewidencji, o której mowa w art. 115j ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, uznaje się za spełniającą wymagania, o których mowa w art. 39r ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym – w zakresie dotychczas posiadanych uprawnień do prowadzenia ćwiczeń praktycznych w ośrodku doskonalenia techniki jazdy.
9. Osobę wpisaną, w dniu wejścia w życie ustawy, do rejestru, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 123 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, uznaje się za spełniającą wymagania, o których mowa w art. 74 ust. 1 pkt 2 i 3.

Art. 115. 1. Osobę, która w ramach stosunku pracy, wykonywanej działalności gospodarczej, pełnionej służby lub wykonywanej funkcji uprawniona była do kierowania pojazdem uprzywilejowanym w dniu wejścia w życie ustawy, uznaje się za spełniającą wymagania, o których mowa w:

- 1) art. 100 ust. 1 pkt 3 – do końca okresu ważności orzeczenia lekarskiego i orzeczenia psychologicznego wydanych na podstawie badań, o których mowa w art. 122 ust. 2 i art. 124 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
  - 2) art. 100 ust. 1 pkt 4 – jeżeli przed dniem wejścia w życie ustawy uzyskali uprawnienia do kierowania pojazdami uprzywilejowanymi w trybie art. 95a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym;
  - 3) art. 100 ust. 1 pkt 5 – przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest obowiązana:
- 1) posiadać zaświadczenie wydane w trybie określonym w art. 95a ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, przez okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 3 i okazywać je na żądanie uprawnionych organów;

- 2) uzyskać zezwolenie na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1 pkt 3.

Art. 116. Producenta wytwarzającego w dniu wejścia w życie ustawy blankiety praw jazdy, międzynarodowych praw jazdy oraz pozwoleń na kierowanie tramwajem na podstawie umowy zawartej z ministrem właściwym do spraw transportu uznaje się za wybranego w trybie art. 19, przez okres, na jaki została zawarta umowa.

- Art. 117.** 1. Dokumenty stwierdzające uprawnienie do kierowania pojazdem wydane przez dowódcę jednostki wojskowej, pozwolenia na kierowanie tramwajem i karty rowerowe wydane na podstawie ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zachowują ważność w zakresie, w jakim zostały wydane.
2. Karta motorowerowa wydana na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, zachowuje ważność do czasu ukończenia przez jej posiadacza 18 roku życia. Karta motorowerowa podlega wymianie, na koszt osoby uprawnionej, na prawo jazdy kategorii AM, o ile osoba ma ukończone 14 lat.
  3. Osobę, która przed dniem wejścia w życie ustawy ukończyła 18 lat, uznaje się za uprawnioną do kierowania motorowerem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wobec tej osoby nie stosuje się obowiązku uzyskania dokumentu potwierdzającego to uprawnienie.
  4. Prawa jazdy oraz pozwolenie na kierowanie tramwajem, o których mowa w ustawie z dnia 1 lutego 1983 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 1992 r. Nr 11, poz. 41, z późn. zm.¹⁷⁾), wymienia się na koszt osoby uprawnionej, na warunkach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 150 ust. 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym.

- Art. 118.** 1. Szkolenie osób ubiegających się o wydanie prawa jazdy prowadzone w dniu wejścia w życie ustawy w formie kursu lub zajęć szkolnych jest kontynuowane na podstawie dotychczasowych przepisów.
2. Zaświadczenie o ukończeniu szkolenia dla osób ubiegających się o wydanie prawa jazdy wydane na podstawie przepisów ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym zachowuje ważność w zakresie, w jakim zostało wydane.
  3. Egzamin państwowy złożony z wynikiem pozytywnym przed dniem wejścia w życie ustawy, uznaje się za spełniający wymagania określone w ustawie.
  4. Przepisy ust. 1 - 3 stosuje się odpowiednio do osób, które są uczestnikami, ukończyły kursy lub zdały egzamin na kartę rowerową lub pozwolenie na kierowanie tramwajem.

- Art. 119.** 1. Do dnia 31 grudnia 2012 r. informacje, o których mowa w art. 89 ust. 2, art. 93 ust. 2 pkt 1 lit. b i art. 97 ust. 2, Policja przekazuje staroście.
2. Do dnia 31 grudnia 2012 r. informacje, o których mowa w art. 89 ust. 3 pkt 2, art. 93 ust. 3, starosta przekazuje Policji.

Art. 120. 1. Wpisy zgromadzone przez Policję przed dniem 1 stycznia 2013 r. w ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego, o której mowa w art. 130 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, przenosi się do centralnej ewidencji kierowców, o której mowa w art. 100a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym w terminie do dnia 1 stycznia 2013 r.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze zarządzenia, sposób i tryb przekazania wpisów, o których mowa w ust. 1, oraz sposób współdziałania w tym zakresie podmiotów prowadzących ewidencję kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego i centralną ewidencję

---

¹⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1992 r. Nr 26, poz. 114, z 1995 r. Nr 104, poz. 515 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 602.

kierowców, uwzględniając konieczność zapewnienia kompletności i poprawności przekazanych informacji oraz ciągłości dostępu.

Art. 121. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 80d ust. 7, art. 88 ust. 7, art. 94 ust. 4, art. 100, 115, 115l, 123, 125 oraz art. 127 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym oraz art. 39i ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnień, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 18 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 122. Ustawa wchodzi w życie po upływie roku od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 42 ust. 2 pkt 4, art. 43 ust. 1 pkt 2 lit. b i ust. 3 pkt 2, art. 64 ust. 2 pkt 2, art. 89 ust. 2, art. 92 ust. 1 i 2, art. 93 ust. 2 pkt 1 lit. b, art. 97 ust. 2, art. 99 ust. 1 i 2, art. 109 pkt 11, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.;
- 2) art. 109 pkt 8 lit. d w zakresie art. 100b ust. 1 pkt 11 lit. e i pkt 13 - 26, ust. 2 i 3, ust. 4 pkt 6 oraz ust. 5 i 6 ustawy, o której mowa w art. 109, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.;
- 3) art. 104, który wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia ustawy.